

PLAN URBANISTIC GENERAL

Comuna LAZAREA

GYERGYÓSZÁRHEGY

MEMORIU GENERAL

PROIECT

PLAN URBANISTIC GENERAL

COMUNA LAZAREA, JUDETUL HARGHITA

VOLUM I: MEMORIU GENERAL

Contract nr. **27 / 2008**

Faza de proiectare **P.U.G.**

Beneficiar:

PRIMARIA SI CONSILIUL LOCAL AL COMUNEI LAZAREA

CUI / CIF 4368006; Localitatea LAZAREA, nr. 702, judetul Harghita;
tel/fax 00-40-266-352691; primar 0728-319272; vprimar 0728-319275
web: www.lazarea.ro/ e-mail: primaria.lazarea@email.ro

Proiectant general:

SC DUO STIL SRL CLUJ NAPOCA J 12/1006/2003, CUI 15370745
str. FANTANELE, LAMA E / 81; tel/fax 00-40-264-582190; 0724-223088
cornelia_trocaru@oartransilvania.ro;

Data
IUNIE 2009

Volum: 1
Nr. exemplar: 1

BORDEROU

VOLUMUL I. MEMORIU GENERAL

1. INTRODUCERE

- 1.1.** Date de recunoastere a documentatiei
- 1.2.** Obiectul lucrarii
- 1.3.** Solicitari ale temei program
- 1.4.** Necesitatea si scopul lucrarii
- 1.5.** Durata lucrarii
- 1.6.** Domenii de utilizare
- 1.7.** Efecte economice si sociale scontate
- 1.8.** Editii anterioare ale PUG, modificari sau completari
- 1.9.** Surse documentare

2. STADIUL ACTUAL AL DEZVOLTARII

2.1. EVOLUTIE

2.2. ELEMENTE ALE CADRULUI NATURAL

Structura geologica

Relieful

Fenomene geomorfologice de risc

Clima

Temperaturile

Precipitatiile

Vanturile

Fenomenele climatice de risc

Reteau hidrografica

Fenomenele hidrice de risc

Potentialul biopedogeografic

Vegetatia

Fauna

Fenomenele de risc biopedogeografice

Masuri si tehnici de stopare sau diminuare a efectelor negative

2.3. RELATII IN TERITORIU, EVOLUTIE POSIBILA SI OPTIMIZAREA ACESTORA

2.4. ACTIVITATI ECONOMICE SI PERSPECTIVE DE DEZVOLTARE

Caracteristici generale

Terenurile arabile

Cultura plantelor si productia vegetala

Cresterea si productia animaliera

Silvicultura

Activitatea industrială si constructiile

2.5. POPULATIA, ELEMENTE DEMOGRAFICE SI SOCIALE, EVOLUTIA POPULATIEI

Evolutia populării teritoriului

Densitatea si structura populatiei

Riscurile umane

Asezarea umana

Turismul si agroturismul

Centre si arii polarizatoare

2.6. CIRCULATIA SI PROPUNERI DE ORGANIZARE

Caracteristicile cailor de comunicatie la nivelul comunei

Imbunătățirea și modernizarea circulației în teritoriu

2.7. INTRAVILAN EXISTENT SI PROPUS, ZONE FUNCTIONALE si PROPUNERI DE ZONIFICARE

BILANT TERITORIAL COMUNA LAZAREA

BILANT TERITORIAL TRUP I – RESEDINTA DE COMUNA LAZAREA

BILANT TERITORIAL TRUP II - SAT GHIDUT

Structura intravilanului și principalele caracteristici ale zonelor funcționale

2.8. ZONE CU RISCURI NATURALE SI MASURI PROPUSE

Hărțile de risc și importanța acestora în gestionarea teritoriului

2.9. ECHIPARE EDILITARA EXISTENTA SI PROPUNERI DE DEZVOLTARE

Alimentare cu apă si canalizare

Alimentare cu energie electrică

Alimentare cu energie termică

Gospodărirea apelor

2.10. PROBLEME DE MEDIU SI PROTECTIA MEDIULUI

Dispoziții directe prevăzute prin PUG

Monumente ansambluri și situri istorice

Zone ce necesită descărcarea terenului de sarcina istorică

2.11. DISFUNCTIONALITATI LA NIVELUL TERITORIULUI SI LOCALITATILOR

2.12. NECESITATI SI OPTIUNI ALE POPULATIEI

PUG - Instrument de implementare a politicilor de dezvoltare locală

Domeniile strategice ale dezvoltării locale

Actorii implicați în procesul de implementare a PUG

Etape relevante ale PUG care solicită consultarea cetățenilor

Modalități de implicare a cetățenilor

2.13. REGLEMENTARI URBANISTICE

2.14.OBIECTIVE DE UTILITATE PUBLICA

Identificarea tipului de proprietate asupra terenurilor din intravilan

Determinarea circulației juridice a terenurilor între deținători, în vederea realizării noilor obiective de utilitate publică

3. CONCLUZII SI MASURI IN CONTINUARE

3.1 Măsurile în continuare: redresare - stabilizare - dezvoltare

3.2. Principii și obiective strategice

Alimentare cu apă și canalizare

Electrificarea satelor

Promovarea și diversificarea activităților economice

Lucrări hidrotehnice și hidroameliorative

Promovarea și diversificarea activităților economice

Dezvoltarea unei agriculturi performante și diversificate

Realizarea unei silviculturi viabile bazată pe o gestiune durabilă a pădurilor

Crearea unor condiții proprii pentru dezvoltarea activităților de turism

Acțiuni privind populația activă pentru creșterea gradului de ocupare a

populației rurale

Creșterea calității vieții prin preservarea mediului, îmbunătățirea locuirii și accesul la serviciile de bază

Menținerea unor comunități viabile prin preservarea culturii și tradițiilor

Anexe

BILANT TERITORIAL COMUNA LAZAREA (GYERGYÓSZÁRHEGY)
 BILANT TERITORIAL – RESEDINTA DE COMUNA LAZAREA (GYERGYÓSZÁRHEGY)
 BILANT TERITORIAL - SAT GHIDUT (GÜDÜC)
 DISFUNCTIONALITATI LA NIVELUL TERITORIULUI SI LOCALITATILOR
 ZONE FUNCȚIONALE – ANUL 2009
 PROPRIETATEA PUBLICĂ ȘI REGIMUL JURIDIC AL ACESTEIA
 CENTRALIZATOR COMUNA LAZAREA – MODIFICARI OPERATE IN CADRUL INTRAVILANELOR
 SUPRAFATA TRUPURILOR DE INTRAVILAN
 LISTA ARIILOR DE PROTECTIE SPECIALA AVIFAUNISTICA
 FISE SITURI ARHEOLOGICE cod RAN
 FORAJ HIDROGEOLOGIC FH1 sat LAZAREA

PLANSE DESENATE

Plansa nr. A1 – PLAN DE INCADRARE IN TERITORIU, COMUNA LAZAREA	sc. 1: 25000
Plansa nr. A2 – SITUATIA EXISTENTA, DISFUNCTIONALITATI SI PRIORITATI, COMUNA LAZAREA	sc. 1: 5000
Plansa nr. A3 – REGLEMENTARI URBANISTICE – ZONIFICARE, COMUNA LAZAREA	sc. 1: 5000
Plansa nr. A4 – REGLEMENTARI ECHIPARE EDILITARA, COMUNA LAZAREA	sc. 1: 5000
Plansa nr. A5 – CIRCULATIA TERENURILOR, COMUNA LAZAREA	sc. 1: 5000
Plansa nr. A6 – REGULAMENT LOCAL DE URBANISM, UTR – uri, COMUNA LAZAREA	sc. 1: 5000
Plansa nr. A7 – ZONA PROTEJATA MONUMENTE, SITURI ISTORICE (cod LMI) TRUP 1+TRUP 2, sat Lazarea	sc. 1: 5000
Plansa nr. A8 – ZONA PROTEJATA MONUMENTE, SITURI ISTORICE (cod RAN) TRUP 1 + TRUP 2 , sat Lazarea	sc. 1: 5000
Plansa nr. A9 – ZONA PROTEJATA MONUMENTE, SITURI ISTORICE (cod RAN) TRUP 4 + TRUP 5, sat Lazarea	sc. 1: 5000
Plansa nr. A10 – ZONA PROTEJATA MONUMENTE, SITURI ISTORICE COMUNA pt. (cod LMI + cod RAN) TRUP 1+TRUP 2+TRUP 4+TRUP 5, sat Lazarea	sc. 1: 5000

CAPITOLUL 1 - STADIUL ACTUAL AL DEZVOLTĂRII

1.1. Date de recunoastere a documentatiei

Denumirea lucrării: PLAN URBANISTIC GENERAL – COMUNA LAZAREA, JUD. HARGHITA

Beneficiar: CONSILIUL LOCAL AL COMUNEI LAZAREA, JUD. HARGHITA

Proiectant general : SC DUO STIL SRL – CLUJ NAPOCA

Colectiv elaborare: arh. Cornelia Trocaru
carh. Octavian Baci
arh.stg. Simona Muresan

Colaboratori: ing. Levente Antal
ing. Dan Crainic

Consultanti: ing. Funkenhauzer Piroka
arheolog Demijen Andrea
conf.univ.dr.geogr. Stefan Dombay
asist.univ.drd.geogr. Vasile Mara

1.2. Obiectul studiului

Elaborarea Planului Urbanistic General al comunei Lazarea reprezintă strategia, cadrul de dezvoltare în perspectivă a unității administrativ- teritoriale și corelarea cu strategiile elaborate în cadrul planificărilor spațiale ale Regiunii de Dezvoltare Nord – Est și ale județului Harghita.

Planurile urbanistice generale (P.U.G.) au caracter de reglementare (caracter operațional) și răspund programului de amenajare spațială a teritoriului și de dezvoltare a localităților ce compun unitatea teritorial – administrativă de bază.

P.U.G. se elaborează în scopul:

- Stabilirii direcțiilor, priorităților și reglementărilor de amenajare a teritoriului și dezvoltare urbanistică a localităților;
- Utilizării raționale și echilibrate a terenurilor necesare funcțiunilor urbanistice;
- Precizării zonelor cu riscuri naturale (alunecări de teren, inundații, neomogenități geologice, reducerea vulnerabilității fondului construit existent);
- Evidențierea fondului valoros și a modului de valorificare a acestuia în folosul localității;
- Creșterea calității vieții, cu precădere în domeniile locuirii, dotărilor aferente locuirii și serviciilor;
- Fundamentarea realizării unor investiții de utilitate publică;
- Asigurării suportului reglementar (operațional) pentru eliberarea certificatelor de urbanism și autorizațiilor de construire;
- Corelarea intereselor colective cu cele individuale în ocuparea spațiului.

Materializarea propunerilor de amenajare spațială și dezvoltare urbanistică reglementate prin P.U.G. se face în timp, în funcție de fondurile prevăzute din bugetul propriu unităților teritoriale administrative de bază, în corelare cu fondurile alocate de la bugetul statului sau ale unor întreprinzători.

Dintre principalele obiective urmărite în cadrul Reactualizării Planului Urbanistic General se menționează:

- Optimizarea relațiilor localităților cu teritoriul lor administrativ și județean;
- Valorificarea superioară a potențialului natural, economic și uman;
- Organizarea și dezvoltarea căilor de comunicații existente;
- Stabilirea și delimitarea unui nou intravilan care să corespundă necesităților viitoare de dezvoltare;
- Stabilirea și delimitarea de noi zone construibile;
- Stabilirea și delimitarea noilor zone funcționale;
- Stabilirea și delimitarea zonelor cu interdicție temporară sau definitivă de construire;
- Stabilirea și delimitarea zonelor protejate și de protecție a acestora;
- Modernizarea și dezvoltarea echipării edilitare;
- Stabilirea noilor obiective de utilitate publică;
- Stabilirea unui mod superior de utilizare a terenurilor și condițiilor de conformare și realizare a construcțiilor.

1.3. Solicitari ale temei - program

a. Culegerea de date si informatii privind situatia existenta si potentialul socio-economic al localitatilor componente ale comunei;

- Reactualizarea datelor si a planurilor;
- Studiul relatiilor intra si intercomunale;
- Prezentarea situatiei existente;

b. Actualizarea intravilanelor satelor componente ale comunei, pe baza hartilor de risc;

- Evolutia comunei;
- Tendintele actuale;
- Zonificarea teritoriului in functie de fenomenele geografice;

c. Intocmirea Planului Urbanistic General pentru localitatile componente ale comunei;

- Disfunctionalitati si prioritati;
- Dimensionarea amplasamentelor rezervate pentru construcția de locuințe în perspectivă, ținând cont de posibilitățile reale de urbanizare;
- Instituirea zonelor de protecție pentru monumentele istorice și de arhitectură;
- Mărirea suprafeței intravilanului, cât și îmbunătățirea zonificării funcționale a acestuia;
- Corelarea propunerilor privind protecția mediului cu prevederile Planului Local de Acțiune Pentru Mediu, respectiv cu Planul Județean de Gestionare a Deșeurilor al Județului Harghita ;
- Propuneri si reglementari urbanistice;
- Obiective de utilitate publica si circulatia terenurilor;
- Echiparea tehnico – edilitara;

d. Structurarea Regulamentului Local de Urbanism pentru localitatile componente ale comunei;

- Ierarhizarea informatiilor si a datelor;
- Completările intravilanelor și reconsiderarea utilităților în localitățile comunei Lazarea se vor face pe cât posibil în suprafețe compacte care să permită ușor dotarea cu echipări edilitare, de-a lungul drumurilor principale care le traversează, cât și a celor de legătură și exploatare a satelor.

Se va studia teritoriul comunei Lazarea, depistând posibilități de introducere în intravilan a acelor suprafețe care corespund, fără restricții și fără riscuri în ceea ce privește posibilitățile de construire, terenuri proprietate ale persoanelor fizice sau juridice.

Planul urbanistic general (P.U.G.) orientează aplicarea unor politici în scopul construirii și amenajării teritoriului localităților, politici ce își propun, între altele, restabilirea dreptului de proprietate și implementarea unor noi relații socio-economice în perioada de tranziție spre economia de piață și integrare europeană.

1.4. Necesitatea si scopul lucrarii

Necesitatea lucrării decurge din identificarea și asigurarea unor condiții favorabile desfășurării funcțiilor localităților rurale, care după anul 1989 cunosc procese noi de dezvoltare și extindere. Satele ce compun comuna Lazarea sunt: Lazarea (GYERGYÓSZÁRHEGY) – resedinta de comuna si Ghidut (GÜDÜC).

Lucrarea are ca scop evidențierea situației actuale, a problemelor și a propunerilor de dezvoltare urbanistică a comunei Lazarea și a localităților componente, din punctul de vedere al amenajării teritoriului, în corelație cu prevederile Planului de Amenajare a Teritoriului Județului Harghita (PATJ), cu prevederile Planului de Amenajare a Teritoriului Zonal Regional - Regiunea de Nord - Est și cu prevederile Planului de Amenajare a Teritoriului Național (PATN) - secțiunile I - V, precum și cu *"Strategiile de dezvoltare și planificare a teritoriului județului Lazarea"*, strategii elaborate de Consiliul Județean Harghita.

1.5. Durata lucrarii

Planurile Urbanistice Generale se actualizeaza periodic

Durata de valabilitate a unui PUG aprobat este de pana la 10 ani, daca pe parcurs nu apar elemente importante de dezvoltare, ce necesita actualizare.

1.6. Domenii de utilizare

Lucrarea se va constitui într-un instrument operațional practic aflat la îndemâna Consiliului Local și al Primăriei comunei Harghita, care hotărăsc strategiile de dezvoltare și amenajare a teritoriului pe care îl administrează.

P.U.G. si Regulamentul Local de Urbanism aprobate revin **administratiei publice locale** , pentru probleme legate de amenajarea si dezvoltarea urbanistica a localitatilor respective.

P.U.G. si regulamentul local de urbanism pot fi utilizate la :

- eliberarea certificatelor de urbanism si emiterea autorizatiilor de construire sau desfiintare pentru obiective din zone ce nu necesita studii aprofundate ;
- fundamentarea solicitarilor unor fonduri de la bugetul statului pentru realizarea obiectivelor de utilitate publica
- declansarea procedurii de declarare a utilitatii publice pentru realizarea unor obiective ce implica exproprii ;
- respingerea unor solicitari de construire neconforme cu prevederile P.U.G. aprobat ;
- declansarea unor **P.U.Z.-uri sau PUD-uri** necesare detalierii unor zone, respectiv unor amplasamente ;
- alte operatiuni ale compartimentelor de specialitate ale consiliilor locale.

Regulamentul aferent lucrării va sta la baza elaborării tuturor documentelor și documentațiilor pentru aprobarea autorizării construcțiilor de locuințe și a celorlalte obiective de utilitate publică.

1.7. Efecte economice si sociale scontate

Lucrarea va putea contribui indirect la creșterea nivelului de trai al populației prin găsirea unor soluții de amenajare a teritoriului care să asigure un grad de confort acceptabil, o sumă de utilități și obiective de utilitate publică care să satisfacă nevoile colective în spațiul administrativ; prin lucrările propuse se dorește facilitarea accesării fondurilor de finanțare naționale și internaționale ale U.E.

1.8. Editii anterioare ale PUG, modificari sau completari:

Schite de sistematizare, elaborate de I.P.J. Miercurea Ciuc, jud. Harghita, 1973;

Schite de sistematizare, elaborate de I.P.J. Miercurea Ciuc, jud. Harghita, 1978;

PUG – Lazarea, proiect nr. 2362/ 1991, elaborat de SC Proiect Harghita SA, Miercurea Ciuc;

PUG – Lazarea, proiect nr. 565/ 2002, elaborat de SC KONTUR SRL, Miercurea Ciuc;

1.9. Surse documentare

Lista studiilor si proiectelor elaborate anterior PUG:

Proiect privind Alimentarea cu apa a satului Ghidut, comuna Lazarea, jud. Harghita, proiect nr. 614/ 2006, elaborat de AQUA CONSTRUCT ZRT, Budapesta, Ungaria;

Proiect tehnic privind Realizarea rețelei de canalizare menajera in localitatea Lazarea, proiect nr. 714/ 2006, elaborat de SC KONTUR SRL, Miercurea Ciuc;

Proiect privind Reabilitare drum comunal DC 13, strada Fantana Rece, comuna Lazarea, jud. Harghita, proiect nr. 2/ 2008, elaborat de SC PLANNING OFFICE SRL, Gheorgheni, jud. Harghita;

Depresiunile Giurgeu si Ciuc. Studiu de geografie regionala, Teza de doctorat, doctorand asis.univ.drd.Mara Vasile, conducator stiintific prof.univ.dr. Cocean Pompei;

Lista studiilor de fundamentare intocmite concomitent cu PUG:

Studiu privind cadrul natural;

Date statistice furnizate de:

Directia Judeteana de statistica – Harghita;

Recensământul populației 1992 si 2002, Direcția Județeană de Statistica Harghita;

Planul Strategic de dezvoltare social economică a comunei Lazarea, județul Harghita în perioada 2007 – 2013.

OCPI Harghita, pt. folosinta si utilizarea terenurilor;

Consiliul Local al comunei Lazarea, pentru evolutia localitatilor componente;

Proiecte de investitii elaborate in domenii ce privesc dezvoltarea localitatilor comunei Lazarea:

2 societati de cercetare agricola (cartofi);

1 societate de gospodarie de stat (cresterea animalelor) – Agroprod Com;

2 societati agricole private : Asociatia Bastya si Asociatia Doina;

1 societate de mecanizare Agromec cu 49 tractoare si unelte agricole;

Suportul topografic al PUG:

Harti, scara 1 : 5 000, sursa OCPI Harghita pentru sate;

Harti, scara 1 : 10 000, sursa OCPI Harghita pentru incadrarea in teritoriu;

Suportul topografic a fost reactualizat, conform situatiei existente in 2009.

Alte studii care au stat la baza intocmirii PUG:

Lista monumentelor si siturilor arheologice de la Directia pentru Cultura, Culte si Patrimoniu Cultural National a Judetului Harghita;

Realizarea retelei de canalizare menajera a localitatii Lazarea, jud. Harghita, proiect nr.714/2006, firma sc KONTUR srl , Miercurea Ciuc si sc TRILOG COMSERV srl, Tg. Mures;

Alimentarea cu apa a satului Ghidut, comuna Lazarea, jud. Harghita – Studiu de fezabilitate, proiectant sc AQUA CONSTRUCT srl

Vámszer Géza : Csirkvármegye településtörténete – editura Palla Akadémia Miercurea – Ciuc 2000;

Sepsiszéki Nagy Balázs : A Székelyföld falvai a XX sz. Végén - editura Nap Kiadó 2000;

Harghita megye – editat de Consiliul Judetean Harghita 1997;

CAPITOLUL 2 - STADIUL ACTUAL AL DEZVOLTĂRII

2.1. SITUATIA EXISTENTA SI EVOLUTIA COMUNEI

Date generale

Resedinta de comuna	Lazarea
Numar total de sate componente	2
Populatia totala stabila – 2007	3641 loc.
Suprafata totala comuna	8694 ha

Comuna Lazarea este asezata in partea vestica a judetului Harghita, in cadrul depresiei submontane Giurgeu – Ciuc. Centrul de comuna are urmatoarele coordonate geografice (calculate pentru amplasamentul Primariei din Lazarea): latitudinea geografica este de 46°44'49 " lat. N; longitudinea geografica este de 25°31'59 "long. E. Localitatea Ghidut are urmatoarele coordonate 46 ° 47 10 "latitudine nordica, 25°32'29 "longitudine estica.

Rutier, Lazarea se afla la o distanta de 5 km (centrul de comuna) fata de orasul Gheorgheni, la o distanta de 55 km de municipiul Miercurea Ciuc si la 31 km fata de Toplita. Comuna este strabatuta de drumul national DN 12, Sf. Gheorghe- Miercurea Ciuc -Gheorgheni – Toplita, din centrul comunei se ramifica spre sud, drumul judetean DJ 126 B, spre comuna Joseni. Localitatea Ghidut se desfasoara de-a lungul drumului comunal DC 13, ramificat din drumul comunal DC 12, spre nord -est, de-a lungul vail Ghidut. Calea ferata Brasov- Deda, cu o singura linie, se desfasoara pe directia sud -vest a localitatii Lazarea, distanta din gara Lazarea – Miercurea Ciuc este de 59 km.

Comuna Lazarea se invecineaza la nord cu comuna Ditrau, la sud – sud vest cu comuna Joseni, la vest – nord vest cu comuna Remetea, la est – sud est cu orasul Gheorgheni.

Teritoriul comunei are o orientare generala est – vest, pe aceasta directie avand o lungime de cca. 15 km, iar pe directia nord – sud are o latime de cca. 6 km.

Funciunile dominate ale comunei Lazarea sunt: agro – pastorală, industrială exploatarea calcarului si prelucrarea lemnului, agricolă – cresterea animalelor.

Principalele produse locale sunt:

- produsele agricole : cartofi, grau, secara;
- produsele animaliere : carne, lapte, oua;
- turismul : de weekend si agroturismul;
- mestesugurile : prelucrarea lemnului – porti si confectionarea uneltelor din lemn;

Gradul de echipare a comunei:

- alimentarea cu apa potabila (sistem partial centralizat si fantani individuale);
- canalizare (sistem partial centralizat si fose vidanjabile);
- incalzire cu lemne;
- racordare la sistemul energetic national;
- telefonie;
- invatamant : scoli si gradinite;
- sanatate : dispensar uman;
- infrastructura : DN 12 Miercurea Ciuc -Gheorgheni -Toplita, DJ 126 B din Lazarea spre comuna Joseni, DC 12 leaga Lazarea de Ghidut, DC 13 de-a lungul localitatii Ghidut;

Caracteristici semnificative in evolutia spatiala a comunei

Mentiuni documentare ale localitatilor comunei :

- Lazarea anul 1406
- Ghidut anul 1400

Evolutia teritoriului dupa 1990

	suprafata intravilan (ha)	suprafata intravilan (ha)	suprafata intravilan (ha)
	OCAOTA 1990	propusa 2002	propusa 2009
- Lazarea	365,00 ha	445,40 ha	480,44 ha
- Ghidut	41,00 ha	109,10 ha	290,90 ha

Situatia statistica a comunei

Denumire	anul 2009
----------	-----------

ECHIPAREA TERITORIALA

Suprafata teritoriului administrativ – ha	8 694 ha
Locuinte existente – numar	1 475
Locuinte din fondurile private – numar	1 463

Locuinte in proprietate publica – numar	12
Suprafata locuibila – total mp	49 710 mp
Suprafata locuibila – fonduri private -mp	49 220 mp
Suprafata locuibila -proprietate publica -mp	490 mp
Lungimea simpla a retelei de distributie a apei potabile -km	km
Lungimea simpla a retelei de canalizare -km	km

POPULATIA

Populatia totala -stabila	3 641
Populatia femei	1 851
Populatia cu domiciliul in localitate	3 674
Decedati	41
Stabiliri de domiciliu in localitate	26
Stabiliri de resedinta in localitate	26
Plecari cu resedinta din localitate	59

INVATAMANT

Unitati de invatamant total	8
Gradinite	4
Scoli din invatamantul primar si gimnazial	4
Copii inscrisi in gradinite	117
Elevi inscrisi - total	312
Elevi inscrisi in invatamantul primar	155
Elevi inscrisi in invatamantul gimnazial	157
Personal didactic total	
Sali de clasa si cabinete scolare	18
Laboratoare scolare	1
Ateliere scolare	1

CULTURA SI ARTA

Biblioteci total	1
Biblioteci publice	1

Abonamente telefonice	136
OCROTIREA SANATATII	
Medici – sector privat	2
Personal mediu sanitar sector public	4
Dispensare medicale umane	2
Dispensare medicale veterinare	1
AGRICULTURA	
Suprafata agricola totala	6 139 ha
Suprafata arabila	2 739 ha
Suprafata livezi si pepiniere pomicole	16 ha
Suprafata pasuni	831 ha
Suprafata fanete	2 569 ha
Bovine	1 189
Ovine	1 246
Cabaline	550
Porcine	652
Pasari	4 800
POSTA SI TELECOMUNICATII	
Unitati PTTR - total	1
TURISM, ODIHNA SI AGREEMENT	
Unitati de cazare - total	139
Locuri in unitati de cazare - total	239
Cabane - total	17
Locuri in cabane - total	211
DOTARI RELIGIOASE	
Biserici	2
Biserica Romano Catolica Mindenszentek	
Biserica Franciscana Nagyboldogasszony	
Capele	1

Capela Romano Catolica de pe dealul Szarmany	
Clopotnite din lemn	2
DOTARI COMERCIALE	
Unitati cu spatii comerciale alimentare si nelimentare	20
Unitati alimentatie publica	3

2.2 ELEMENTE ALE CADRULUI NATURAL

Structura geologica

Arhitectura actuala a Carpatilor Orientali, teritoriu in care se circumscrie si culoarul depresionar Giurgeu-Ciuc, poarta amprenta contactului dintre formatiunile vulcanice neogene din vest si formatiunile mezozoice (Depresiunea Giurgeu) din est, adaugand zona sedimentara din vatra depresiunii. Fundamentul cristalin al depresiunii Giurgeu-Ciuc este acoperit de formatiuni triasice, jurasice (calcare si gresii) si cretacice (flis), peste care s-au depus aluviuni vulcanice si sedimentare, cu grosimi de 300-1000m, colmatand cele doua bazine de acumulare. Depozitele sunt reprezentate prin aglomerate, tufite, acumulari terigene cu carbuni si material vulcanic.

Strans legate de formatiunile geologice sunt resursele subsolului, importante pentru economia locala sau regionala cum ar fi: calcarele cristaline de la Lazarea, Voslobeni si Valea Stramba, nisipurile si pietrisurile din terasele Muresului, toate in depresiunea Giurgeu.

Intensitatea seismica a zonei: - gradul, conform STAS 11100/1-97. se incadreaza in zona seismica de calcul "E" ($k_g=0,12$) si perioada de colt este $T_c = 0,7$, conform Normativului P10-91.

Relieful

Relieful reprezinta o entitate de integrare geografica, suportul fizic al localizarii si existentei omului pe Pamant. Formele de relief obiectiv determinate, legate intre ele prin raporturi de pozitie si geneza compun structura morfologica a teritoriului.

Culoarul depresionar Giurgeu-Ciuc apare ca o zona de discontinuitate geografica datorita miscarilor tectonice care au fracturat fundamentul cristalin, apoi a eruptiilor vulcanice care au barat la vest zona, si ingustarii vailor Mures si Olt in bazinele de acumulare ale Giurgeului si Ciucului, dupa retragerea marii pliogene. Toate au dus la crearea actualului relief tipic intracarpatic, cu o serie de culmi montane(Calimani, Gurghiu, Harghita, Ciomatu, Ciuc, Hasmasu si Giurgeu) care inchid la interior o zona coborata (600-850m), alungita pe directia nord-sud, compartimentata in doua sectoare depresionare: Girgeu si Ciuc. Acest areal geografic se individualizeaza prin treptele morfologice clasice: crestele montane, versantii, piemonturile, terasele si luncile raurilor, de unde decurg procese si fenomene fizico -geografice si umano-geografice (climatul, reseaua hidrografica, invelisul vegetal si edafic, activitatile umane, potentialul geodemografic, structura asezarilor, etc.).

In cadrul Depresiunii Giurgeului se pot deosebi doua sectoare morfologice: campia fluvio-lacustra Voslabeni-Remetea in sud si Podisul Subcetate- Toplita in nord, sectoare despartite aproximativ pe linia localitatilor Ditrau-Remetea, de dealurile Senetea si Niaras. Vorbind la scara lantului Carpatilor Orientali depresiunile de baraj vulcanic Giurgeu-Ciuc descresc, ca altitudine, de la nord spre sud: incepand de la 1100m la Glod, ajungand in Giurgeu la 850-650m, Ciuc 750-600m.

Relieful de eroziune si acumulare din vatra depresiunii Giurgeu cuprinde sesuri piemontane, terase si glacisuri. Localitatea de resedinta Lazarea are aspectul unor campuri intinse cu fragmentare

redusa si panze freatice mai profunde, care favorizeaza cultivarea culturilor de camp (secara, orz, ovaz, cartof) si ofera teren propice dezvoltarii localitatii.

Piemonturile de acumulare, forme de tranzitie spre versanti, ofera formatiuni sedimentare pe partea estica si vulcanice pe cea vestica si contin importante resurse de apa potabila, fapt ce a determinat asezarea populatiei si a localitatilor, in mici bazinete de confluenta si contact, cum este cazul localitatii Ghidut.

Altitudinea cea mai mica (670 – 680m) se inregistreaza in satul resedinta de comuna Lazarea, localitate adunata, de vale, pentru ca satul apartinator Ghidut, rasfirat pe platforme de altitudine fragmentate de vai, sa atinga intre 800m si 1000m.

Fenomene geomorfologice de risc

Procesele geomorfologice ce se desfasoara in prezent in spatiul Depresiunii Giurgeu sunt determinate in mare parte de fenomenele care se manifesta in zona montana adiacenta. Riscurile apar in urma amplificarii fara precedent in etapa actuala a proceselor de versant, mai ales in arealul bazinelor hidrografice torentiale. Aceste procese ridica probleme de ordin geografic, ecologic, economic si social.

Torentialitatea accentuata duce la formarea de diverse organisme torentiale (siroiri, ogase, rigole, ravene) in sectoarele superioare ale cursurilor de apa cu caracter permanent, torentialitatea descreste ca intensitate in sectoarele mijlocii si inferioare, consecintele cele mai dezastruase aparand la baza versantilor unde datorita schimbarii bruste a pantei profilului longitudinal, apele se revarsa si isi depun aluviunile.

Densitatea organismelor torentiale variaza in functie de gradul de acoperire cu vegetatie, cantitatea si distributia in timp a precipitatiilor si interventia factorului antropic. Astfel, pe fatada estica a culoarului depresionar, densitatea retelei hidrografice si a organismelor torentiale au valori mult mai ridicate datorita pluviozitatii accentuate dar si din cauza exploatarilor forestiere irrationale. Intinse suprafete degradate se intalnesc in sectoarele superioare ala vailor Lazarea, Ghidut, Ditrau, Jolotca etc.

Dintre cauzele majore ale aparitiei si dezvoltarii proceselor torentiale in arealul Giurgeului amintim: defrisarile si transformarea covorului vegetal spontan, pasunatul abuziv si modul defectuos de gospodarire a fondului funciar arabil. Aceste riscuri si difunctionalitati geomorfologice pot fi evitate sau remediate prin aplicarea concreta a unor masuri si lucrari de prevenire si combatere a proceselor torentiale si erozionale.

Clima

Climatul prezinta aceleasi elemente caracteristice ca si vremea: temperatura aerului, umiditatea aerului, nebulozitatea, precipitatiile atmosferice si vantul. Culoarul depresionar Giurgeu-Ciuc datorita lungimii nu foarte mari (110-120km) si a latimii relativ reduse (10-15 km), regimul elementelor climatice se caracterizeaza printr-o mare uniformitate.

Elaborarea conceptuala a programelor si planurilor de amenajare si dezvoltare regionala trebuie sa inceapa cu evaluarea factorilor de risc climatic, deoarece elementele climatice pot influenta pozitiv sau negativ, iar in cazul culoarului depresionar Giurgeu-Ciuc se observa ca limiteaza foarte mult posibilitatile de dezvoltare a teritoriului.

Temperaturile

Condițiile climatice, influențate de morfologia și altitudinea reliefului contribuie la înscrierea depresiunii Giurgeu-Ciuc printre cele mai reci regiuni ale țării. Ca urmare a inversiunilor termice cauzate de bariera înconjurătoare, temperaturile medii anuale sunt în jur 6° C, ale lunii ianuarie sunt cuprinse între -6°C și -10°C, iar iulie variază între 16°C și 18°C.

Temperaturile minime absolute sunt printre cele mai scăzute din România: -38°C la Joseni în 11.01.1963, -35°C la Gheorgheni în 11.02.1929. Astfel, temperatura aerului din regiune se caracterizează prin importante variații lunare, anotimpuale și anuale, fenomen ce contribuie la producerea cetei și a înghețului timpuriu toamna și a înghețului târziu primăvara, înghețul se produce timp de 160-165 zile anual.

Temperatura medie multianuală în Depresiunea Giurgeu pe o perioadă de observații cuprinsă între anii 1961-1997 a fost de 5,4°C la stația Toplita (665m altitudine) și 5,1°C la stația Joseni (750m altitudine), recent între anii 2002-2006 a fost de 4,7°C la stația Joseni.

Precipitațiile

Circulația predominant vestică și nord vestică a aerului determină ascensiunea forțată a maselor de aer pe versanții vestici și descendența lor pe cei estici acestea din urmă conducând la destrămarea fronturilor și formațiunilor noroase.

Cantitatea medie multianuală de precipitații înregistrată în Depresiunea Giurgeu-Ciuc a fost de 616,3l/m² la Toplita, 567,8l/m² la Joseni și 587,9l/m². Regimul anual al precipitațiilor pune în evidență un maxim pluviometric începând din luna mai care ține până la mijlocul lunii august, cantitativ mai mult de jumătate din precipitațiile anuale cad în această perioadă. Lunile cele mai sarace în precipitații sunt ianuarie, februarie și martie.

Precipitațiile medii anuale oscilează între 550-1000 mm care cumulate cu apele provenite din topirea zăpezii pot pune în pericol suprafețe agricole .

Circa 30% din cantitatea totală de precipitații cade sub formă de zăpadă, primele ninsori pot să apară deja în a 2 a decadă a lunii septembrie.

Stratul de zăpadă are o importanță deosebită pentru protecția semănăturilor de toamnă și repartitia uniformă a umidității din sol acumulată în timpul iernii. Aceasta persistă în medie 120 zile/an, grosimea medie a stratului de zăpadă variază de la 10- 30 cm, pe versanții și spațiul montan din estul depresionar grosimea poate depăși uneori 1 m.

Vanturile

Din analiza datelor stațiilor meteorologice din Culoarul depresionar este predominantă circulația V, SV și NV, aproape în toate lunile anului predomină calmul atmosferic. Studiind roza vitezelor medii anuale ale vânturilor se constată că vitezele cele mai mari corespund în cea mai mare parte celor 8 direcții principale ale frecvenței vântului (N, NE, E, SE, S, SV, V, NV).

Valorile medii anuale cele mai ridicate se constată la vânturile de vest (4,1m/s la Joseni) iar cele mai scăzute la vânturile de sud (1,5m/s la Joseni). Dintre vânturile locale cu importanță asupra climei se impun: brizele de munte și de vale, acestea luând naștere datorită încălzirii inegale a spațiilor înalte și cele joase, fiind caracteristice numai pentru sezonul cald al anului, frecvența și viteza lor este mică, de unde rezultă impactul redus asupra zonei.

Fenomenele climatice de risc

Inversiunile de temperatura si scurgerea gravitacionala a aerului rece de pe versanti catre fundul depresiunii, pot determina scaderi foarte accentuate ale temperaturii aerului, uneori chiar sub - 30° C, aparitia cetii persistente, mai ales in lunile de iarna.

Ceata se instaleaza mai ales in lunile de toamna si creeaza o stare de disconfort pentru organismul uman si are efecte negative asupra traficului rutier. Numarul mediu anual de zile cu ceata este de 60.

Chiciura cu o frecventa mai redusa, inregistreaza o medie de 35- 45 zile pe an, cu frecventa maxima in noiembrie si decembrie si o frecventa minima in ianuarie, februarie cand pe fondul unui timp calm si geros, cu temperaturi sub - 20°C, se formeaza chiciura moale.

Aversele de ploaie si grindina si au sporit frecventa si intensitatea in ultimii 20 ani, grindina se produce in medie 4 -6 zile pe an, in plina perioada de vegetatie a plantelor de camp (cartofii).

Reteau hidrografica

Paraul Lazarea are ca afluenti paraul Ghidut (Lokpataka), paraul Malomarok, paraul Csinod si paraul Nagypatak, sunt cursuri de apa permanente, de suprafata ce fragmenteaza muntii inconjuratori si se varsa in Mures. La patrunderea lor in vatra depresiunii au format conuri de dejectie care au constituit suprafete topografice favorabile aparitiei unor localitati.

Raurile din acest teritoriu sunt alimentate de apele provenite din topirea zapezilor, ploi si din apele subterane. Ponderea alimentarii din precipitatiile sub forma de zapada si ploi este de 60%, 28% ploi (lunile iulie, august, septembrie, octombrie), zapezi 32% (zapada persista 180 zile/an).

Ca urmare a interventiei factorului antropic in ultimele decenii, materializata prin defrisarea masiva a suprafetelor forestiere din zona montana, a crescut cantitatea materialului solid in suspensie, scurgerea solida reprezinta 0,25 – 0,50 t/ha/an, din care 52% primavara, 26% vara, 8% toamna, 14% iarna).

Compozitia chimica a apei raurilor este determinat de conditiile geologice si climatice ale bazinului hidrografic, ele pot fi incadrate in categoria apelor bicarbonatate cu mineralizare redusa.

Duritatea totala a apei , ca rezultat al concentratiei sarurilor de calciu si magneziu, are o influenta covarsitoare asupra posibilitatii folosirii lor in scopuri social – economice. Ele se incadreaza in categoria apelor moi, valorile duritatii totale variind intre 5-7 grade germane (1grad = 10mg Ca /l sau 1,42mgO/l).

Comuna Lăzarea se află în zona vulnerabilă a Mureșului superior:

1. ținând cont de starea corpului de apă de suprafață, toate soluțiile tehnice adoptate trebuie să convingă autoritatea de gospodărire a apelor că este eliminată orice posibilitate de înrăutățire a "stării" corpului de apă de suprafață atât prin efluenții lichizi cât și prin deșeurile generate de activitatea propriu-zisă și că acestea converg către îmbunătățirea stării corpului de apă, fiind astfel în consonanță cu planul de măsuri care trebuie aplicat acestui coip de apă; astfel, soluțiile tehnice care urmează să fie aplicate tuturor potențialelor surse de poluare a apelor de suprafață trebuie să respecte scopul de "atingerea și menținerea stării bune a apelor";
2. comuna Lăzarea se găsește pe corpul de apă subterană ROMU01 și pe corpul de apă sub presiune ROMU21. soluțiile tehnice adoptate trebuie să prezinte garanții maxime că nu este posibilă afectarea calității apei subterane, deoarece nu este acceptabilă modificarea stării corpului de apă subterană care este în "starea bună" iar corpul de apă subterană afectat va fi

supus unor măsuri tehnice care să aibă ca finalitate aducerea sa în "starea bună"; astfel, soluțiile tehnice preconizate trebuie să elimine orice suspiciune a poluării apei subterane.

3. pe teritoriul comunei Lăzarea nu au fost identificate arii protejate Natura 2000.

Având în vedere cele de mai sus, autoritatea de gospodărire a apelor își rezervă dreptul ca la fazele ulterioare de promovare a proiectelor să impună, după caz, măsuri de siguranță/restricții pentru protejarea corpurilor de apă de suprafață/subterană precum și pentru atingerea și menținerea "stării bune" a apelor de suprafață/subterană.

Fenomenele hidrice de risc

Incalzirea vremii iarna declanșează topirea zăpezii din spațiul montan înalt care generează creșterea excesivă a debitelor paraieilor și inundarea ariilor învecinate, procesul fiind amplificat de faptul că solurile și unele organisme fluviatile sunt înghețate.

Aversele de ploaie, cu cantități mari de precipitații cazute într-un interval scurt de timp, mai ales în lunile iulie, august, solurile sunt destul de intens imbibate cu apă, frecvența acestora este tot mai mare din cauza despaduririlor masive din perimetrul bazinelor torentiale și a sedimentării tot mai intense a albiilor.

Potentialul biopedogeografic

Vegetatia

Condițiile climatice, caracterizate prin temperaturi medii anuale pozitive, amplitudini termice moderate (18° - 20°C), precipitații apreciabile (500-1200 mm), o atenuare a vânturilor și prezenta inversiunilor de temperatura în Depresiunea Giurgeu, generează în regiune posibilități pentru dezvoltarea pădurilor, astfel, cea mai însemnată formațiune vegetală de aici este pădurea, considerată cel mai complex ecosistem natural, apoi pajistile care ocupă vatra și versanții ulucului depresionar fiind alcătuite din pasuni și fanete naturale, cu mare pondere în baza furajeră. Suprafața acestora a fost mereu extinsă, pe seama defrisării pădurilor, contribuind la dezvoltarea economiei pastorale, important factor de umanizare a regiunii. La contactul vetrei depresiunii cu versanții apare bradul (Albies alba) și amestecul de fag (Fagus silvatica) și brad, sau brad și molid în vatra depresiunii.

Plantele medicinale și aromatice există într-un număr foarte mare, utilizate în medicina populară sau în arta culinară, având tradiții de secole.

Fauna

Fauna fagetelor găsește condiții optime de viață pentru o gamă faunistică bogată, putem aminti viezurele (Meles meles), veverița (Sciurus vulgaris fuscoater), soarecele gulerat (Apodemus tauricus), soarecele scurmător (Clethrionomys glareolus), sobolanul cenușiu (Rattus norvegicus), sobolanul negru (Rattus rattus).

Pasarile ce cuibăresc în pădurile de rasinoase, dar ierneză la altitudini joase, putem aminti: buha (Bubo buho), forfecuta (Loxia curvirostra), corbul (Corvus corax), alunarul, mierla etc.

În pădurile cuprinse în arealul Natura 2000, pajistile semi-naturale și naturale din depresiune și pădurile de molid și în mică parte de fag, din partea adiacentă a Munților Gurghiului incluzând și vârful Saca, găsim efective importante din două specii de bufnițe, o ciocănitoare, cocoșul de munte și ierunca. Pe pajistile din depresiune cuibărește o populație semnificativă pe plan global al

cristelului de câmp, atingând una din cele mai mari densități din țară. Acest tip de habitat este folosit ca loc de hrănire de către berze și multe specii de păsări răpitoare. Pe lângă speciile sus menționate, mai este important prezența șerparului (*Circaetus gallicus*), muscarului gulerat (*Ficedula albicollis*) și sfrânciocului roșiatic (*Lanius collurio*).

Fenomenele de risc biopedogeografice

Dintre formele de risc asupra vegetatiei remarcăm o serie de procese care au dus la schimbarea asociațiilor vegetale de-a lungul timpului, cum ar fi:

- Incendiile naturale sau cele provocate antropic sunt considerate factori cu efect distrugător asupra vegetatiei;
- Procesul de despadurire, poate fi considerat cea mai profundă intervenție umană asupra mediului geografic de aici, care a condus treptat la restrângerea dramatică a arealului forestier cu efecte în lanț asupra tuturor componentelor: modificarea condițiilor microclimatice și topoclimatice, modificarea regimului de curgere a apelor, rărirea până la dispariție a unor specii de plante și animale, accelerarea procesului de eroziune a solului, creșterea cantității de CO₂ liber în arealele decopertate de vegetație;
- Pasunatul excesiv poate duce la: modificarea ciclului vegetal al plantelor, modificarea diversității speciilor, reducerea dimensiunilor agregatelor din sol, terenul decopertat de vegetație poate duce la degradarea solului;
- Solul ca produs natural de sinteză suferă permanent un impact puternic și constant din partea omului și a societății umane. Dintre intervențiile antropice care afectează profund structura solului și proprietățile acestuia se numără activitățile agricole (creșterea animalelor, cultura plantelor și pasunatul intensiv).

Modificările majore pe care omul le-a introdus la nivelul solurilor sunt cele de natură chimică (salinizarea, lateritizarea), structurală (compactizarea), hidrologică (intervenții ce conduc inevitabil, la înmlăștiniri și destabilizarea fizică a solului (eroziunea solului).

Măsuri și tehnici de stopare sau diminuare a efectelor negative

Din cauza efectelor negative pe care le au activitățile umane asupra complexului biopedogeografic se impun stringent o serie de măsuri și tehnici de stopare sau diminuare a acestora:

- Refacerea cuverturii vegetale prin replantări și prin oprirea pasunatului și a incendiilor;
- Un management eficient prin rotația culturilor, supravegherea lor, etc;
- Măsuri de stopare a eroziunii malurilor albiilor prin consolidări și indiguiri;
- Măsuri de stopare a dezvoltării torențelor și ravenelor prin diferite lucrări de amenajare sau prin plantări adecvate;
- Controlul scurgerii pe pante prin terasări, aratul în lungul curbelor de nivel, menținerea unor fasii vegetale;
- Prevenirea eroziunii declanșată de drumuri, construcții, prin amplasări adecvate în zone stabile, canalizarea apelor de suprafață, plantarea vegetației;
- Stoparea eroziunii exercitate de vânturi prin amplasarea unor formațiuni vegetale care să diminueze acțiunea lor, prin păstrarea umidității solurilor.

2.3 RELATII IN TERITORIU, EVOLUTIE POSIBILA SI OPTIMIZAREA ACESTORA

Relatii la nivelul intracomunal Localitatile comunei sunt accesibile dupa cum urmeaza:

- Lazarea – din DN 12;
- Ghidut – din DC 12;

Relatii la nivelul intercomunal

Datorita pozitiei geografice, comuna se situeaza pe culoarul de dezvoltare de rangul II, favorizandu-i legatura prin:

- DN 12 cu orasele Gheorgheni, Toplita, si comunele Remetea, Ditrau;
- DJ 126 B cu comuna Joseni;

Optimizarea relatiilor in teritoriu

Culoarul de dezvoltare de rangul II este caracterizat de urmatoarele trasaturi:

- cai de comunicatie de importanta nationala, judeteana si comuna;
- localitati de tip rural cu centre intercomunale polarizatoare monofunctionale;
- suprafetele antropizate sunt subordonate celor naturale;

Dispozitii directoare:

- infrastructura si echiparea cu utilitati conform rangului de culoar;
- dezvoltarea specificului localitatilor;
- orientarea catre activitati economice care sa dezvolte centrele polarizatoare, sa le confere stabilitate si independenta (stabilizarea populatiei);
- orientarea catre activitati economice care sa sustina dezvoltarea identitatii localitatii si sa se bazeze pe potentialul local (turism rural, activitati mestesugaresti, artizanat);
- dezvoltarea infrastructurii de specialisti adecvati specificului localitatii;
- structurarea de regulamente protective pentru patrimoniul natural si construit (inclusiv masuri de protectia mediului).

2.4 ACTIVITATI ECONOMICE SI PERSPECTIVE DE DEZVOLTARE

Premisele economico - sociale

Caracteristici generale

Starea economico –sociala actuala este destul de precara, regiunea depresionara Giurgeu Ciuc neputand in momentul de fata sa se autosustina.

Cauzele principale care contribuie la nivelul scazut al performantelor economice sunt:

- conditiile fizico-geografice nefavorabile, in special cele climatice, care nu permit dezvoltarea unei agriculturi performante cu o structura diversificata, o insemnata parte a veniturilor administratiilor locale si a populatiei din zona sunt consumate pentru a face fata iernilor lungi si foarte geroase (5 –luni/an);
- lipsa unei conceptii clare si a unor programe pe termen scurt, mediu si lung, la nivel regional si pe localitati, bine fundamentate stiintific si cu un grad de fezabilitate;
- lipsa unor conceptii viabile care sa reglementeze problema extrem de grava a suprafetelor forestiere din regiune, a exploatarilor necontrolate si a problemelor legate de materialul lemnos;
- nivelul redus al colaborarii la nivelul administratiilor locale din regiune in vederea realizarii unor proiecte comune;

- lipsa unor investitii concrete care sa diversifice oferta de valorificare a potentialului economic a regiunii;
- starea precara a retelei de drumuri nationale, judetene si comunale din regiune, duc la diminuarea gradului de atractivitate a zonei;
- lipsa alimentarii cu gaz pentru multe localitati din culoarul Giurgeu –Ciuc;
- mentalitatea conservatoare a unui segment al populatiei, orientata spre traditie, si o mare doza de neancredere fata de transformarile rapide a structurilor economice si sociale din intreaga tara;

Activitatile socio –economice se integreaza in 3 pachete distincte:

- **primare** – desemneaza primele activitati ale omului pentru procurarea celor necesare existentei, agricultura, silvicultura, exploatarea materialelor de constructii si extractia primara a minereurilor;
- **secundare si tertiare**, reprezinta activitati derivate ale sectorului primar si valorificarea produselor acestuia, industria, transporturile, turismul, educatia, cultura, cultele, ocrotirea sanatatii, etc.;

Este evident faptul ca in structura economica a zonei predomina sectorul primar, este vorba despre agricultura, silvicultura, exploatarea și valorificarea resurselor subsolului importante pentru economia locală și pentru activitatea de construcții, precum si colectarea si valorificarea produselor auxiliare ale padurii.

Terenurile cele mai optime pentru cultura plantelor este cuprinsa intre 650 -800m altitudine, conditiile climatice indica si Lazarea ca zona ecologica optima pentru unele culturi, cum ar fi cele cu boabe, dar si a plantelor de nutret.

Terenurile arabile

Comuna Lazarea ca si unitate administrativ- teritoriala face parte, dintr-un total de 31 comune, primele 11 comune cu cele mai mari domenii agricole care insumeaza 60% din totalul terenurilor agricole inscrise sistemului economico-geografic Giurgeu, Lazarea fiind pe locul 10, cu suprafata de 6 192 ha teren agricol.

Agricultura regiunii are astazi un profund caracter de subzistenta, singurele produse agricole care nu sunt utilizate integral consumului propriu sunt cartofii, care au suferit in ultimii ani fluctuatii destul de mari din cauza importurilor, mai ales din Turcia, unele produse lactate si animale vii (ovine si bovine), acestea din urma vandute in special in Italia, la care se adauga fanul, surplusul obtinut se vinde de obicei la sfarsitul iernii unor persoane fizice sau firme din Moldova.

Cantitati destul de insemnate de ciuperci comestibile si fructe de padure sunt, de asemenea, valorificate in tara si strainatate (Italia, Ungaria, Austria, Belgia).

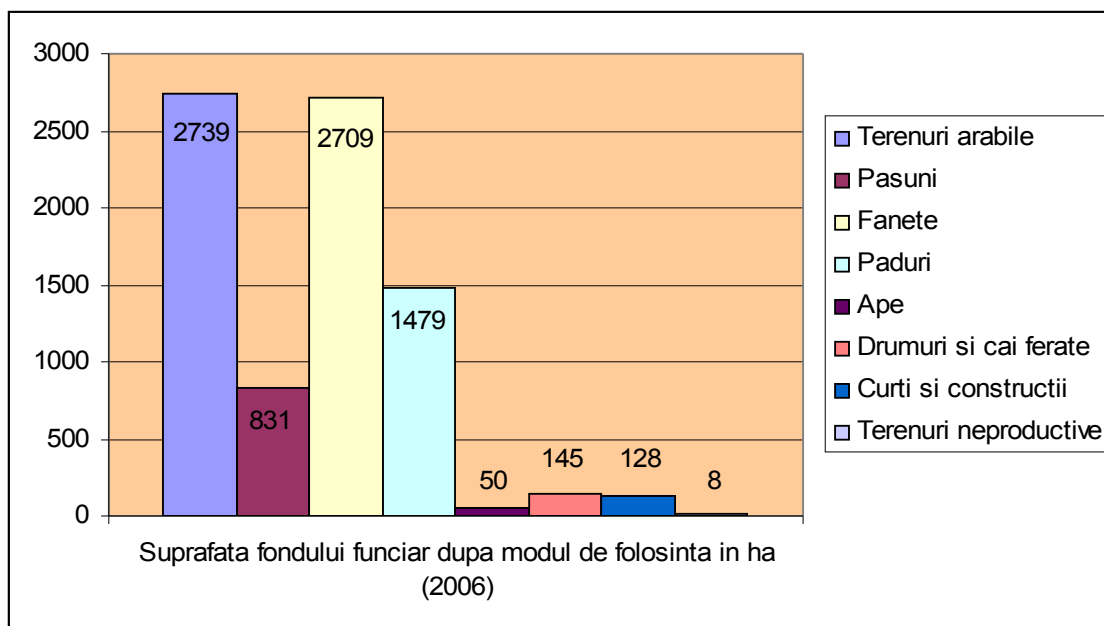
Posibilitatea de diversificare a productiei agricole apar doar daca se introduc in folosinta agroterasele abandonate, cu conditiile pedoclimatice favorabile. Iernile lungi si geroasa si verile destul de racoroase, determina producerea unor ingheturi prea timpurii sau prea tarzii la sol care reduc considerabil perioada de vegetatie a plantelor.

Pasunile si fanetele naturale reprezinta cea mai importanta folosinta agricola a regiunii din punct de vedere a expansiunii spatiale (48% din totalul folosintelor), localitatile cu cele mai intinse suprafete ocupate cu pasuni si fanete se intalnesc in Depresiunea Giurgeu, Lazarea este inregistrata cu 3540ha.

Suprafata fondului funciar dupa modelul de folosinta in ha (2006)

Terenuri arabile	Pasuni	Fanete	Total Agricol	Paduri	Ape	Drumuri si Cai ferate	Curti si constructii	Terenuri neproductive	Total neagricol	Total
2739	831	2709	6279	1479	50	145	128	8	1810	8694

Sursa: D.J.S. Harghita; Caietele statistice ale unitatilor administrativ –teritoriale

Cultura plantelor si productia vegetala reprezinta un sector complementar in cadrul sistemului economic regional in raport cu celelalte activitati specifice intramontan Giurgeu Ciuc : cresterea animalelor, cu o rentabilitate ridicata datorita terenurilor intinse ocupate cu pasuni, fanete si plante furajere si exploatarea lemnului stimulata de ponderea suprafetelor ocupate cu paduri.

La nivelul arealului Giurgeu –Ciuc din totalul suprafetei arabile de 42 684 ha, anul 2006, cerealele pentru boabe ocupau 40% (17 061 ha), urmate de plante furajere (de nutret) cu 31% (13 153 ha), de cartofi cu 24% (10 112 ha), de legume cu 1,4% (657 ha), alte plante de cultura insumand restul de 4% (1 749 ha), aici intrand rapita, sfecla de zahar, plantele de samanta, lucerna, trifoiul, etc.

La nivelul suprafetelor insamantate cu plante de cultura in depresiunea Giurgeu, in anul 2006, se prezinta astfel: din totalul de 19 759 ha, 38,6% revine cerealelor, 19% cartofilor, 1,2% legumelor, 34,8% plantelor furajere, 6,2% altor plante de cultura.

Cerealele, plante agricole pentru boabe, ocupa in regiune terenuri mai inalte, fara exces de umiditate de pe suprafata piemonturilor, conurilor de dejectie si teraselor din partea estica a culoarului Giurgeu –Ciuc. Localitatea Lazarea se inregistreaza, in 2006, cu 1 994 ha suprafata cultivata cu cereale, productia obtinuta fiind de 2 894 tone.

Principala planta cerealiara, graul (*Triticum aestivum*), se cultiva atat toamna, Lazarea (634 ha) cat si primavara, Lazarea (383 ha), in anul 2006. Calitatea graului depinde foarte mult de

conditiile climatice, in special de evolutia temperaturilor din acel an. Uneori din cauza continutului mare de gluten al graului obtinut, acesta nu poate fi folosit decat in furajarea animalelor.

Porumbul (*Zea mays*), introdus in Romania in sec. al XXII-lea, pentru localitatea Lazarea nu avem date.

Orzul si orzoaica are o importanta economica relativ buna, deoarece are o plasticitate ecologica mare (se poate cultiva si la altitudini mai mari cu conditii climatice mai aspre), precocitate incomparabil mai mare fata de celelalte cereale, pentru localitatea Lazarea (413 ha).

Cultura cartofului (*Solanul tuberosum*), in pofida volumului mare de munca si a cresterii exodului rural, continua si in prezent sa domine peisajul agrar din depresiunea Giurgeu -Ciuc, acesta constituind un aliment de baza pentru alimentatia populatiei din regiune, folosit si in industria pentru prepararea spirtului, amidonului, glucozei si a dextrinei, pentru localitatea Lazarea nu avem date.

Cultura de varza (*brassica oleracea*), din cultura legumelor, gaseste conditii bune de cultura in arealul localitatii Lazarea (320 tone in 2006), renumita pentru calitatea lor buna, o parte insemnata din populatia zonei aprovizionandu-se cu varza de toamna de aici.

Ceapa (*Allium cepa*) se cultiva mai ales in bazinul Giurgeului, in localitatea Lazarea (85 tone in 2006).

Alte plante de cultura, semnalata in cantitate mai mare este rapita (*Brassica sp.*) la Lazarea (58 tone in 2006).

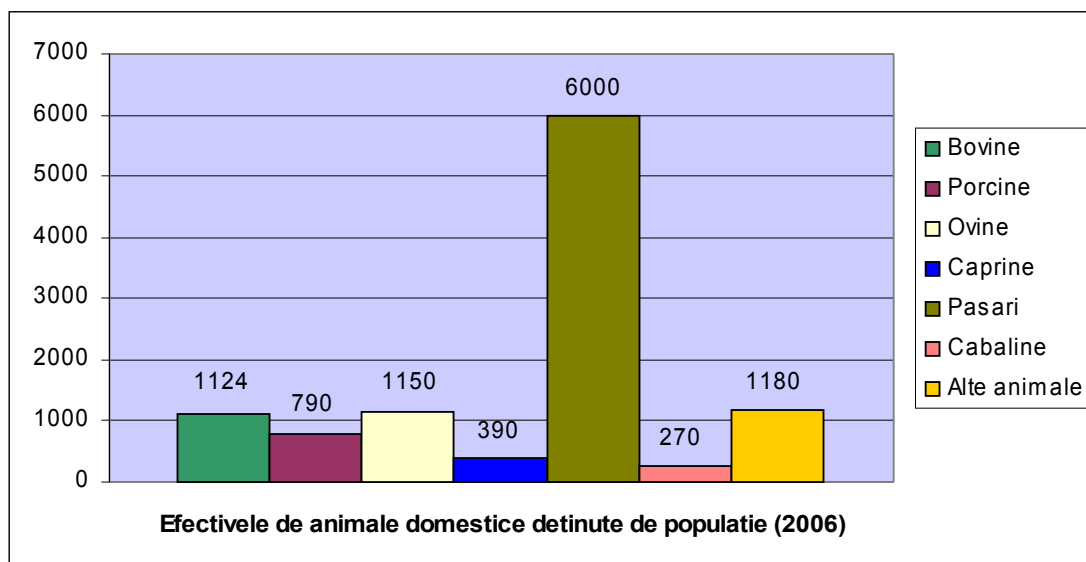
Cresterea si productia animaliera reprezinta o ocupatie de mare importanta in cadrul sistemului economic regional Giurgeu Ciuc, imprimand acesteia un evident caracter agropastoral. Aproape ca nu exista gospodarie in care sa nu se creasca alaturi de pasari de curte si alte animale domestice, cum ar fi bovine sau ovine. Datorita ponderii sale mari, aceasta activitate economica primeste un caracter de compensare a ponderii insuficiente a culturii plantelor in balanta agro-alimentara a zonei.

Perioada de pasunat variaza intre 120 -180 zile in vatra culoarului si 50 -70 zile pe culmile inalte, suprafetele cu pasuni din vatra depresiunii Giurgeu intra in aria de folosinta permanenta a asezarii sub forma de izlaz comunal. Baza furajera pentru cresterea animalelor este constituita intr-o proportie de 90% din pasuni naturale, este si cazul localitatii Lazarea, iar restul din plante de nutret (lucerna, trifoi, sfecla furajera, soia furajera, etc.).

Efectivele de animale domestice detinute de populatie (2006)

	Bovine	Porcine	Ovine	Caprine	Pasari	Cabaline	Alte animale	Total
Lazarea	1124	790	1150	390	6000	270	1180	10904

Sursa: D.J.S. Harghita;

Destinatia produselor agricole vizeaza cu precadere consumul direct al populatiei (lagume, fructe, animale si produse animaliere) si intr-o pondere mai redusa prelucrarea agroalimentara (produse lactate si din carne, mai putin cereale sau alte produse animaliere), atat la scara redusa (in gospodarii individualizate, in maniera traditionala, dar tot mai limitat), cat si la scara industrială (cu o crestere in functie de cerere si diversificarea cererii).

Propuneri de dezvoltare:

Dupa destramarea CAP-urilor si aplicării legii Fondului Funciar fostii proprietari ai terenurilor agricole au devenit din nou proprietari. Aici s-au făcut unele demersuri pentru comasarea suprafețelor agricole in vederea stimulării asociațiilor si a fermelor private, (astfel de ferme sunt inca puține la număr). Composematele ca forma de proprietate tradiționala ar putea sta la baza unor inițiative in acest sens. Sunt multe parcele mici si foarte mici (de citiva ari), in care proprietarii isi lucrează pământul manual sau cu ajutorul animalelor (cai sau vaci) in imprejurari de ev mediu. Lazarea este renumit pentru cultivarea varzei, fiecare familie avind cca. 1 - 2 ari de pamint pentru cultivarea acestei legume. Exista o tradiție seculara a Targului varzei - in ziua cind se recoltează varza.

Pentru Ghidut creșterea animalelor este o ocupație tradiționala in viata locuitorilor de aici. Pășunile si fanetele dau posibilități producerii bazei furaje necesare. Animalele se tin de regula in stabulatie 7 luni pe an de la 15 octombrie pana la 15 mai. Pășunile sunt la distante relativ mici de localități. Valorificarea laptelui se face la fabrica de prelucrare a laptelui din Remetea prin punctul de colectare a laptelui existent in localitate, transportul de aici facandu-se cu mijloacele de transport ale fabricii.

In comuna exista urmatoorii agenti economici:

- 1 societate de Gospodărie de Stat (creșterea animalelor) -Agroprod-Com
- 2 societăți agricole private: Asociația Bâstya si Asociația Doina
- 1 societate de mecanizare Agromec cu 49 de tractoare si unelte si mașini agricole
- 2 societati de cercetare agricola (cartofi)

Silvicultura componenta fundamentala a peisajului de ansamblu al Depresiunii Giurgeu cu multiple functii in existenta umana: loc de refugiu si adăpost in vremuri grele, sursa de hrana sigura si fara investitii (fauna cinegetica si piscicola), sursa de energie, rol moderator asupra climei, hidrografiei si solului, sursa de masa lemnoasa pentru constructii, utilaje agricole, cresterea animalelor (raspandirea stanelor, numarul ovinelor si bovinelor fiind in stransa legatura cu intinderea pasunilor

si padurilor). Suprafata ocupata de paduri in prezent este de 33,2% din suprafata totala a intregului culoar Giurgeu –Ciuc (102 022 ha), depasind cu aproape 6% media pe tara (6,4 milioane ha), din care revine Depresiunii Giurgeu (51 883 ha).

Padurile cuprin urmatoarele asociatii: molid (90%), brad (5%), fag si paltin (1%), pin (0,5%). Fagul se incadreaza masiv in limitele de 670 -1295 m altitudine si apare diseminat pana la 1330m, molidul in masiv, la 830 -1660m si dispersat la 1000 -18880 m si la 730 -830m, bradul in zonele inferioare apare dispersat 600 -800m apoi masiv de la 800 m la 1200m.

Terenurile impadurite astazi se gasesc intr-un echilibru fragil, pentru remedierea situatiei se impun o serie de masuri:

- curatarea si evacuarea materialelor lemnoase doborate din cauza conditiilor climatice, incendiilor, dunatorilor sau bolilor;
- intensificarea plantarilor in arealele defrisate si in cadrul bazinelor hidrografice torentiale, etc

In ultimul timp se poate constata ca exploatarile forestiere au inceput sa fie organizate in mod rational, in conformitate cu programele nationale pentru conservarea si dezvoltarea fondului forestier, valorificandu-se si alte resurse ca fructele de padure, ciupercile, rasina, fanul, brazii pentru sarbatorile de iarna, etc. Actiunile de impadurire, din ultimii ani, au dus la aparitia unor paduri tinere de larice, brad, paltin, fag si molid. In anul 2007 in sistemul regional Giurgeu –Ciuc a fost impadurita o suprafata totala de 486,44 ha in comuna Lazarea.

Alte indeletniciri ale populatiei autohtone este: colectarea si utilizarea plantelor medicinale, a fructelor de padure (zmeura, afinele, fragii de padure), a ciupercilor comestibile, etc. Acestea reprezinta o importanta sursa de venit pentru unii locuitori, fiind valorificate local sau in cadrul centrelor de colectare, unul dintre acestea fiind infiintat la Gheorgheni.

Propuneri de dezvoltare:

- Se vor utiliza numai tehnici de exploatare a pădurii ecologice;
- In exploatare se vor consulta specialiști silvicultori;
- Zonele defrișate vor fi imediat replantate;
- Se interzic tăierile de pădurile rare.

Activitatea industrială și construcțiile

Dezvoltarea industriei in spatiul geografic Giurgeu –Ciuc s-a derulat in etape progresive de la industria casnica si mestesugareasca la manufactura si in final la industria moderna. La finele sec. al XIX-lea a inceput sa se dezvolte industria de prelucrare a lemnului, odata cu dezvoltarea cailor rutiere, langa Lazarea, in satul Ghidut, pe vaile Ghidut si Lazarea erau cca. 20 de fierastraie si mori hidraulice, in sec. XX exista o fabrica de cherestea si mai multe joagare, o topitorie de in la Lazarea.

Aproape 90% din numarul total al agentilor economici cu activitate in domeniul industrial din culoarul Giurgeu –Ciuc reprezinta firme care se ocupa cu prelucrarea lemnului, iar aproximativ 20% din totalul firmelor de aici posedă gateri sau fierastraie care produc semifabricate din lemn (in special cherestea, grinzi si alte produse din lemn). Unele prelucreaza semifabricate, realizand tamplarii de usi, ferestre, case de locuit si de vacanta, elemente de decoratiuni pentru interior.

Economia comunei Lazarea este specifica regiunilor montane depresionare secuiești ancorat tradițiilor seculare, fiind o economie rurala mixta formata din agricultura bazata pe cultura cartofului , pe creșterea animalelor (bovine, ovine), prin exploatarea pășunilor naturale si exploatarea pădurilor.

Cu o pondere mai mica este prezenta activitatea de prelucrarea a lemnului si diferite activitati meșteșugaresti (zidari, tâmplari, croitori, fierari), comerțul ca activități independente in asociații familiale sau Srl-uri.

In localitatea Lazarea întreprinderile industriale sint reprezentate de 5 gater, 1 moara, 5 ateliere de timplarie, 1 brutărie.

Exista 30 de societăți comerciale, 5 ateliere de reparat auto, 2 ateliere de bobinaj, 2 întreprinzatori care produc cărămizi, 1 întreprindere pentru confecționarea monumentelor funerare, 1 farmacie umana, 1 frizerie -coafura, 1 farmacie veterinara, 1 fotograf;

In localitatea Ghidut exista 1 gater, 1 magazin mixt;

Propuneri de dezvoltare:

- Vor avea șanse de reușită acele întreprinderi agro-industriale care vor elimina veriga achiziționării materiilor prime, prelucrând materiile prime colectate direct de la gospodăriile agricole asociate, într-o întreprindere agro-industrială integrată.
- întreprinderile de mica capacitate vor fi amplasate în curțile gospodăriilor.
- Activitățile de depozitare și transport se vor desfășura în strânsă legătură cu întreprinderile agro-industriale, de dorit în aceeași incintă.
- Serviciile productive sau neproductive se vor înființa în cadrul zonei de locuit și funcțiuni complementare, ele necesitând suprafețe de teren reduse.
- Revitalizarea meșteșugurilor tradiționale și obiectele artizanale din lemn specifice;
- Promovarea turismului de week-end.
- Promovarea agroturismului, pe măsură ce dotarea edilitară a gospodăriilor existente va permite asigurarea confortului pretins unor astfel de gospodării
 - una din condițiile în gospodărie agroturistică este creșterea animalelor care să asigure hrana turiștilor, în excedent față de consumul propriu al membrilor familiei.
 - limitarea capacității de cazare la 6 paturi / gospodărie agroturistică este, în măsură să întrețină interesul, atât pentru creșterea animalelor, cât și pentru turism.
 - în aceste gospodării turistul va putea găsi specialități ale bucătăriei autohtone sau alimente naturale pe care să le poată prepara singur, în mod tradițional.
 - este necesară pregătirea profesională a membrilor familiei pentru a fi în măsură să primească oaspeți, să prepare hrana la un nivel superior, să mențină condițiile igienice în gospodărie.

2. POPULATIA, ELEMENTE DEMOGRAFICE SI SOCIALE, EVOLUTIA POPULATIEI

Evolutia popularii teritoriului

Popularea culoarului depresionar Giurgeu a fost favorizata de aspectul de baraj orografic, conditie de adăpost in interiorul Carpatilor Orientali in perioadele mai vechi, dar mai ales de mediul geografic favorabil, in etapele actuale. Cercetarile arheologice au scos la iveala dovezi ale prezentei omului inca dinainte de era noastra. Continuitatea de locuire a populatiei autohtone de-a lungul mileniului I d.Hr. este demonstrata de urmele materiale ceramice din epoca bronzului, dacice, aparținând culturii Santana de Mures – Cerneahov si slave. Si pentru secolele urmatoare descoperirile arheologice din zona castelului Lazarea au dovedit continuitatea de locuire in epocile ce au precedat Evul Mediu, urme materiale ceramice din sec. XII-XIII, respectiv vetre si urme ale unor locuinte de suprafata, realizate din barne, marturii ale locuirii anterioare constructiilor familiei Lazar. Fragmentele de chirpici ale unor locuinte din barne descoperite in zona „ Casei Doamnei” sunt decorate cu motive cruciforme iar in cele aflate la est de castel, inafara incintei, s-au gasit cahle –

pahar databile la sf. Sec. XV si inceputul sec. XVI. Mai tarziu incep sa apara si primele mentiuni documentare.

Colonizarea secuilor in secolul XIII. Se inscrie ca o forma de migratie fortata a acestui grup etnic maghiarizat, in scopuri politico – militare. Cronica maghiara a lui Simon de Gheza, scrisa in perioada anilor 1282-1285, arata ca: „ ei, secuii, nu locuiau in Campia Panonica, ci in muntii de la margine, impreuna cu romanii de la care au invatat scrierea acestora”(D.C.Giurescu, 1974,p.155).

Informatii documentare din prima jum. a sec. XIV, (perioada de cand s-au pastrat o serie de registre papale) se disting primele semne de stratificare sociala : calaretii, pedestrasii si fruntasii, calaretii aveau o stare materiala superioara fruntasilor si pedestrasilor. La sfarsitul sec. XV sunt amintiti jelerii, tarani dependenti si iobagii.

Scaunul Gheorgheni a fost amintit pentru prima data in 1406 deci in aceea vreme aici existau mai multe aşezări. Primul registru papal datează din 1332-33-34 care aminteşte de Gheorgheni ca o parohie cu trei preoţi. Cele trei aşezări asociate au fost fara doar si poate Gheorgheni (Szentmiklos), LAZAREA (SZÂHEGY) si Joseni (Alfalu). Acest registru nu aduce date exacte asupra numărului populaţiei probabil inca in număr redus.

Relevant este lista de impozite din 1567, care descrie deja numărul gospodăriilor existente, dar si aici figurează numai capii de familii instarite si nu sunt trecuti iobagii, găsim astfel satele infiintate din 1334 si numele acestora din 1567. In acest document Lazarea figurează cu 48 porţi sub numele de "ZARHEGY", datele sunt din surse bisericeşti.

Conscriptia din 1602, efectuata de Giorgio Basta, comandantul ostilor austriece din Transilvania, prezinta structura populatiei din Depresiunea Giurgeu astfel: fruntasii (16), iobagii (139), darabanii (191), calaretii (547) si libertinii (885).

Registru militar din 1614 inregistreaza crestere ale populatiei in Depresiunea Giurgeu de la 246 la 719 locuitori, la Lazarea sunt consemnati 89 locuitori, la inceputul sec. XVIII prin conscriptia fiscala din 1703, in depresiune se inregistreaza o noua crestere de la 719 la 1219 locuitori, la Lazarea (189locuitori).

In intervalul 1850 -2002 deosebim mai multe etape de evolutie:

- 1850 -1910 numarul populatiei inregistreaza crestere apreciable in culoarul Giurgeu-Ciuc de la 83 929 locuitori la 130 587 locuitori, crestere de 55,6% si ritm mediu anual 0,9%, la Lazarea se ajunge la 2661 locuitori;
- 1910 -1930 populatia inregistreaza o scadere usoara datorita Primului Razboi Mondial, pierderi de vieti omenesti, natalitate redusa, Lazarea 4753 locuitori in 1910 si 4889 locuitori in 1930;
- 1930 -1941 se consemneaza o crestere in Depresiunea Giurgeu de 3 869 locuitori (6%), Lazarea 4977 locuitori in 1941;
- 1941 -1956 izbucneste al doilea razboi mondial, apoi o serie de fenomene dezastruase ce au urmat, seceta, foamete, instaurarea comunismului, inceperea colectivizarii au determinat o scadere a populatiei, depresiunea Giurgeu o scadere cu 635 locuitori (-0,9%), Lazarea 4523 in 1956;
- 1996 -2002 populatia creste substantial, Lazarea consemneaza in 1966 un numar de 4454 locuitori si 3607 locuitori in 2002;

Lazarea este cea mai importanta localitate din depresiune din punct de vedere cultural si turistic.

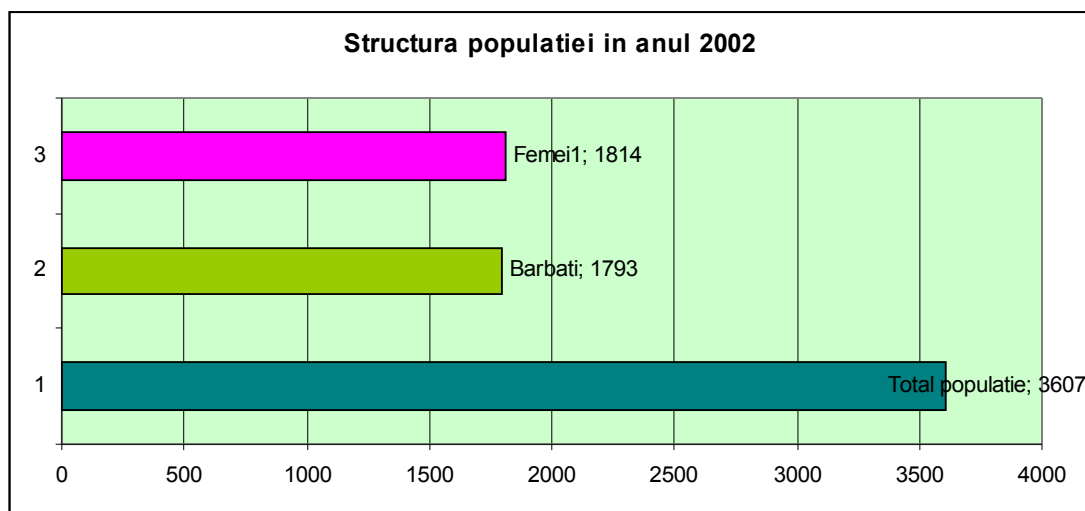
Ghidut (Güdüc), nu este consemnat în registrul papal din anul 1332, ulterior a devenit un zeciu (tizes) al asezării Lazarea, în sec. XV.

Densitatea și structura populației

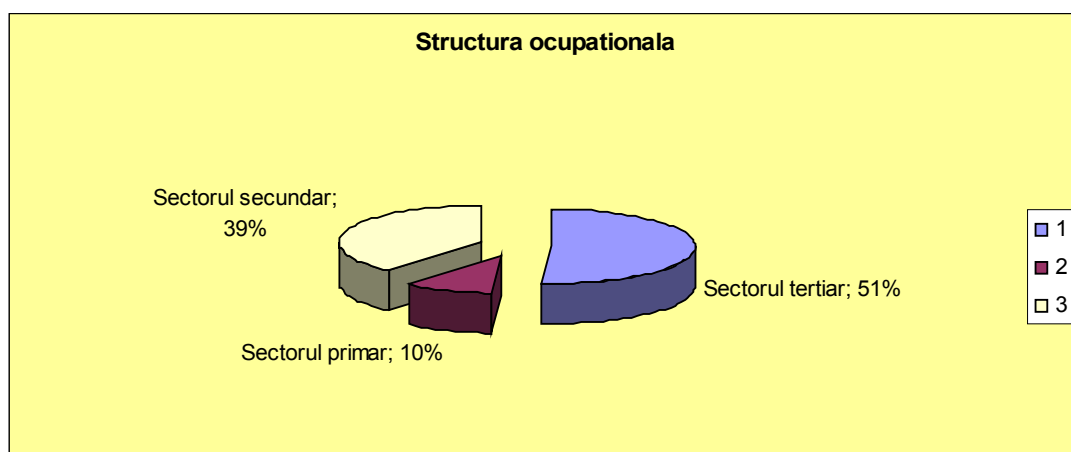
Densitatea generală a populației pe ansamblul întregii regiuni a scăzut de la 63 loc/km² în anul 1992 la 57 loc/km² în 2002, valoare mult redusă față de media națională de 98 loc/km².

În depresiunea Giurgeu, pe o suprafață de 1613 km² erau concentrați 78 079 locuitori în 2002, ce înseamnă o densitate generală la nivelul unităților administrative de 48 loc/km².

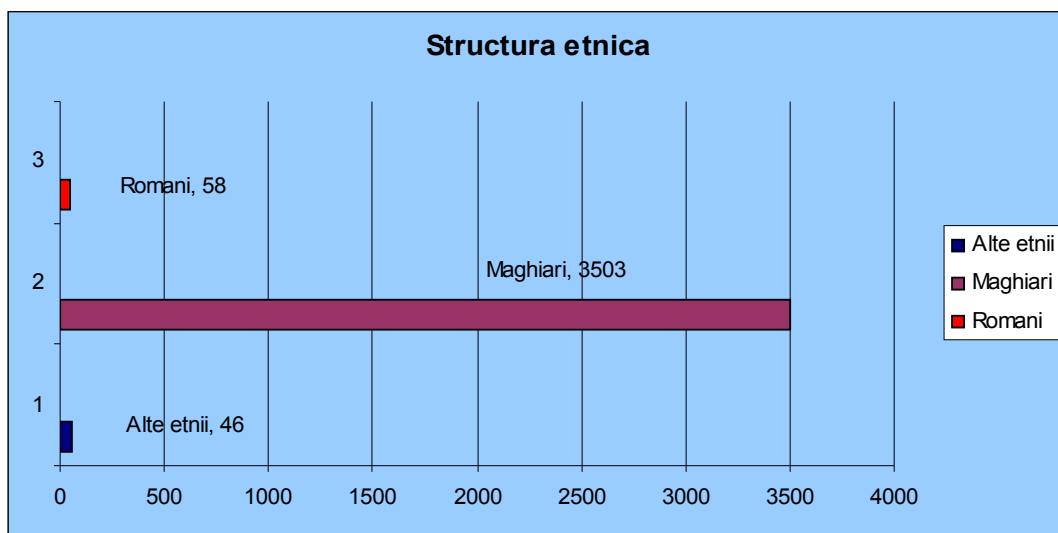
Structura populației pe sexe în anul 2002 se prezenta astfel : din numărul total de 3607 locuitori, 1793 erau bărbați și 1814 femei.

Structura ocupatională în anul 2002 înregistrează în mediul rural, 10% în sectorul primar (agricultura, silvicultura, pescuitul, vânătoarea, industria extractivă), 39% în sectorul secundar (industria și construcțiile) și 51% în sectorul terțiar (transporturi și comunicații, cultură, comerț, și administrația publică).

Structura etnica in anul 2002 se prezenta astfel : 58 romani, 3503 maghiari, 46 alte etnii.

Structura confesionala pe baza datelor din anul 2002 prezinta aspecte destul de clare: populatia secuiasca a imbratisat religia romano- catolica, Lazarea – 98%, si in masura mai mica cea reformata sau alte culte protestante, populatia romaneasca este reprezentata de religia ortodoxa.

Riscurile umane

Veniturile populatiei de aici urmeaza trendul de la nivelul national, o mica parte a populatiei se incadreaza in categoria celor cu venituri substantiale(1-3%), iar peste jumatate din aceasta se afla insituatia de a nu reusi asigurarea pe deplin a diverselor necesitati fundamentale. O mare parte din veniturile ultimei categorii sunt utilizate pentru hrana si intretinere, neexistand posibilitatea pentru acoperirea altor necesitati (culturale, recreative, studii superioare, etc.). un procent de 20-30% din populatia zonei se incadreaza in categoria celor care au un loc sigur de munca si venituri relativ acceptabile, iar aproximativ 10% se situeaza sub pragul critic de subzistenta.

Somajul, afecteaza cca. 7% din populatia adulta, apta de munca, dar in mod real somajul se situeaza la valori de 15%,. Pe langa latura materiala, somajul mai are si o dimensiune psihologica de unde decurg numeroase alte riscuri: cresterea numarului de divorturi, a criminalitatii, a sinuciderilor, etc., fenomene in crestere.

Alcoolismul si criminalitatea, mai ales criminalitatea economica, sunt si ele fenomene de risc care s-au amplificat in ultimul timp pe fondul evenimentelor negative din sfera economica, combaterea acestora au sanse destul de reduse in conditiile actuale.

Alcoolismul si criminalitatea, mai ales criminalitatea economica, sunt si ele fenomene de risc care s-au amplificat in ultimul timp pe fondul evenimentelor negative din sfera economica, combaterea acestora au sanse destul de reduse in conditiile actuale.

Asezarea umana

Distributia morfologica

Este direct influentata de fragmentarea si energia reliefului, in stransa legatura cu actiunea si organizarea hidrografice, cu constitutia litologica si tectonica a sistemului depresionar. Localitile Lazarea si Ghidut sunt asezari localizate la contactul piemonturilor de acumulare cu rama montana estica.

Pozitia geografica poate diferentia cele doua localitati: Lazarea este o asezare sub 800 m altitudine, Ghidut este o asezare situata intre 800 -1000 m altitudine.

Forma vetrei localitatilor Lazarea si Ghidut este neregulata, gradul de neregularitate creste dinspre lunca Muresului spre versantii masivelor montane.

Dimensiunile celor doua localitati difera: Lazarea fiind si centru de comuna este o asezare rurala mare (1500 - 4000 locuitori); satul Ghidut este o asezare rurala foarte mica (sub 250 locuitori); mica 250 - 500 locuitori);

Structura spatiala a vetrei – adunat alungit, care se afla intr-o arie predominant agricola unde gospodariile sunt dispuse de-a lungul unei cai de comunicatie, curs de apa sau ambele.

Dupa functionalitate asezarile rurale se pot clasifica luand raportul structurii profesionale a populatiei active si modul de utilizare a teritoriului.

Caracteristic pentru cele doua localitati este cel zootehnic – forestier pentru localitatea Ghidut si mixt (zootehnic –forestier si zootehnic –agricol) pentru localitatea Lazarea.

Turismul si agroturismul

Prin intermediul cailor de comunicatii si a mijloacelor de transport se realizeaza legatura intre materia prima si forta de munca, intre produsele finite si consumatori. Prin intermediul acestora se fac schimburi de valori, produse, informatii si persoane in cadrul regiunii dar si cu alte zone ale tarii.

Comuna Lazarea, situata in partea centrala a bazinului Giurgeu, dispune de un potential turistic atractiv care a stimulat afirmarea tot mai sustinuta a turismului rural in zona, valorificarea acestuia facandu-se prin vizitarea unor obiective naturale si antropice, adevarate repere turistice, printre care se detaseaza:

- vf. Prisca (1545m altit.) din Masivul Ditrau, singura culme din intregul sir carpatic care este alcatuita din sienite nefelnice;
- raul Mures unde se poate practica pescuitul de agrement;
- Castelul medieval Lazar, construit la mijlocul secolului al XV-lea de familia contelui Lazar si ridicat la rangul de castel voievodal in 1707, aici a copilarit pricipele Transilvaniei, Gabriel Bethlen fiind fiul Drusiane, fiica cea mai mare a lui Stefan II Lazar, sotia lui Farkas Bethlen de Iktar;
- Manastirea Franciscana, construita intre anii 1669 si 1752 in stil baroc;
- Biserica romano-catolica, datand din 1235, cu zid de incinta, cu elemente in stil gotic si baroc;
- Capela Sf. Anton, edificata in sec. al XV lea pe dealul Szarmany;

- „Podul cu acoperis” de peste Mures, care se inscrie printre edificiile economice cu functie turistica;
- O moara de apa care dateaza din 1540;
- Tabara internationala de Creatie si Arte Plastice organizata anual pentru artistii din tara si strainatate;
- Pista de motociclism pe teren accidentat „ Enduro”

Datorita multitudinii de atractii turistice, in Lazarea s-a dezvoltat o adevarata infrastructura de profil cu posibilitati de cazare in pensiuni rurale, 17 pensiuni agroturistice si 15 vile particulare situate in satul Ghidut. La acestea se adauga cateva zece de locuri in Manastirea Franciscana care ofera conditii aparte pentru artistii plastici, care se intrunesc in fiecare an in Tabara Internationala de Creatie si Arte Plastice.

Comuna Lazarea este accesibila cu mijloace rutiere pe DN 12, iar feroviar se poate ajunge pe tronsonul de cale ferata Brasov –Deda.

Durata medie a sejurului in perioada 1993-1999 in localitatea Lazarea

Nr.crt.	Anul	Numar turisti	Suma inoptarilor	Durata medie a sejurului
1	1993	63	212	3,36
2	1994	59	163	2,76
3	1995	90	331	3,76
4	1996	167	121	0,72
5	1997	232	662	2,85
6	1998	850	1500	1,76
7	1999	200	310	1,55

Se poate deduce, analizand tabelul ca se iredregistreaza o curba ascendenta pana in anul 1998, dupa care se produce o diminuare majora. Aceasta evolutie poate fi pusa pe seama organizarii si promovarii diferite de la an la an a unor manifestari cultural-sportive si religioase: expozitia de arte plastice, hramul Manastirii Franciscane, sarbatoarea culesului verzei, carnavalul popular traditional, inconjurul hotarului satului, etc.

Lazarea are un potential turistic remarcabil care poate fi valorificat prin vizitarea castelului, a bisericilor, drumetia pe culmile montane din apropiere, prin practicarea diferitelor sporturi de iarna si de vara (schi, calarie, jogging, cicloturism, etc.), practicarea vanatorii si a pescuitului de agrement, informarea si cunoasterea oamenilor de la sat cu traditiile si obiceiurile lor sau alte activitati cultural –recreative.

Pentru promovarea agroturismului s-a deschis o agentie de turism unde se pot primi informatii despre cazare si alimentatie, despre activitatile si manifestarile organizate, actiunile de amenajare turistica vizand in viitor construirea unor pensiuni si vile rustice, restaurarea castelului medieval, marcarea unor poteci turistice in zona montana, organizarea unor serbari medievale in costume specifice, cu muzica, dansuri si jocuri de epoca.

Lazarea face parte din rețeaua națională OVR -" Operation Vilages Roumans" in care sunt implicati membrii a 17 familii cu o asociație tutelara OVR Lâzâr Târsasâg . Aceasta asociație are un birou de informații in sediul primăriei . Fiecare gospodărie care găzduiește oaspeți este marcata cu plăcuta verde.

Centre si arii polarizatoare

Determinarea zonelor de influenta ale oraselor se poate determina in functie de : aria de provenienta a fortei de munca; aria de cooperare industrială; aria de aprovizionare cu produse agroalimentare; aria de influenta comercială; aria de influenta social-culturală.

Puterea de polarizare a municipiului Gheorgheni cuprinde compartimentul sudic al depresiunii Giurgeu si aria montana adiacenta, de la pasul Izvoru Muresului si pana la nord de Ditrau, insumand o suprafata de 1125 km². Acesta are o putere de polarizare de 0,99 si exercita atractie asupra comunelor Ditrau, Remetea, Lazarea, Joseni, Ciurmani, Suseni si Voslabeni. Interferente apreciabile cu alte zone de influenta se resimt, in special in zona Lacu Rosu si in mai mica masura in spatiul invecinat cu aria de influenta a municipiului Toplita.

Dispoziții directoare:

- infrastructuri și echipare cu utilități conform rangului de culoar;
dezvoltarea specificului localităților;

- orientarea către activități economice care să dezvolte centrele polarizatoare, să le confere stabilitate și independență (stabilizarea populației);
- orientarea către activități economice care să susțină dezvoltarea identității localității și să se bazeze pe potențialul local (turism rural, activități meșteșugărești, de artizanat);
- dezvoltarea infrastructurii de specialiști adecvați specificului localității;
- structurarea de regulamente protective pentru patrimoniul natural și construit (inclusiv măsuri de protecția mediului).

2.6 CIRCULATIA SI PROPUNERI DE ORGANIZARE

Caracteristicile cailor de comunicare la nivelul comunei

Prin intermediul cailor de comunicatii si a mijloacelor de transport se realizeaza legatura intre materia prima si forta de munca, intre produsele finite si consumatori. Prin intermediul acestora se fac schimburi de valori, produse, informatii si persoane in cadrul regiunii dar si cu alte zone ale tarii.

Reteaua rutiera ce deservește teritoriul comunei Lazarea, este constituita din urmatoarele:

- drumuri nationale:

DN 12 - artera rutiera cea mai importanta prin care se realizeaza o mare parte a traficului de marfuri si persoane, care patrunde in culoar prin Defileul Deda-Toplita, traverseaza intregul sistemul depresionar de la nord la sud, prin pasul Izvoru Muresului, parasind zona prin Defileul Oltului de la Tusnad; traverseaza teritoriul comunei avand un tronson de cca. 15 km lungime, intrand dinspre Gheorgheni la km 135+ 660m, pentru a iesi de pe teritoriul administrativ la km 140 +60m. Se prezinta intr-o stare medie -buna, cu infrastructura rezistenta , necesita intretinerea periodica a suprastructurii;

Faptul că acest drum intens circulat traversează localitatea Lazarea în condițiile în care trama stradală nu este adaptată acestui tip de circulație, determină o serie de disfuncționalități privind traversarea acestuia de către locuitori dintr-o parte în alta a așezării, prezența unor animale domestice, nivelul de zgomot resimțit la nivelul gospodăriilor celor mai apropiate, trepidații produse asupra clădirilor etc. Din aceste motive se impune o semnalizare corespunzătoare, limitări de viteză și amenajarea corespunzătoare a intersecțiilor. La construirea noilor clădiri (locuințe, spații de cazare, magazine sau pentru alte utilități) se vor avea în vedere asigurarea unei distanțe minime suficiente până la șosea și utilizarea perdelelor de vegetație împotriva prafului și a zgomotului. Datorită fronturilor între locuințe la străzile care formează DN 12 prin localități nu este posibilă modernizarea acestuia și nici realizarea unui Drum Expres pe patru benzi.

- drumuri judetene:

DJ 126 B – spre Joseni, se ramifica din DN 12 in localitatea Lazarea, starea este buna, fiind recent modernizat;

- drumuri comunale, starea este buna, fiind recent modernizate:

DC 13 in satul Ghidut;

DC 12 in satul Ghidut;

Deși în prezent aceste drumuri se găsesc într-o situație satisfăcătoare, datorită unor lucrări de reabilitare desfășurate în ultimi ani, acestea au nevoie de importante lucrări de modernizare prin acoperirea cu îmbrăcăminte asfaltică. Acest fapt ar permite accesul mai ușor și o valorificare turistică mai complexa a zonei.

- **strazi in localitati** care au denumiri impamantenite local, in general nemodernizate, slab impietruite, unele din ele foarte inguste : str. Bisericii, str. Bastion, str. Nemesek, str. Gurzok, str. Gatosveny, str. Csinod, str. Kozep, str. Csereoldal, str. Kerekfuz, str. Kadar, str. Nagypatak, str. Godros, str. Tegla, str. Tosket, str. Ciganyok, str. Noua, str. Saros, str. Noua, str. Joseniului, str. Garii, str. Ferenciek, str. Kerulo, str. Csengettyu, str. Carina, str. Enkany, str. Tokes, str. Igenyfalva;

Singura artera feroviara care strabate culoarul pe directia sud-nord este magistrala feroviara 4 Bucuresti- Satu-Mare, in prezent electrificata pe intreg traseul, de la intrarea in Depresiunea Ciuc la Baile Tusnad, in sud, pana la iesirea din Depresiunea Giurgeu la Toplita, in nord, fluxul putandu-se desfasura in conditii normale.

Propuneri pentru îmbunătățirea și modernizarea circulației în teritoriu :

- lucrări de întreținere a drumurilor județene, comunale și forestiere, cu respectarea normelor în vigoare privind declivitatea, profilul longitudinal și transversal, razele de racordare;
- amenajarea și realizarea trotuarelor din dale de beton, pentru cele care mărginesc drumurile DJ și DC din localitățile comunei;
- realizarea / repararea podețelor;
- reparații și modernizări la străzile din cadrul localităților;
- realizarea trotuarelor împietruite pentru străzile secundare;
- pentru scurgerea apelor meteorice se propun rigole împietruite, cu pantă de scurgere spre văile existente;
- amenajarea acostamentelor și a refugiilor pentru stațiile de transport în comun;

Distanța de la axul DN până la limita exterioară a zonei de siguranță a drumului pe fiecare parte a sa, pe sectoare distincte delimitate prin poziții km și completate cu profile transversale

La stabilirea zonei de siguranță se va avea în vedere rezervarea terenului necesar:

- amplasării, semnalizării rutiere;
- amenajări de trotuare pietonale;

- amenajări de rigole si șanțuri pentru scurgerea apelor;
- asigurarea vizibilității in curbe si intersecții;
- eventuale spatii de parcare;

Limita construcțiilor si a împrejmuirilor prin asigurarea spațiului necesar pentru amplasarea lucrărilor edilitare si a altor instalații, conducte de distribuție apa, gaze naturale, linii telefonice magistrale, iluminat public, astfel incat acestea sa nu fie prevăzute in ampriza drumului si nici in zona de siguranță, destinata semnalizari rutiere;

Limita zonei de protecție a drumului național

1. Pentru dezvoltarea capacității de circulație a drumurilor publice in traversarea localităților rurale, distanta intre gardurile sau construcțiile situate de o parte si de alta a drumurilor va fi de min. 26 m pentru drumurile naționale, de minimum 24 m pentru drumurile judetene si de minimum 20 m pentru drumurile comunale.
2. La stabilirea limitei proprietăților vor fi avute in vedere si precizările din " Normele tehnice privind proiectarea si amplasarea construcțiilor, instalațiilor si panourilor publicitare in zona drumurilor, pe poduri, pasaje, viaducte si tuneluri rutiere" , publicat in Monitorul Oficial nr. 15/19.01.1998., prin care, la amplasarea instalațiilor, construcțiilor si a gardurilor, se mentioneaza ca trebuie asigurat spațiul necesar per largirea părții carosabile, cu cel puțin inca o banda de circulatie.
3. La delimitarea parcelelor destinate amplasării unor construtii, care presupun acces la drumul național se va avea in vedere rezervarea unor suprafețe de teren necesare amenajării de drumuri colectoare astfel incat sa nu se creeze noi intersecții la nivel cu drumul național.
4. Intersecțiile drumurilor colectoare cu DN vor fi amenajate conform " Normativ pentru amenajarea la același nivel a intersecțiilor drumurilor publice din afara localitatilor" indicativ C 173-86, publicat in Buletinul Construcțiilor nr. 9/1986.
5. Pentru creșterea fluentei si siguranței circulației rutiere prin PUG se va trata si reducerea numărului existent de intersecții in asa fel incat, in extravilan, distanta dintre acestea sa fie de cel puțin 10 ori viteza de circulație in km/ora, exprimata in metri si atunci cand este posibil mai mare de 1500 m (conform art. 2.10 din Normiiv C 173/1986). In localități, drumurile colectoare vor debușa in drumul principal prin intersecții corect amenajate din punct de vedere al siguranței circulației.

6. De asemeni pentru descongestionarea traficului in localități se va avea in vedere rezervarea de terenuri pentru realizarea unor drumuri, ocolitoare situate in afara intravilanului localităților, destinate traficului de tranzit.

Se vor avea in vedere masuri de sporirea securității rutiere prin:

- rezervarea unor benzi de circulație speciale pentru transportul in comun;
- separarea fluxului auto de cel pietonal;
- realizarea iluminatului public in intravilanul localităților;
- crearea de piste speciale pentru biciclisti separate de fluxul auto;

8. Amenajările privind siguranța circulației vor fi fundamentate studii de trafic pe ansamblul rețelei stradale, tinind seama de traficul de perspectiva generat atat de dezvoltarea in perimetrul actual cit si de cel generat de zonele de dezvoltare.

9. Pentru drumurile naționale deschise traficului internațional, se va urmări respectarea elementelor profilului transversal, cu rezervarea de spatii suficiente pentru asigurarea condițiilor specifice acestor drumuri, stipulate in Acordul European asupra Marilor Drumuri cu Circulație Internaționala (E).

10. Se va analiza si trata problema scurgerii apelor pluviale cu asigurare de șanțuri sau rigole pereate.

2.7 INTRAVILAN EXISTENT SI PROPUS, ZONE FUNCTIONALE si PROPUNERI DE ZONIFICARE, BILANT TERITORIAL EXISTENT si PROPUS

Limitele intravilanelor au fost modificate de comun acord cu Consiliul Local al Comunei Lazarea, conform Hotararii Consiliului Local nr. din data 2009.

BILANT TERITORIAL COMUNA LAZAREA

ZONE FUNCȚIONALE	EXISTENT		PROPUS	
	Ha	%	Ha	%
Locuințe și funcțiuni complementare	412,88	74,46	583,00	75,58
Institutii si servicii de interes public	7,07	1,28	7,53	0,97
Unități industriale și depozite	16,10	2,90	47,50	6,17
Unități agro-zootehnice	26,50	4,78	38,44	4,98
Spatii verzi, sport, agrement, protectie, paduri	13,71	2,47	41,45	5,37
Padurea Lazarea (M. Szarmany)	24,60	4,44	-----	-----
Gospodărie comunală, cimitire	6,83	1,23	4,65	0,60
Constructii aferente lucrarilor tehnico – edilitare	13,60	2,45	0,70	0,09
Căi de comunicație, din care: - rutier - feroviar	24,79 0,84	4,47 0,15	37,70 1,30	4,89 0,17
Ape	5,98	1,08	7,87	1,02
Terenuri neproductive	1,60	0,29	1,20	0,16
TOTAL INTRAVILAN	554,50	100,0	771,34	100,0

BILANT TERITORIAL – RESEDINTA DE COMUNA LAZAREA

ZONE FUNCȚIONALE	EXISTENT		PROPUS	
	Ha	%	Ha	%
Locuințe și funcțiuni complementare	312,09	70,07	315,40	65,65
Institutii si servicii de interes public	5,76	1,30	6,00	1,25
Unități industriale și depozite	16,10	3,61	47,50	9,88
Unități agro-zootehnice	26,50	5,95	38,44	8,00
Spatii verzi, sport, agrement, protectie, paduri	13,61	3,06	30,00	6,24
Padurea Lazarea (M. Szarmany)	24,60	5,52	-----	-----
Gospodărie comunală, cimitire	4,70	1,06	3,80	0,80
Constructii aferente lucrarilor tehnico – edilitare	13,60	3,05	0,30	0,06
Căi de comunicație, din care: - rutier - feroviar	20,20 0,84	4,53 0,19	30,50 1,30	6,35 0,27
Ape	5,80	1,30	6,00	1,25
Terenuri neproductive	1,60	0,36	1,20	0,25
TOTAL INTRAVILAN	445,40	100,00	480,44	100,00

BILANT TERITORIAL - SAT GHIDUT

ZONE FUNCȚIONALE	EXISTENT		PROPUS	
	Ha	%	Ha	%
Locuințe și funcțiuni complementare	100,79	92,38	267,60	92,00
Institutii si servicii de interes public	1,31	1,20	1,53	0,53
Unități industriale și depozite	-	-	-	-
Unități agro-zootehnice	-	-	-	-
Spatii verzi, sport, agrement, protectie, paduri	0,10	0,10	11,45	3,93
Gospodărie comunală, cimitire	2,13	1,95	0,85	0,29
Constructii aferente lucrarilor tehnico – edilitare	-	-	0,40	0,14
Căi de comunicație, din care: - rutier - feroviar	4,59 -	4,21 -	7,20 -	2,47 -
Ape	0,18	0,16	1,87	0,64
Terenuri neproductive	-	-	-	-
TOTAL INTRAVILAN	109,10	100,0	290,90	100,0

Acest bilant prezintă date cumulate, zonificarea funcționala fiind mai detaliata, existând zone cu funcțiuni multiple sau mixte. Fata de bilanțul zonificarii existente se observa mărirea suprafețelor deficitare (aferente dotărilor si activitatilor legate de turism, spatii verzi amenajate); pe de alta parte se păstrează dominanta zonelor de locuit, care includ pe langa zonele existente si terenurile pentru dezvoltare.

Cu toate că fiecare localitate rurală este un caz aparte, în intervenții s-au respectat limitele naturale / limitele folosințelor.

Incluserile de teren în intravilan s-au făcut pe următoarele criterii:

- acces asigurat din drumurile existente (chiar dacă drumul respectiv necesită amenajare);
- apropierea de zonele de interes;
- condiții bune de fundare în comparație cu alte zone din localitate;
- necesitatea suprafeței respective pentru dezvoltare.

Toate propunerile s-au analizat pe teren și s-au însușit de reprezentanții administrației locale.

În prezentul proiect s-a indicat la nivelul teritoriului administrativ al comunei și în suprafața intravilanului, folosința asupra terenurilor. Pentru terenurile situate în intravilan, ocupate cu construcții și alte amenajări s-a indicat și destinația supraedificatelor: clădiri de utilitate publică,

locuințe, obiective pentru producție agricolă și industrială, terenuri de sport, obiective pentru gospodărie comunală, circulație, ape.

Bilanțul teritorial evidențiază principalele folosințe și destinația terenurilor din intravilan și procentul ocupat.

- **Structura intravilanului și principalele caracteristici ale zonelor funcționale**

Teritoriul localităților este structurat în zone și subzone:

- locuire;
- locuire și funcțiuni complementare;
- instituții și servicii;
- valori de patrimoniu;
- unități economice (industriale, agro-zootehnice, de depozitare, etc);
- unități de gospodărie comunală;
- spații verzi, agrement, sport; turism;

construcții aferente lucrărilor edilitare (captare apă, rezervoare de înmagazinare a apei, stații de tratare a apei, stații de epurare, posturi de transformare, stații reglare măsură gaz, etc);

- căi de comunicație rutieră / feroviară și amenajări aferente;
- terenuri agricole;
- ape.

2.8 ZONE CU RISCURI NATURALE SI MASURI PROPUSE

Hărțile de risc și importanța acestora în gestionarea teritoriului

În contextul actual al dezvoltării economice și sociale, factorul de decizie (Consiliul Local) este direct implicat în soluționarea problemelor practice de organizare a activității în teritoriu, prin deciziile pe care le ia și le aplică în această direcție. Luarea unei decizii corecte și eficiente se poate realiza numai prin cunoașterea tuturor aspectelor pozitive și negative ale realității din teritoriul administrativ al comunei.

Aspectele pozitive sunt reprezentate de resursele naturale și umane, de care dispune comuna poziția în teritoriul județului, potențialul de comunicație , etc., stimulează dezvoltarea socio-economică.

Aspectele negative sunt reprezentate de disfuncțiile din teritoriu (preponderente fiind cele socio-economice : gradul ridicat de îmbătănire al populației, navetismul, exodul rural, lipsa de dotări socio-culturale și economice, etc) și de stările critice ale sistemelor naturale (alunecări de teren, procese de eroziune, și tasare, inundații, îmlăștiniri, elemente climatice cu manifestări extreme, etc).

Riscul geografic (termen antropocentric) reprezintă estimarea pierderilor potențiale - materiale - valorice sau umane - acceptabile sau nu, provocate de procese naturale (alunecări de teren, procese de eroziune, și tasare, inundații, îmlăștiniri, elemente climatice cu manifestări extreme etc) sau de natură antropo-tehnogenă (poluarea apelor, aerului; solului, accidente tehnologice, etc). Riscul geografic este rezultanta interacțiunii dintre procesele care produc disfuncții / pagube materiale și vulnerabilitatea în teritoriu / timp a structurilor socio-economice. În cadrul mediului geografic natural, neperturbat de om, manifestarea proceselor generatoare de risc, reprezintă stări normale de evoluție a acestuia spre atingerea echilibrului dinamic.

Perceperea și reacția la riscul geografic se realizează de către sistemele socio-economice și ecosistemele agricole. Apariția și manifestarea riscului geografic se datorează depășirii limitelor de toleranță ale sistemelor naturale la impactul uman.

Intensitatea de manifestare a riscului geografic crește odată cu scăderea complexității sistemelor naturale depinzând de durata și simultaneitatea de manifestare a proceselor generatoare

de risc, cât și de gradul de vulnerabilitate al sistemelor socio-economice afectate (nivelul dezvoltării tehnologice și capacitatea de refacere a distrugerilor determinate de câștigurile financiare ale populației). Riscul geografic abordat sistemic reprezintă amplificarea efectelor distructive, pornind de la o manifestare a unui proces generator de risc geografic, care pot declanșa alte manifestări în lanț, anihilându-se doar în momentul consumării întregii energii de generare, fizice și chimice, perioada de dezlănțuire fiind mai scurtă, în cazul proceselor climatice, sau mai lungă în cazul eroziunii.

Hărțile de risc reprezintă un instrument indispensabil în luarea deciziilor de organizare a activităților și a teritoriului propriu-zis, în conformitate cu legile și **principiile dezvoltării durabile și se pot utiliza la :**

- stabilirea disfuncțiilor care afectează teritoriul administrativ al comunei (necunoașterea disfuncțiilor și neluarea deciziilor în privința acestora determină în timp agravarea stării acestora; amânarea soluționării conduce la creșterea costurilor remedierii lor, mai târziu);
- stabilirea valorii economice a unui teritoriu (valoarea economică a teritoriului crește / descrește luând în considerare riscul geografic);
- delimitarea terenurilor optime, suboptime și critice pentru desfășurarea unei activități economice (activitățile economice se cer corelate cu teritoriul care li se va aloca);
- studii de amplasamente pentru obiective de utilitate publică (pentru creșterea siguranței, randamentului și siguranței în exploatare a acestora);
- precizarea intensității de exploatare și valorificare a unui teritoriu (sub nivelul de toleranță al componentelor naturale, pentru evitarea proceselor generatoare de risc);
- stabilirea valorii asigurărilor de risc (garanție suplimentară a dezvoltării unui teritoriu);
- elaborarea etapelor de efectuare a lucrărilor de ameliorare (pentru reducerea riscului și, deci a investițiilor aferente);
- constituirea unei baze informaționale pentru elaborarea prognozelor de anifestare a riscului geografic, în special a riscului complex (bază pentruelaborarea strategiilor și a scenariilor de dezvoltare);
- argumentarea științifică pentru promovarea unor noi forme de organizare teritoriale (soluții tehnice adaptive în conformitate cu problemeleteritoriului);
- soluționarea problemelor existente (pentru valorificarea eficientă a teritoriului, prin studii de detaliu).

studii de amplasamente pentru obiective de utilitate publică (pentru creșterea siguranței, randamentului și siguranței în exploatare a acestora);

Precizarea intensității de exploatare și valorificare a unui teritoriu (sub nivelul de toleranță cal componentelor naturale, pentru evitarea proceselor generatoare de risc);

Stabilirea valorii asigurărilor de risc (garanție suplimentară a dezvoltării unui teritoriu); elaborarea etapelor de efectuare a lucrărilor de ameliorare (pentru reducerea riscului și, deci a investițiilor aferente);

Constituirea unei baze informaționale pentru elaborarea prognozelor de manifestare a riscului geografic, în special a riscului complex (bază pentru elaborarea strategiilor și a scenariilor de dezvoltare); argumentarea științifică pentru promovarea unor noi forme de organizare - teritoriale (soluții tehnice adaptive în conformitate cu problemele teritoriului); soluționarea problemelor existente (pentru valorificarea eficientă a teritoriului, prin studii de detaliu).

Zonele cu riscuri naturale sunt reprezentate pe planșa cu disfunctionaiitati in conformitate cu datele obținute pe plan local.

Acestea sunt cele cu pericol de inundații (malul paraul Malm-ârok, Csinod, Nagy patak, respectiv Ghidut).

Zona cu pericol de alunecări de teren trebuie protejate prin plantații, împaduriri, iar în unele zone cu ziduri de sprijin.

Acestea nu pot fi considerate exclusive, pericolul unor astfel de fenomene existând și în alte locuri. Pentru eliminarea sau diminuarea efectelor negative în continuare sunt necesare de luat unele măsuri, care constau în curățirea și întreținerea albiilor paraurilor și realizarea în unele locuri a unor taluze. Se recomandă în general evitarea construirii în zonele cu riscuri previzibile sau probabile, unde, pe parcursul timpului s-au produs asemenea fenomene.

2.9 ECHIPARE EDILITARA EXISTENTA SI PROPUNERI DE DEZVOLTARE

Alimentare cu apă și canalizare

În localitatea Lazarea există instalație centralizată de alimentare cu apă, realizată de firma Solei Boneh. Apa este furnizată de la stația de apă a localității Gheorgheni. Consumatorii casnici încă nu sunt racordați direct la rețeauă de apă, consumul se realizează prin cistemele stradale.

Localitatea Lazarea nu dispune de un sistem centralizat de evacuare și epurare a apelor uzate menajere, atât de la populație cât și de la instituții și unități de comerț și industriale.

Evacuarea apelor menajere de la instituții, unități de comerț și industriale se face prin sistem local, improvizat, cu epurare necorespunzătoare și apoi evacuare directă în emisar, sau chiar direct în emisar fără o epurare prealabilă. Evacuarea apelor uzate menajere de la gospodăriile populației se face direct în emisar, fără nici o epurare, situație care a condus la infectarea solului și implicit a apelor freatice.

În momentul actual este în curs de finalizare o stație de epurare a apelor uzate menajere de interes regional, pentru localitățile Remetea, Ditrau, Lazarea și pentru apa uzată industrială provenită de la Fabrica de lapte praf. Stația de epurare este finanțată în parte de 49% de către Agenția pentru Fondul de Mediu prin contractul nr. 13N100306 / 2006 încheiat cu Primăria Remetea, restul fondurilor fiind acoperite de Consiliile Locale ale celor 3 Primării și de Fabrica de Lapte Praf.

În cadrul execuției lucrărilor se va realiza o rețea de canalizare menajeră până la limita de proiectare a rețelei de canalizare pentru localitatea Lazarea, inclusiv subtraversarea căii ferate.

Se va realiza o rețea de canalizare menajeră în comuna Lazarea din tuburi de PVC Dn200-250, îmbinate cu mufa și inel de cauciuc, lungimea totală a rețelei este de 27 830 m.

Rețeaua proiectată va deservi cca. 40% din numărul total de locuitori. Se va realiza un canal colector Dn 250 până la rețeauă de canalizare a localității Remetea cu o lungime de 4,1 km.

La sistemul de canalizare se vor conecta obiective de interes local: școli, grădinițe, casa de cultură, biserici, cabinete medicale, farmacii, primăria, poliția și unități economice de prestări servicii, de comercializare produse alimentare și nealimentare, precum și unități de producție.

Apele uzate vor fi epurate la stația de epurare din localitatea Remetea. În acest sens se va realiza un canal colector paralel cu linia de cale ferată. Conducta de canalizare de-a lungul drumului național DN 12 se va amplasa pe cât posibil sub trotuare și zone verzi, sau sub santul drumului, căminele de canalizare fiind scoase în acostamentul drumului, unde este parau se va amplasa conducta în acostamentul drumului. Pentru racordarea consumatorilor aflați pe cealaltă parte a drumului față de conducta de canalizare se vor realiza subtraversări ale drumului național tip greblă.

Alimentarea cu apă a satului Ghidut necesarul de apă va fi asigurat de la un put, amplasat în partea de est, debitul estimat este de 1,5 l/s, apa se va scoate cu ajutorul unei pompe submersibile.

În vederea compensării debitului de apă și stabilizării captării, precum și înmagazinarea rezervei de incendiu, se proiectează un rezervor de 60 m³.

Alimentare cu energie electrică

Localitatea este racordată la LEA 20 kV, iar alimentarea gospodărilor se face printr-o rețea de joasă tensiune.

Alimentarea consumatorilor din reședința de comună se realizează prin 3 posturi de transformare cu o putere totală de 413 K VA, racordate la linia de 20 Kv Gheorgheni - Remetea.

Distribuția se face printr-o rețea de linii de joasă tensiune montate parțial pe stâlpi din beton, parțial pe stâlpi de lemn. Lungimea rețelei de pe teritoriul localității este de 19,1 km.

Consumul de energie electrică în anul 2007 a fost de 456,7 MWK pe an, din care pentru consum casnic 236,7 MWK. Gradul de electrificare a localității este de 100%.

Telefonie

Localitatea este racordată la o centrală telefonică CTM 130 la care sunt cuplate 152 de posturi telefonice;

Se propune desființarea tuturor liniilor Tc aeriene, și înlocuirea lor cu linii de radiorelee de mică capacitate și rețele de telefoane cu acces multiplu.

Se propune înlocuirea centralei telefonice manuale existente (CTM130) de oficiu cu o centrală telefonică modernă, digitală.

Alimentare cu energie termică

Încălzirea clădirilor se realizează cu combustibil solid - lemne, pentru obiectivele individuale.

Se propune folosirea brichetelor din rumeguș de lemn, produse într-o instalație modernă de brichetare, a cărei amplasament s-a propus în reședința de comună.

Pentru reducerea consumului de lemne, se propune utilizarea buteliilor de aragaz pentru prepararea hranei. Depozitul pentru butelii va fi amplasat de asemenea în reședința de comună.

Gospodărirea apelor

Localitatea este traversată de la nord la sud de pârâul Lazarea, curs de apă care are un bazin hidrografic foarte dezvoltat, având, în amonte, versanți cu pante abrupte și parțial dezvelite de vegetație forestieră, care prin prezența ei ar împiedica eroziunea solului și concentrarea într-un timp scurt a apelor ce provin din ploile torențiale.

Datorită acestor condiții naturale au loc concentrații în timp scurt a apelor din ploile ce cad în bazinul superior al văii și al afluenților, cu debite și nivele mari. Se produc inundații repetate cu pagube importante, fiind afectate mai ales construcțiile amplasate în zonele joase ale localității Lazarea, spre Remetea.

1. Regulamentul de urbanism trebuie să țină cont de faptul că:

- este interzisă amplasarea de noi obiective sociale și/sau economice în zonele inundabile ale cursurilor de apă (Observație: zona dig - mal este zonă inundabilă). Pentru amplasarea unor obiective - indiferent de destinație, în aceste zone este obligatorie scoaterea de sub inundabilitatea zonei. Această măsură se va aplica doar cu acordul autorității de gospodărire a apelor, în condițiile legii, exprimat prin "Avizul de amplasament" (vezi Ordinul MMGA nr. 2/2006);
- de-a lungul cursurilor de apă naturale sunt instituite zone de protecție în conformitate cu prevederile Legii apelor nr. 107/1996 cu modificările și completările ulterioare ;
- În aceste zone nu este permisă amplasarea de obiective care ar putea împiedica accesul la albia minoră și de-a lungul acesteia ;

- existența unor lucrări hidrotehnice, posturi hidrometrice, acumulări cu scopul de alimentare cu apă a diverselor localități, induc și zone de protecție aferente în conformitate cu prevederile Legii apelor nr. 107/1996 cu modificările și completările ulterioare ;
- amplasarea oricăror obiective sociale și/sau economice în zonele de protecție a lucrărilor hidrotehnice de orice fel, este interzisă.

2. În caz de modificare a destinației terenului și construcțiilor, precum și a tuturor prevederilor propuse prin prezentul Plan Urbanistic General, acesta se va supune procedurii legale de reglementare din punct de vedere al gospodăririi apelor.

3. La faza de proiectare studiu de fezabilitate, în documentația pentru fundamentarea avizului de gospodărire a apelor aferent fiecărui obiect de investiții, se vor avea în vedere următoarele:

- extinderea rețelei de apă/canal pentru o acoperire de 100% a populației; eliminarea tuturor evacuărilor directe de ape menajere în cursuri de apă;
- definitivarea necesarului, respectiv a cerinței de apă potabilă și industrială, corespunzător capacității efective ale dotărilor și activităților desfășurate;
- corelarea strictă a capacităților de alimentare cu apă cu cele de canalizare și de epurare a apelor uzate; analiza de detaliu a măsurilor de apărare împotriva inundațiilor și zonarea corespunzătoare a teritoriului;
- instituirea și respectarea zonelor de protecție sanitară din jurul obiectelor ce compun sistemul de alimentare de apă, în conformitate cu prevederile Legii apelor nr. 107/1996 cu modificările și completările ulterioare și HG 930/2005;
- lucrările de traversare a cursurilor de apă (poduri, podețe, conducte etc.) se vor realiza numai cu asigurarea condițiilor de scurgere a apelor mari;
- ariile naturale și rezervațiile existente.

4. Referitor la canalizarea apelor :

Canalizarea localității se va amenaja ca și canalizare de tip separativ : se interzice descărcarea apei pluviale în canalizarea menajeră.

Canalizarea pluvială va trebui concepută astfel încât să asigure colectarea eficientă a apei pluviale și descărcarea acesteia în emisarii din zonă.

5. La proiectarea lucrărilor prevăzute în PUG Lăzarea, se vor avea în vedere și următoarele aspecte:

- comuna Lăzarea se află în zona vulnerabilă a Mureșului superior;
- ținând cont de starea corpului de apă de suprafață, toate soluțiile tehnice adoptate trebuie să convingă autoritatea de gospodărire a apelor că este eliminată orice posibilitate de înrăutățire a "stării" corpului de apă de suprafață atât prin afluenții lichizi cât și prin deșeurile generate de activitatea propriu-zisă și că acestea converg către îmbunătățirea stării corpului de apă, fiind astfel în consonanță cu planul de măsuri care trebuie aplicat acestui corp de apă; astfel, soluțiile tehnice care urmează să fie aplicate tuturor potențialelor surse de poluare a apelor de suprafață trebuie să respecte scopul de "atingerea și menținerea stării bune a apelor";

- comuna Lăzarea se găsește pe corpul de apă subterană ROMU01 și pe corpul de apă sub presiune ROMU21, soluțiile tehnice adoptate trebuie să prezinte garanții maxime că nu este posibilă afectarea calității apei subterane, deoarece nu este acceptabilă modificarea stării corpului de apă subterană care este în "starea bună" iar corpul de apă subterană afectat va fi supus unor măsuri tehnice care să aibă ca finalitate aducerea sa în "starea bună"; astfel, soluțiile tehnice preconizate trebuie să elimine orice suspiciune a poluării apei subterane.

Având în vedere cele de mai sus, autoritatea de gospodărire a apelor își rezervă dreptul ca la fazele ulterioare de promovare a proiectelor să impună, după caz, măsuri de siguranță/restricții pentru protejarea corpurilor de apă de suprafață/subterană precum și pentru atingerea și menținerea "stării bune" a apelor de suprafață/subterană.

2.10 PROBLEME DE MEDIU SI PROTECTIA MEDIULUI

Sursele de poluare din zona se vor elimina după:

- realizarea rețelei de alimentare cu apă potabilă
- realizarea rețelei de canalizare menajeră și a decantorului
- realizarea în condiții optime a depozitării resturilor menajere
- amenajarea drumurilor
- realizarea și organizarea de spații verzi plantate pentru agrement
- delimitarea orientativă a zonelor protejate și restricțiile generale pentru conservarea lor
- apele uzate provenite din creșterea animalelor nu se vor canaliza în rețea, aceste ape uzate vor fi colectate și fermentate în bazine betonate și folosite ca îngrășământ pe terenurile agricole.

Atât la depozitarea deșeurilor cât și la colectarea și epurarea apelor uzate este importantă respectarea prevederilor de utilizare și a limitelor de protecție sanitară.

• Dispoziții directe prevăzute prin PUG, pe termen scurt (1-5 ani), pentru protecția mediului, în comuna Lazarea :

- amenajarea de bazine impermeabile vidanjabile pentru colectarea apelor uzate menajere;
- amenajarea platformelor betonate de fermentare a gunoierului de grajd prevăzute cu bazine de colectare a urinei;
- brichetarea rumegușului sau folosirea lui în alte scopuri;

• Monumente ansambluri și situri istorice

Prin monumente istorice se înțeleg bunurile imobile, mărturii de neînlocuit ale evoluției culturii și civilizației pe teritoriul României, relevante din punct de vedere istoric, arheologic, arhitectural, urbanistic, peisagistic, etnografic, artistic, memorial și al istoriei tehnicii. Monumentele istorice desemnează obiecte izolate sau grupări de obiecte, inclusiv așezări omenești în totalitatea lor, creații importante sau opere modeste care în timp au căpătat semnificație istorică și culturală.

Monumentele istorice fac parte integrantă din patrimoniul cultural național și sunt protejate prin lege (prin protejare se înțelege ansamblul de măsuri cu caracter științific, juridic, administrativ, financiar, fiscal și tehnic menite să asigure identificarea, cercetarea, inventarierea, clasarea, evidența, conservarea, inclusiv paza și întreținerea, consolidarea, restaurarea, punerea în valoare a monumentelor istorice și integrarea lor social-economică și culturală în viața colectivităților locale).

Conform prezentei legi se stabilesc următoarele categorii de monumente istorice:

a) monument - construcție sau parte de construcție, împreună cu instalațiile, componentele artistice, elementele de mobilare interioară sau exterioară care fac parte integrantă din acestea, precum și lucrări artistice comemorative, funerare, de for public, împreună cu terenul aferent

delimitat topografic, care constituie marturii cultural-istorice semnificative din punct de vedere arhitectural, arheologic, istoric, artistic, etnografic, religios, social, stiintific sau tehnic;

b) ansamblu - grup coerent din punct de vedere cultural, istoric, arhitectural, urbanistic ori muzeistic de constructii urbane sau rurale care împreuna cu terenul aferent formeaza o unitate delimitata topografic ce constituie o marturie cultural-istorica semnificativa din punct de vedere arhitectural, urbanistic, arheologic, istoric, artistic, etnografic, religios, social, stiintific sau tehnic;

c) sit - teren delimitat topografic cuprinzând acele creatii umane în cadru natural care sunt marturii cultural-istorice semnificative din punct de vedere arhitectural, urbanistic, arheologic, istoric, artistic, etnografic, religios, social, stiintific, tehnic sau al peisajului cultural.

Pentru fiecare monument istoric se instituie zona sa de protectie, prin care se asigura conservarea integrata a monumentului istoric si a cadrului sau construit sau natural indiferent de regimul lor de proprietate sau de starea lor de conservare.

Orice monument istoric are o zonă de protecție, conform fiecărui caz în parte. In conformitate cu Legea nr.422/18.07.2001, capitolul VII, articolul 59, zona de protecție pentru mediul rural este stabilită pe o rază de *200 metri*, iar în afara localităților pe o rază de *500 metri*, zona de protecție trebuie delimitată topografic. In acest sens nu se pot invoca limite maxime pentru stabilirea acestor zone; pe de altă parte aceste zone pot fi minime reducându-se la "suprafața funcțională" a monumentului.

Zona de protecție a monumentului istoric are următoarele funcțiuni:

- asigurarea supravegherii unui teren în care este cunoscută, bănuită, sau posibilă existența unor vestigii arheologice care pot completa informația științifică privind monumentul protejat;
- conservarea cadrului natural;
- conservarea cadrului arhitectural constituit;
- crearea unui cadru construit care să respecte ambianța monumentului în cazul restructurării zonei;
- asigurarea unor perspective optime pentru perceperea monumentului.

Ansamblul de arhitectură este un complex de clădiri care:

- are o valoare istorică, arhitecturală, plastică, ca un tot unitar indestructibil;
- reflectă nivelul de civilizație a comunității care l-a creat.

Pe teritoriul comunei Lazarea se regăsesc următoarele monumente, ansambluri și situri istorice, pe următoarele categorii:

Monumente, ansambluri de arhitectură si situri arheologice conform Listei cu Monumentele si Siturile arheologice LMI - 2010 aprobata cu OM 236/2010 in Monitorul Oficial

- HR-II-m-A-12851 Capela romano – catolica de pe dealul Szármány, sec. XVI ;
- HR-II-a-A-12852 Ansamblul Bisericii romano-catolice, sec. XIII – XVIII;
- HR-II-m-A-12852.01 Biserica romano-catolica „A Tuturor Sfintilor”, 1235, sec. XV – XVIII;
- HR-II-m-A-12852.02 Zidul de incinta al Bisericii romano – catolice, sec. XVII – XVIII;
- HR-II-a-A-12853 Manastirea Franciscana, sec. XVI – XIX;
- HR-II-m-A-12853.01 Biserica manastirii franciscane, cu capela si cripta, 1558, sec. XVI - XVII;
- HR-II-m-A-12853.02 Claustrul manastirii franciscane, 1558, ref. sec. XVIII;
- HR-II-a-A-12854 Ansamblul Castelului Lázár, sec. XVI – XVIII;
- HR-II-m-A-12854.01 Corpul portii (casa veche), 1532, sec. XVIII;
- HR-II-m-A-12854.02 Sala cavalerilor (sala dietei), 1532, sec. XVIII;

- HR-II-m-A-12854.03 Casa doamnelor, 1532, sec. XVIII;
- HR-II-m-A-12854.04 Bastionul sud vestic, 1532, sec. XVIII;
- HR-II-m-A-12854.05 Bastionul sud estic, 1532, sec. XVIII;
- HR-II-m-A-12854.06 Bastionul nord vestic, 1532, sec. XVIII;
- HR-II-m-A-12854.07 Bastionul nord estic, 1532, sec. XVIII;
- HR-II-m-A-12854.08 Temnita, 1532, sec. XVIII;
- HR-I-s-B-12671 Situl arheologic Lazarea – Szármány, la vest de Castelul Lázár;
- HR-I-m-B-12671.01 Asezare – „Szármány”, la vest de Castelul Lázár, epoca medievală târzie;
- HR-I-m-B-12671.02 Asezare – „Szármány”, la vest de Castelul Lázár, epoca medievală timpurie;
- HR-I-m-B-12671.03 Asezare – „Szármány”, la vest de Castelul Lázár, sec. IV, Epoca post-romana, Cultura Sântana de Mureș- Cerneahov;
- HR-I-m-B-12671.04 Asezare – „Szármány”, la vest de Castelul Lázár, Epoca bronzului;

Situri arheologice cod RAN – Institutia organizatoare a cercetării arheologice: Muzeul Tarisznyas Marton Gheorgheni

SIT ARHEOLOGIC 1

1. Denumirea sitului arheologic Castelul Lazar

2. Codul RAN al sitului arheologic 84601.01

3. Latitudine N 46°44'57.3"

4. Longitudine E25°31 '52.6"

5. Scurtă descriere a situației arheologice

Situl este destul de bine cunoscut în literatura de specialitate. Obiectivul a fost afectat cu ocazia construirii în perioada comunistă a unor grajduri pe o suprafață de cca. 200m². Altă lucrări care au afectat situl într-o măsură mare au fost construirea caselor aflate în proprietate privată. Castelul a fost cercetat sistematic pe durata mai multor campanii între 1963-77, 1982, 1999-2003. În cursul săpăturilor au fost descoperite fragmente ceramice preistorice (epoca bronzului), post romane (cultura Sântana de Mureș-Cerneahov), slave timpurii și din sec. XII-XVIII.

Cu ocazia perighezelor arheologice efectuat de către Muzeul Tarisznyas Márton din Gheorgheni în perioada 10.11.-14.04.2010 pe suprafața arată din împrejurimile castelului Lazar se găsesc fragmente de cahle din secolele XVI-XVII, fragmente ceramice preistorice, din epoca migrației/or și din evul mediu timpuriu și târziu în cantități destul de însemnat. Materialul arheologic, rezultat în urma perieghezei, este depozitat la Muzeul Tarisznyas Márton din Gheorgheni.

SIT ARHEOLOGIC 2

1. Denumirea sitului arheologic Biserica romano-catolică

2. Codul RAN al sitului arheologic 84601.02

3. Latitudine N 46°44'53.6"

4. Longitudine E25°32'12.8"

5. Scurtă descriere a situației arheologice

În anul 2007 cu ocazia unei infecții fungice, pardoseala de lemn a bisericii romano-catolice cu hramul „Tuturor Sfinților” din Lăzarea a fost îndepărtată. După îndepărtarea pardoselii în unele locuri a ieșit la suprafață urmele fundației bisericii de secolul al XIII-lea. Cu această ocazie s-a realizat și o săpătură arheologică de salvare. Cu ocazia săpăturilor arheologice a fost deschise în totalitate 5 secțiuni de diferite dimensiuni, menite pentru a elucida planimetria bisericii construite în stil romanic. Au fost dezvelite fundațiile bisericii de secolul al XIII-lea cu absidă semicirculară și 25 de morminte de înhumăție. Absida semicirculară a bisericii de secolul al XIII-lea a fost demolată în cursul secolului al XV-lea și înlocuit cu o absidă poligonală construită în stil gotic, concomitent cu aceste lucrări latura vestică al navei a fost prelungită. Probabil în cursul secolului al XVI-lea acestei biserici gotice a fost atașată în latura nordică un turn-clopotniță. În secolul al XVIII-lea biserica a fost transformată în stil baroc, cu această ocazie nava bisericii a fost demolată, fiind construită una mai lată. Cu ocazia săpăturilor arheologice, în umplutura gropilor de morminte au fost descoperite fragmente ceramice din epoca bronzului. Materialul arheologic este depozitat la Muzeul Secuiesc al Ciucului.

SIT ARHEOLOGIC 3

1. **Denumirea sitului arheologic** Intravilanul Lăzarea

2. **Codul RAN al sitului arheologic** 84601.04

3. **Latitudine** N 46°44'48.4"

4. **Longitudine** E25°32'11.8"

5. Scurtă descriere a situației arheologice

Sit necunoscut în literatura de specialitate, identificat cu ocazia perighezei arheologice efectuat de Muzeul Tarisznyás Marton, Gheorgheni în data de 18.10.2008, 14-19.04.2010. Situl a fost afectat cu ocazia construirii caselor private. Pe suprafața arată a sitului fragmentele ceramice se găsesc în cantități destul de bogate.

Inventarul arheologic constă din fragmente ceramice preistorice de dimensiuni mici, unelte de piatră (răzuitor), fragmente ceramice aparținând sec. XIV-XV. (buze, capace, fund), fragmente ceramice și cahle din sec. XVI-XVII.

Materialul arheologic rezultat în urma perieghezei arheologice este depozitat la Muzeul Tarisznyás Marton din Gheorgheni.

SIT ARHEOLOGIC 4

1. **Denumirea sitului arheologic** Dealul Szarmány – capela Sfânta Ana

2. **Codul RAN al sitului arheologic** 84601.05

3. **Latitudine** N 46°45'06.9"

4. **Longitudine** E 25°31'41.6"

5. Scurtă descriere a situației arheologice

Situl nu a fost cercetat arheologic, dar după ancadramentele de fereastră a fost construit în secolul al XV-lea.

SIT ARHEOLOGIC 5

1. **Denumirea sitului arheologic** Dealul Szarmány - Mănăstirea franciscană

2. **Codul RAN al sitului arheologic** 84601.06

3. **Latitudine** N 46*45'04.5"

4. **Longitudine** E 25*32'01.9"

5. **Scurtă descriere a situației arheologice**

Situl este destul de bine cunoscut în literatura de specialitate, dar nu a fost cercetat arheologic. Conform izvoarelor scrise Istvan Lazar, căpitanul scaunelor Ciuc, Cașin și Giurgiu, în anul 1642 a lăsat îngrijirea mănăstirea în mâna lui P. Kolozsvari Bertalan. Construcțiile propriu-zise au început după colonizarea călugărilor franciscane de către István Lázár după 1665. În 1709 mănăstirea a fost incendiată. Reconstrucția mănăstirii și a bisericii au avut loc în 1752, dar a ars iarăși în 1872. Noile construcții au avut loc după 1900 cu sponsorizările familiei Vakar din Gheorgheni. Mănăstirea este un sit de epoca modernă destul de remarcabilă în depresiunea Gheorgheni.

SIT ARHEOLOGIC 6

1. **Denumirea sitului arheologic** Lăzarea - Movila Tătarilor

2. **Codul RAN al sitului arheologic** 84601.07

3. **Latitudine** N46*46'02.8"

4. **Longitudine** E25*30'32.7"

5. **Scurtă descriere a situației arheologice**

Sit necunoscut în literatura de specialitate, cunoscut însă după tradiția locală ca și monument istoric.

SIT ARHEOLOGIC 7

1. **Denumirea sitului arheologic** Situl arheologic Lăzarea - Nyir kert

2. **Codul RAN al sitului arheologic** 84601.08

5. **Latitudine** N 46*46'10.5"

4. **Longitudine** E 25*30'52.4"

5. **Scurtă descriere a situației arheologice**

Sit necunoscut în literatura de specialitate, identificat cu ocazia perighezei arheologice efectuat de Muzeul Tarisznys Marton, Gheorgheni în data de 18.10.2008. 95% din suprafața sitului este arătură iar restul fâneață. Pe suprafața arată a sitului s-au găsit fragmente ceramice în cantități foarte mici.

Inventarul arheologic constă din fragmente ceramice preistorice de dimensiuni mici (1 buze). Unealtă de piatră (răzuitor).

Materialul arheologic, rezultat în urma perighezei, este depozitat la Muzeul Tarisznys Marton din Gheorgheni.

• **Valori etnografice**

1. Meșteșuguri

1.1 Prelucrarea lemnului (porți) – Lazarea;

2. Evenimente tradițional - folclorice

– Sarbatoarea verzei – Lazarea;

• **Zone ce necesită descărcarea terenului de sarcina istorică**

În cazul descoperirii unor vestigii arheologice în zonele menționate, se va anunța Ministerul Culturii - Muzeul Național de Istorie al județului Harghita. În aceste zone, nu se vor acorda autorizații de construire, fără avizul Muzeului Național de Istorie Harghita, privind descărcarea terenului de sarcina istorică.

În perimetrele rezervațiilor arheologice și în zonele de protecție a acestora se impune respectarea legislației în vigoare, privind protecția patrimoniului, sunt interzise construcțiile de orice fel, a căror execuție ar presupune decaparea solului, fundații sau alte săpături care ar putea afecta stratul de cultură arheologică. Aceste terenuri pot fi amenajate ca zone verzi, cu gazon (vezi Anexa – Situri arheologice).

Conform O.G. 43/30 ianuarie 2000, republicată, zonele cu patrimoniu arheologic pot fi:

- zonă cu patrimoniu arheologic reperat reprezintă acel teritoriu despre care există informații sau studii științifice care atestă existența subterană sau subacvatică de bunuri de patrimoniu arheologic;
- zonă cu patrimoniu arheologic evidențiat întâmplător reprezintă acel teritoriu în care existența bunurilor de patrimoniu arheologic s-a evidențiat întâmplător, în urma acțiunii umane sau a factorilor naturali,
- zonă cu patrimoniu arheologic cunoscut și cercetat sunt acele situri în care, ca urmare a unor cercetări arheologice au fost descoperite vestigii arheologice clasate ca fiind bunuri de patrimoniu arheologic;
- Sit arheologic declarat zonă de interes național – reprezintă acele situri care se bucură de un interes arheologic prioritar datorită valorilor excepționale pentru istoria și cultura națională.

- Valori etnografice

- *Meșteșuguri*

- Prelucrarea lemnului (porți, garduri) – Lazarea;

- ***Evenimente tradițional - folclorice***
 - Sarbatoarea verzei – Lazarea;
- **Zone ce necesită descărcarea terenului de sarcina istorică**

În cazul descoperirii unor vestigii arheologice în zonele menționate, se va anunța Ministerul Culturii și Cultelor care eliberează autorizația de săpătură arheologică sistematică, prin compartimentul sau de specialitate, în urma consultării Comisiei Naționale de Arheologie;

În perimetrele rezervațiilor arheologice și în zonele de protecție a acestora se impune respectarea legislației în vigoare, privind protecția patrimoniului, sunt interzise construcțiile de orice fel, a căror execuție ar presupune decaparea solului, fundații sau alte săpături care ar putea afecta stratul de cultură arheologică. Aceste terenuri pot fi amenajate ca zone verzi, cu gazon (vezi Anexa – Situri arheologice).

Conform O.G. 43/30 ianuarie 2000, republicată, zonele cu patrimoniu arheologic pot fi:

- *zonă cu patrimoniu arheologic reperat* reprezintă acel teritoriu despre care există informații sau studii științifice care atestă existența subterană sau subacvatică de bunuri de patrimoniu arheologic;
- *zonă cu patrimoniu arheologic evidențiat întâmplător* reprezintă acel teritoriu în care existența bunurilor de patrimoniu arheologic s-a evidențiat întâmplător, în urma acțiunii umane sau a factorilor naturali;
- *zonă cu patrimoniu arheologic cunoscut și cercetat* sunt acele situri în care, ca urmare a unor cercetări arheologice au fost descoperite vestigii arheologice clasate ca fiind bunuri de patrimoniu arheologic;

- Sit arheologic declarat zonă de interes național – reprezintă acele situri care se bucură de un interes arheologic prioritar datorită valorilor excepționale pentru istoria și cultura națională.

• **Ariile naturale protejate situate pe teritoriul administrativ al comunei Lăzarea**

În conformitate cu prevederile Ordonanței de Urgență a Guvernului Nr. 57 din 20 iunie 2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice modificată și completată cu O.U.G. nr. 154 din 2008, Art. 15 „Ariile naturale protejate și coridoarele ecologice vor fi evidențiate în mod obligatoriu de către Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară în planurile naționale, zonale și locale de amenajare a teritoriului și de urbanism, în planurile cadastrale și în cărțile funciare”. Ținând cont de prevederile legale care interzic orice activitate cu efect semnificativ negativ asupra valorilor naturale, cunoașterea limitelor siturilor Natura 2000 este importantă în vederea realizării viitoarelor proiecte și investiții. Evidențierea acestor suprafețe pe planurile de amenajare și cele cadastrale are o importanță deosebită în vederea evitării efectelor negative asupra lor.

Conform Ordonanței, se evidențiază aceste tipuri de arii naturale:

i) Ariile speciale de conservare sunt acele arii naturale protejate de interes comunitar ale căror scopuri sunt conservarea, menținerea și, acolo unde este cazul, readucerea într-o stare de conservare favorabilă a habitatelor naturale și/sau a populațiilor speciilor pentru care situl este desemnat. Ariile naturale de conservare sunt special desemnate pentru conservarea tipurilor de habitate naturale și a habitatelor speciilor prevăzute în anexele nr. 2 și 3 ale Ordonanței. Managementul ariilor speciale de conservare necesită planuri de management adecvate specifice siturilor desemnate sau integrate în alte planuri de management și măsuri legale, administrative sau contractuale în scopul evitării deteriorării habitatelor naturale și a habitatelor speciilor, precum și a perturbării speciilor pentru care zonele au fost desemnate. Orice plan sau proiect indirect legat sau necesar pentru gestiunea sitului, dar susceptibil de a-l afecta într-un mod semnificativ, va face obiectul unui studiu pentru evaluarea impactului, ținându-se seama de obiectivele de conservare a ariei, conform prevederilor art. 28 din ordonanța de urgență. Ariile speciale de conservare se desemnează prin hotărâre a Guvernului, după recunoașterea statutului lor de către Comisia Europeană, și vor face parte din rețeaua europeană "NATURA 2000".

j) Ariile de protecție specială avifaunistică sunt acele arii naturale protejate ale căror scopuri sunt conservarea, menținerea și, acolo unde este cazul, readucerea într-o stare de conservare favorabilă a speciilor de păsări și a habitatelor specifice, desemnate pentru protecția speciilor de păsări migratoare sălbatice, mai ales a celor prevăzute în anexele nr. 3 și 4 ale Ordonanței. Managementul ariilor speciale de protecție se realizează ca și pentru ariile speciale de conservare. Ariile speciale de protecție sunt desemnate prin hotărâre a Guvernului și fac parte din rețeaua europeană "NATURA 2000".

Ariile naturale protejate situate pe teritoriul comunei Lăzarea sunt următoarele:

a) Rezervația botanică „Mlaștina cea Mare” (cod rezervație 471, cod natura 2471) cea mai mare parte fiind situată pe teritoriul administrativ al comunei Lăzarea conform Legii nr. 5/2000 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a III-a - zone protejate

b) Aria de protecție specială avifaunistică comunitară „Depresiunea și Munții Giurgeului” (sit Natura 2000 având codul ROSPA0033) conform H.G.. nr. 1284/2007

1) Evaluarea de mediu se efectuează pentru planurile și programele care pot avea efecte semnificative asupra mediului, conform prevederilor alin. (2)-(4).

(2) Se supun evaluării de mediu toate planurile și programele care:

a) se pregătesc pentru următoarele domenii: agricultură, silvicultură, pescuit și acvacultura, energie, industrie, inclusiv activitatea de extracție a resurselor minerale, transport, gestionarea deșeurilor, gospodărirea apelor, telecomunicații, turism, dezvoltare regională, amenajarea teritoriului și urbanism sau utilizarea terenurilor, și care stabilesc cadrul pentru emiterea viitoarelor acorduri unice pentru proiectele care sunt prevăzute în anexele nr. 1 și 2 la Hotărârea Guvernului nr. **918/2002** privind stabilirea procedurii-cadru de evaluare a impactului asupra mediului și pentru aprobarea listei proiectelor publice private supuse acestei proceduri; ori care

b) datorită posibilelor efecte afectează ariile de protecție specială avifaunistică sau ariile speciale de conservare reglementate conform Ordonanței de urgență a Guvernului nr. **236/2000** privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. **462/2001**.

(3) Se supun evaluării de mediu numai dacă pot avea efecte semnificative asupra mediului:

a) planurile și programele prevăzute la alin. (2), care determină utilizarea unor suprafețe mici la nivel local;

b) modificările minore la planurile și programele prevăzute la alin. (2);

c) planurile și programele, altele decât cele prevăzute la alin. (2), care stabilesc cadrul pentru emiterea viitoarelor acorduri unice pentru proiecte.

(4) Decizia asupra existenței efectelor semnificative potențiale asupra mediului ale planurilor și programelor prevăzute la alin. (3) se ia printr-o examinare caz cu caz, conform prevederilor art.11.

Art. 6

(1) Prevederile prezentei hotărâri nu se aplică planurilor și programelor:

a) al căror unic scop este apărarea națională sau protecția civilă;

b) financiare sau bugetare;

c) privind sprijinul pentru dezvoltare rurală prin Fondul European de Orientare și Garantare a Agriculturii - Secțiunea Garantare, pe anul 2007.

(2) Planurile și programele cofinanțate de Uniunea Europeană prin fonduri structurale sau fonduri pentru dezvoltare rurală, inclusiv prin Fondul European de Orientare și Garantare a Agriculturii - Secțiunea Garantare, a căror primă versiune se realizează înainte de anul 2006, respectiv anul 2007, și care se supun procedurii de adoptare sau sunt înaintate procedurii legislative după această dată, fac obiectul procedurii prevăzute de prezenta hotărâre.

Art. 7

(1) Procedura de evaluare de mediu se aplică de autoritățile titulare de plan sau program în colaborare cu autoritățile competente pentru protecția mediului, cu consultarea autorităților publice centrale sau locale de sănătate și cele interesate de efectele implementării planurilor și programelor, după caz, precum și a publicului și se finalizează cu emiterea avizului de mediu pentru planuri sau programe.

(2) Competența de emitere a avizului de mediu revine agențiilor regionale de protecție a mediului, pentru planurile și programele locale și județene, și autorității publice centrale pentru protecția mediului, pentru planurile și programele naționale și regionale.

(3) Participarea publicului la procedura de evaluare de mediu se face în mod efectiv încă de la inițierea planului sau programului.

2.11 DISFUNCTIONALITATI LA NIVELUL TERITORIULUI SI LOCALITATILOR**COMUNA LAZAREA**

DOMENII	DISFUNȚIONALITĂȚI	PRIORITĂȚI
CADRU NATURAL	Cadrul geografic-hidrografic-climatic aspru limiteaza posibilitatile de dezvoltare a teritoriului; Degradarea terenului in sectoarele superioare ale vailor Lazarea si Ghidut; Defrisările prin exploatarea forestiera necontrolata; Pasunatul abuziv si modul defectuos de gospodărire a fondului funciar arabil;	Măsuri si lucrări de prevenire si combatere a proceselor torentiale si erozionale: – Lucrări de amenajare, plantări adecvate; – Aratul in lungul curbelor de nivel, mentinerea unor fasii vegetale; – Amplasarea adecvata a constructiilor, drumurilor in zone stabile si sigure; – Canalizarea apelor de suprafață; – Amplasarea unor formațiuni vegetale care sa diminueze eroziunea vântului si păstrarea umidității solurilor; – Intretinerea albiilor paraurilor si realizarea in unele locuri de taluze; – Evitarea constuirii in zonele cu riscuri previzibile sau probabile;
FOND CONSTRUIT ȘI UTILIZAREA TERENURILOR	Zone de construit cu caracter eterogen neconturate urbanistic, aspect; arhitectural- urbanistic nespecific; Zonele centrale ale localitatilor nu sunt puse in valoare, lipsa mobilierului urban, a aleilor pietonale si carosabile;	Reabilitarea fondului construit degradat; Coerenta fronturilor stradale in functie de situatia vecinatatilor si caracterul general al strazii; Protejarea amplasamentelor pentru obiectivele de utilitate publica; Elaborarea unui P.U.D.- Zona Centrala
SPATII PLANTATE, AGREMENT, SPORT	Asezarea necontrolata a constructiilor cu destinatie agricola pe versanti;	Amenajarea spatiilor de recreere trebuie studiata in context cu protectia si conservarea mediului; Necesitatea marcarii unor poteci turistice in zona montana;
PROBLEME DE MEDIU	Poluarea fizică, chimică și organică a solului	Plantarea de fâșii de protecție și interzicerea legumiculturii pe o distanță de 50 m de la artera rutieră; Efectuarea de lucrări agropedoameliorative; Se interzice depozitarea de deșeuri menajere / dejecții animale / rumeguș;
	Poluarea organică, chimică a apei și depozitarea neautorizată de deșeuri	Se interzice deversarea / depozitarea de deșeuri menajere / dejecții animale / rumeguș de-a lungul apelor curgătoare; Efectuarea de analize periodice ale apelor;
	Degradarea biodiversității prin suprapășunat și defrișări	Interzicerea pășunatului timpuriu / de toamnă târziu și tăierile de pădure; Replantarea zonelor defrișate; refacerea ecologică a pășunilor; utilizarea de tehnologii agricole moderne și de tehnici ecologice de exploatare a pădurii;
	Risc biotic, epizootic	Efectuarea de analize chimice periodice a apei și solului; Acordarea de asistență medicală populației;

COMUNA LAZAREA - CONTINUARE

DOMENII	DISFUNȚIONALITĂȚI	PRIORITĂȚI
PROTEJAREA ZONELOR CU VALOARE DE PATRIMONIU	Degradarea unor monumente istorice și de arhitectură;	Protejarea și punerea în valoare a monumentelor de arhitectură și a construcțiilor cu valoare locală, demne de a fi menținute;
PROTEJAREA ZONELOR PE BAZA NORMELOR SANITARE IN VIGOARE SI CULOARE TEHNICE	Lipsa zonei de protecție sanitară din jurul rezervorului de înmagazinare a apei; Lipsa zonei de protecție sanitară din jurul surselor de captare Distanță neadecvată între fosele septice și fântâni; Lipsa zonei de protecție - LEA	Instituire zonă de protecție la o dist. de 20 m față de rezervor; Instituire zonă de protecție la o dist. de 100 m în amonte de priză, 25 m în aval și lateral de priză; Distanța minimă admisă este de 30 m; Instituire zonă de protecție la o distanță de: - 8 m pentru LEA 20 KV, - 1,5 m pentru LEA 0,4 KV; față de ax ;
CIRCULATIE	Lipsa amenajării traseului dirijat; Lipsa de parcuri ; Străzi neamenajate, de pământ, cu treceri prin vad, fără trotuare, fără sistemul de colectare al apelor pluviale;	Amenajarea de indicatoare, zebre; Amenajarea de parcuri; impietruirea străzilor, amenajarea de trotuare și a sistemului de colectare al apelor pluviale, construirea de podețe;

2.12 NECESITATI SI OPTIUNI ALE POPULATIEI**PUG - Instrument de implementare a politicilor de dezvoltare locală**

Planul urbanistic general este unul din instrumentele administrației publice locale prin care asigură planificarea și coordonarea dezvoltării localității. Acest instrument necesită coordonarea eforturilor comunității la încă două nivele: cel al unui plan de management eficient și a unor politici financiare care să facă viabile fiecare sector al dezvoltării locale: dezvoltarea terenurilor, locuirea, dezvoltarea serviciilor publice, renovarea și întreținerea cadrului fizic existent, dezvoltarea economică, protecția mediului localității.

Luarea deciziei este în sarcina factorilor politici abilitați; pregătirea acesteia se face de către specialiști, iar implementarea de către factorii executivi. La fiecare din aceste trei etape: prin reprezentare, prin rezultatele prelucrării datelor, prin asumarea procesului de implementare, participarea cetățeanului constituie baza procesului în sine.

Domeniile strategice ale dezvoltării locale

Dezvoltarea locală implică activitățile concentrate ale tuturor membrilor comunității, în scopuri colectiv asumate, ca factori angajați în diverse domenii specifice, dar în egală măsură ca cetățeni. Domeniile strategice ale dezvoltării locale sunt următoarele:

3. demografic;
4. economic;
5. social;
6. cultural;
7. cadrul fizic;
8. mediul localității;
9. politic.

Domeniilor strategice de dezvoltare le corespund un număr de obiective strategice care definesc orientarea și prioritățile care pot fi dezvoltate de către comunitatea respectivă, având un anumit potențial.

Actorii implicați în procesul de implementare a PUG

1. Administrația Publică Locală are ca principală sarcină coordonarea și planificarea dezvoltării locale; ea acționează ca lider și ca partener în același timp, potrivit scopului urmărit și gradului de implicare necesar.
 2. Sectorul Public este orientat cu precădere spre diversificarea ofertei către populație și ridicarea nivelului acesteia; în sarcina acestui sector stau planificarea și finanțarea serviciilor publice, managementul și adecvarea acestora la exigențele dinamice ale comunității.
 3. Sectorul Privat urmărește și se adaptează cererilor pieței; este interesat în regulamente locale flexibile, piață de terenuri structurată, amplasamente de calitate, informație adecvată. Rezultatele conlucrării cu acesta se traduc în dezvoltarea competitivității, diversificarea ofertei, locuri de muncă, crearea de piețe.
 4. Cetățenii structurați în grupuri de interese și pe venituri, constituie factorul de bază în implementarea politicilor de dezvoltare locală: sunt sursa principală de informații la nivelul PUG și instrumentul principal de control al adecvării propunerilor, sunt de asemenea, mijlocul permanent de implementare și evaluare a rezultatelor măsurilor respective. Necesitățile în privința dezvoltării urbanistice decurg din disfuncționalitățile constatate.
- **Etape relevante ale PUG care solicită consultarea cetățenilor**
 - Pregătirea PUG constă în culegerea și actualizarea datelor pentru construirea liniilor strategice de dezvoltare a localității, structurarea acestora și procesul de analiză a situației existente și a disfuncționalităților. Informațiile privind nevoile populației pot confirma sau aduce schimbări în structurarea planului urbanistic local. De la nivelul acestor informații se conturează specificul, identitatea locală - modul personalizat în care sunt rezolvate disfuncțiile, în care este valorificată suma resurselor.
 - Evaluarea adecvării propunerilor făcute prin PUG, verificarea regulamentului local aferent are loc prin consultarea cetățenilor. La această fază sunt semnalate situații particulare care pot scăpa abordării la scara localității, precum și schimbări survenite în timpul întocmirii documentației PUG.
 - Implementarea planului urbanistic are loc prin utilizarea banilor publici și prin respectarea regulamentului local de urbanism; ambele laturi ale acestui proces reclamă asumarea de către cetățeni a prevederilor PUG, implicarea în monitorizarea acestuia. Odată însușite, PUG și regulamentul aferent devin "lege" locală.
 - **Modalități de implicare a cetățenilor**
 - Utilizarea mijloacelor de comunicare în masă este una din modalitățile cele mai eficiente de diseminare a informației și de obținere a unei imagini generale a reacției cetățenilor. Acest proces presupune un parteneriat solid cu firmele și instituțiile de profil.
 - Utilizarea mijloacelor de culegere a informațiilor relevante în diverse faze de structurare a PUG: Chestionarele, sondajele de opinie, interviurile sunt modalități specifice de a obține date primare privind, de exemplu, opțiunile cetățenilor pentru direcții de dezvoltare, sau stabilirea de priorități la nivel local care, prelucrate de către specialiști vin în sprijinul procesului de întocmire a PUG,
 - Informarea și dialogul prin centrele de informare pentru cetățeni sunt esențiale pentru că oferă un mediu transparent și profesional, favorabil comunicării bilaterale.
 - Utilizarea corespondenței cu cetățenii urmărește stărnirea reacțiilor la probleme punctuale, în scopul găsirii unei soluții, pentru care localnicii pot determina curente de opinie în favoarea unei anumite abordări.
 - Alcătuirea de grupuri consultative privește structurarea pe domenii de interes local a unor cetățeni neangajați neapărat în sisteme instituționale, dar care pot oferi sprijin competent

în acordarea de informații și consultanță cu privire la acele domenii. Scopul grupurilor consultative este de a adecva soluții propuse prin PUG, la capacitatea de implementare a populației.

- Constituirea de lideri locali este un instrument eficient de descentralizare a atribuțiilor administrației locale la nivelul micilor comunități ale localității; este o interfață eficientă pentru mobilizarea potențialului uman local în implementarea prevederilor PUG, precum și pentru culegerea reacțiilor micilor comunități în acest sens. Liderii locali sunt persoane carismatice care se implică în acest proces în mod voluntar și pentru care recunoașterea eforturilor lor și rezolvarea problemelor sunt singurele așteptări.
- Alte manifestări. La îndemâna administrației stă o gamă largă de instrumente care să aducă într-un mod premeditat împreună pe cetățeni și problemele lor: evenimente existente sau create care să favorizeze contactul între cetățeni implicați în rezolvarea unei anumite probleme, care să aducă împreună într-un cadru neoficial cetățeni și factori de decizie, care să conducă la schimburi de experiență în domenii de interes etc. La fel de importantă este crearea unei baze civice în educația la nivelul grădinițelor și școlilor, utilizând mai mult contactele cu aspecte concrete, jocuri, simulări, decât teoria care, de multe ori este prea aridă.

Se poate formula, în general, dorința unei dezvoltări urbanistice organice, fără rupturi și intervenții drastice în evoluția comunei, cu o dirijare controlată, cu respectarea dreptului de proprietate, asigurarea îmbunătățirii condițiilor de viață pentru toți, cu rezolvarea situațiilor conflictuale. S-a manifestat o dorință puternică de cuprindere în intravilan a unor suprafețe importante de teren, reprezentând oarecum includerea posibilității de dezvoltare viitoare.

Este imperios necesar menținerea și protejarea fondului construit valoros din punct de vedere arhitectural și urbanistic. Astfel pe lângă monumentele de arhitectură aflate pe lista monumentelor prezenta lucrare punctează câteva astfel de construcții valoroase, tradiționale, care vor fi incluse pe lista clădirilor protejate pe plan local.

Multe construcții sunt de protejat cu toate elementele existente în cadrul imobilului: clădiri anexe, grajduri, surse precum și împrejurimile. În cadrul comunei o prioritate constă în rezolvarea infrastructurii localităților, rețele de apă potabilă pentru fiecare gospodărie și construcție, canalizarea menajeră, rezolvarea epurării apelor uzate, precum și modernizarea și reabilitarea drumurilor și străzilor în cele două localități.

Obiectivele prioritare în dezvoltarea urbanistică a comunei Lazarea trebuie să fie: relansarea vieții economice, bazată pe resursele existente, în primul rând dezvoltarea mai accentuată a turismului, prin folosirea eficientă a condițiilor naturale existente, dar și a celorlalte activități economice tradiționale care au condiții asigurate. Pe de altă parte, dezvoltarea urbanistică trebuie să readucă echilibrul în viața comunei, depășirea perioadei de restructurare, găsirea noilor resurse pentru dezvoltare. Aceasta nu trebuie să însemne neapărat răspândirea pe teritorii largi a construcțiilor și amenajărilor, mai degrabă găsirea, printre multiplele posibilități (spațiale), a celor care asigură o eficiență mai mare. Astfel, fiind vorba de condiționări complexe social-economice, direcțiile de dezvoltare urbană se vor contura în timp, acestea urmând a fi sprijinite în continuare, renunțând la cele neviabile.

Depistarea disfuncționalităților și sugestiile rezultate constituie elemente de temă pentru studii și proiecte ulterioare, acestea constituind faze de proiectare intermediare, ancorate în prevederile P.U.G. și în realitățile existente în momentul respectiv.

2.13 REGLEMENTARI URBANISTICE

Este necesar ca prin acest P.U.G. comuna Lazarea sa se integreze intr-un plan de amenajare regional, legat de planurile de amenajare pentru teritoriile invecinate (zona Gheorgheni). Au fost studiate proiectele referitoare la extinderea si dezvoltarea rețelilor si a dotărilor tehnico-edilitare, prevederile respective fiind cuprinse in P.U.G., de asemenea proiectele enumerate in capitolul 1.3. Propunerile din actualul P.U.G- prezintă diferite majore fata de planul urbanistic general anterior, modificarea limitei intravilanului este rezultatul cerințelor formulate de beneficiar si a analizei mai adâncite a situației existente, un aspect important fiind corelare liniei de delimitare cu limitele existente pe teren. Zonificarea funcționala de asemenea este mai detaliata, bazata pe o analiza mai aprofundata, cu luarea in considerare a concluziilor din studiile si proiectele anterioare.

Terenurile cuprinse în limitele intravilanului existente ale localităților comunei îndeplinesc și în situația actuală anumite funcțiuni. Principalele zone funcționale întâlnite în satele comunei sunt următoarele:

ZONE FUNCȚIONALE – ANUL 2009	LAZAREA		GHIDUT	
	Ha	%	Ha	%
Locuințe și funcțiuni complementare	315,40	65,65	267,60	92,00
Institutii si servicii de interes public	6,00	1,25	1,53	0,53
Unități industriale și depozite	47,50	9,88	----	---
Unități agro-zootehnice	38,40	8,00	---	---
Spatii verzi, sport, agrement, protectie, paduri	30,00	6,24	11,45	3,93
Gospodărie comunală, cimitire	3,80	0,80	0,85	0,29
Constructii aferente lucrarilor tehnico – edilitare	0,30	0,06	0,40	0,14
Căi de comunicație, din care: - rutier - feroviar	30,50 1,30	6,35 0,27	7,20 ----	2,47 ----
Ape	6,00	1,25	1,87	0,64
Terenuri neproductive	1,20	0,25	----	----
TOTAL INTRAVILAN	480,44	100,0	290,90	100,0

Zona centrală și alte zone de interes public

Această zonă include terenurile pe care sunt amplasate principalele dotări de interes public. O zonă centrală compactă găsim numai în reședința de comună.

Dotările administrative din reședința de comună se află într-o stare de întreținere buna. Localurile, în mare parte sunt amenajate insa nu corespund în totalitate scopului.

Limitele intravilanelor au fost modificate de comun acord cu Consiliul Local al Comunei Lazarea, modificările operate în cadrul intravilanelor, cuprind atât extinderi cât și excluderi.

Extinderile limitelor intravilanelor cuprind:

- Gospodării existente,
- Case de vacanță existente,
- Zone pentru construcții tehnico - edilitare,
- Amplasamente pentru locuințe, dotări social - culturale, agrement, sportive și pentru unități agricole, industriale, depozitare,
- Incintele agro - zootehnice ale unităților agricole de producție,
- Zone pentru gospodărie comunală,
- Zone pentru căi de comunicație rutieră / feroviară.

Suprafețele solicitate pentru excludere din intravilan, cuprind:

- Terenuri agricole,
- Terenuri neproductive (mlăștinoase, cu pante abrupte),
- Tufăriș,
- Păduri.

În cele sate, au fost operate modificări ale limitelor intravilanelor.

Suprafața totală a intravilanului existent prin PUG – 2002 în valoare de 445,40 ha, s-a mărit prin PUG – 2009 cu 194,46 ha, din care 34,60 ha revin satului Lazarea iar 175,30 ha, satului Ghidut.

Centralizator COMUNA LAZAREA - modificări operate în cadrul intravilanelor

Localitatea	Suprafața intravilan PUG 2002 (ha)	Suprafață inclusă / exclusă (ha)	Suprafața intravilan propusă 2009 (ha)	Numărul de trupuri 1999
Lazarea	445,40	+77,34/ -42,30	480,00	5
Ghidut	109,10	+193,35/ -53,85	285,00	1
Total	554,50	194.46	765,00	6

2.14 OBIECTIVE DE UTILITATE PUBLICA

Obiective de utilitate publică existente:

Consiliul Local - Primaria;

Școală generală cls. I-VIII; Școală generală cls. I-IV ;

Casa de cultura cu biblioteca;

Manastirea Franciscanilor;

Biserica Romano Catolica;

Capela Romano Catolica;
Castelul Lazar;
Poștă – telefoane;
Dispensar uman;
Dispensar veterinar;
Politia;
Remiza P.S.I.;
CEC ;
Gater bușteni;
Brutărie;
Incinta SC AGROPROD COM;
Piață agroalimentară;
Comerț, alimentație publică, servicii;
Unitate agricolă - grajd comunal;
LEA 20 kV, post de transformare;
Captări apă;
Rezervoare de înmagazinare a apei potabile;
Conductă de aducțiune;

Obiective de utilitate publică propuse:

Farmacie - în dispensarul uman;
Comerț, alimentație publică, servicii;
Pensiuni turistice;
Unități agroindustriale;
Unitate industrială (brichetare rumeguș);
Stație de epurare
Podețe;

• **identificarea tipului de proprietate asupra terenurilor din intravilan:**

Proprietate publică

- terenuri proprietate publică de interes național;

Situri arheologice

- HR-I-6-B-12671 Asezare cu locuire suprapusa incepand din epoca bronzului pana in feudalism – sit arheologic la vest de castelul Lazar;
- HR-I-m-B-12671.01 Asezare cu locuire din epoca medievals timpurie;

- HR-I-m-B-12671.02 Asezare cu locuire din epoca medievala timpurie;
- HR-I-m-B-12671.03 Asezare cu locuire din epoca daco-romano;
- HR-I-m-B-12671.04 Asezare cu locuire din epoca bronzului;

Monumente și ansambluri de arhitectură, situri arheologice LMI

- HR-II-m-A-12851 Capela romano – catolica de pe dealul Szármány, sec. XVI ;
- HR-II-a-A-12852 Ansamblul Bisericii romano-catolice, sec. XIII – XVIII;
- HR-II-m-A-12852.01 Biserica romano-catolica „A Tuturor Sfintilor”, 1235, sec. XV – XVIII;
- HR-II-m-A-12852.02 Zidul de incinta al Bisericii romano – catolice, sec. XVII – XVIII;
- HR-II-a-A-12853 Manastirea Franciscana, sec. XVI – XIX;
- HR-II-m-A-12853.01 Biserica manastirii franciscane, cu capela si cripta, 1558, sec. XVI - XVII;
- HR-II-m-A-12853.02 Claustrul manastirii franciscane, 1558, ref. sec. XVIII;
- HR-II-a-A-12854 Ansamblul Castelului Lázár, sec. XVI – XVIII;
- HR-II-m-A-12854.01 Corpul portii (casa veche), 1532, sec. XVIII;
- HR-II-m-A-12854.02 Sala cavalerilor (sala dietei), 1532, sec. XVIII;
- HR-II-m-A-12854.03 Casa doamnelor, 1532, sec. XVIII;
- HR-II-m-A-12854.04 Bastionul sud vestic, 1532, sec. XVIII;
- HR-II-m-A-12854.05 Bastionul sud estic, 1532, sec. XVIII;
- HR-II-m-A-12854.06 Bastionul nord vestic , 1532, sec. XVIII;
- HR-II-m-A-12854.07 Bastionul nord estic, 1532, sec. XVIII;
- HR-II-m-A-12854.08 Temnita, 1532, sec. XVIII;
- Apele de suprafață cu albiile lor minore; Apele subterane;
- LEA 20 kV, posturile de transformare;
- Lucrările de regularizare a cursurilor de apă;
- Păduri;
- Ocol silvic;
- DN 12;
- CF Deda-Reghin;
- Gară și haltă CF;
 - terenuri proprietate publică de interes județean;

- DJ 126 B respectiv podurile aferente;
- Secție întreținere drumuri;
- Păduri;
- terenuri proprietate publică de interes local.
- DC 12 si DC 13, podurile aferente, drumurile vecinale, străzile;
- Instituțiile publice de interes local: Consiliul Local / Primăria, bibliotecă, dispensar uman, dispensar veterinar, cămine culturale, poliția, remize PSI, școli, grădinițe, magazine;
- Piață agroalimentară;
- Terenuri de sport;
- Stațiile de așteptare auto;
- Cimitir de animale;
- Rețelele de alimentare cu apă, canalizare; Captările de apă;
- Rezervoarele de înmagazinare a apei;
- Stații de epurare;
- Magazii / anexe;
- Fântâni;
- Pășuni;

Proprietate privată

- terenuri proprietate privată (ale statului) de interes național;
nu există;
- terenuri proprietate privată (ale unităților administrativ-teritoriale) de interes județean;
nu există;
- terenuri proprietate privată (ale unităților administrativ-teritoriale) de interes local;
Pășuni, fânețe, terenuri arabile, grădini, vii / livezi, păduri, terenuri neproductive;
Construcții, clădiri: magazine, grajduri, saivane, anexe, magazine;
- terenuri proprietate privată a persoanelor fizice sau juridice.

Construcții, clădiri: locuințe, biserici, mori, magazine, baruri, brutărie, case de vacanță, grajduri, fanare;

Accese carosabile, pietonale;

Pășuni, fânețe, terenuri arabile, vii / livezi, păduri, terenuri neproductive.

- **determinarea circulației juridice a terenurilor între deținători, în vederea realizării noilor obiective de utilitate publică:**

Nr. crt.	Obiectiv (lucrare)	tipul de proprietate asupra terenului	circulația juridică a terenului în vederea realizării
1	Canalizarea apelor uzate menajere și stație de epurare în reședința de comună	Proprietate de stat, în administrarea Primăriei pentru rețea ; proprietate privată pentru stația de epurare	Terenurile sunt și vor rămâne în domeniul public al comunei (trama stradală); pentru stația de epurare se va recurge la schimb de teren
2	Alimentare cu apă și canalizare sat Ghidut	Proprietate de stat pentru rețele de apă -canal; proprietate privată pentru sursa de apă	Pentru zona de protecție sanitară severă a sursei se va recurge la schimb de teren; pentru rețele de apă și canalizare se va folosi trama stradală aflată în domeniul public al comunei.

Capitolul 3 – CONCLUZII SI MASURI IN CONTINUARE

Prin propunerile făcute s-a urmărit dezvoltarea unității teritorial-administrative de baza in corelare cu teritoriile administrative inconjuratoare.

Prin aplicarea programului de dezvoltare al localităților si ale relațiilor din teritoriu comuna Lazarea are șanse sigure pentru o dezvoltare economica sănătoasă.

Categoriile principale de intervenție sunt:

- realizarea infrastructurii tehnico-edilitare
- dezvoltarea funcțiunilor economice

Priorități de intervenție

In capitolele precedente au fost analizate posibilitățile de dezvoltare urbanistica ale localității Lazarea, sub diferitele aspecte care intervin in evoluția urbana. Posibilitățile exista, condiționările inasa pot impiedica aducerea lor la îndeplinire. Chiar si pentru cele mai elementare masuri sunt necesare fonduri. Luarea masurilor inasa nu poate fi evitata daca se dorește dezvoltarea ca principala direcție de acțiune - si cea mai urgenta, consideram - trebuie sa fie relansarea vieții economice, si asta prin sprijinirea inițiativelor particulare viabile, aducătoare de profit, profit ce poate fi reinvestit si in alte scopuri. Toate investițiile necesita inasa o baza infrastructurala, care trebuie creata - daca nu exista - cat mai urgent. Aceasta este prioritatea fundamentala in aprecierea noastră. Data fiind complexitatea problemelor, trebuie pornita prima data activitatea de concepție, elaborarea de programe, proiecte, bazate pe analize aprofundate. Aceasta afirmație este valabila si pentru activitatea de reglementare urbanistica. Astfel, in perioada următoare, pentru a pune in aplicare prevederile prezentului P.U.G., dupa avizarea de către factorii interesați si aprobarea de către Consiliul Local Lazarea, este necesara efectuarea in continuare a unor lucrări de proiectare.

Probleme fiind foarte multe, Primăria prin consilierii sai trebuie sa elaboreze un plan de strategie de dezvoltare, stabilind prioritățile pe categorii de activitate
Proiectul de fata răspunde solicitării Primăriei pentru dezvoltarea urbanistica a localităților.

3.1 Măsurile în continuare: redresare - stabilizare - dezvoltare

- infrastructuri și echipare cu utilități conform rangului de culoar ;
- promovarea satului Lazarea ca centru polarizator, orientat către activități economice de tip artizanal;
- structurarea de regulamente protective pentru patrimoniul construit;
- dezvoltarea identității localităților, prin promovarea specificului local:
- mixt – Lazarea;
- silvo-pastorală - Ghidut,
- utilizarea eficientă a resurselor locale:
- diversificarea producției agricole;
- prelucrarea produselor animaliere;
- sporirea producției prin cultivarea a 75 % din terenul arabil;
- sporirea producției animaliere cu 25 %;
- promovarea activităților artizanale;
- utilizarea de tehnici ecologice de exploatare a pădurilor;
- înființarea de asociații pentru valorificarea și prelucrarea produselor agricole primare;
- programe și investiții pentru re tehnologizare (1 tractor / 15 ha teren arabil);
- dezvoltarea și diversificarea activităților economice, prin:
- dezvoltarea proceselor de producție agroindustriale integrate: producție - colectare - prelucrare / procesare – distribuție;
- dezvoltarea rolului de agrement / turism;
- promovarea funcțiunilor specifice tranzitului pe DJ (benzinării, pensiuni, localuri, etc);
- promovarea turismului rural în gospodării tradiționale omologate;
- colectarea și prelucrarea ciupercilor / fructelor de pădure;
- crearea de avantaje în scopul stabilirii cadrelor specializate în comună;
- recalificarea / formarea profesională a forței de muncă pentru activități economice specifice (turism rural, asistență veterinară);
- instituirea programelor adecvate de protecție a mediului;

- plantarea de fâșii de protecție de-a lungul apelor curgătoare;
- valorificarea resurselor minerale extrase la zi prin utilizarea de tehnologii ecologice.
- extinderea arealelor protejate, până la 30 - 35 % din teritoriu:
- plantarea de fâșii de protecție complexe, geomorfologice, hidroclimatice; remize ecologice;
- împădurirea ariilor degradate;
- plantarea de fâșii de protecție climatice ;
- protejarea terenurilor fragile, stâncării, terenuri cu pante foarte mari;
- amenajarea de bazine impermeabile vidanjabile pentru colectarea apelor uzate menajere;
- amenajarea platformelor betonate de fermentare a gunoiiului de grajd prevăzute cu bazine de colectare a urinei;
- amplasarea unui cimitir de animale, pentru toate localitățile comunei;
- amplasarea unei rampe temporare de depozitare a deșeurilor menajere, pentru toate localitățile comunei;

3.2. Principii și obiective strategice

Promovarea dezvoltării integrate și durabile a spațiului rural prin optimizarea sectoarelor economice existente, încurajarea diversificării activităților economice și sociale, perfecționarea infrastructurilor prin accesul la noi tehnologii.

Unul din principalele documente care direcționează dezvoltarea în mediul rural este *Planul Național de Dezvoltare 2007 – 2013* care grupează 6 priorități naționale de dezvoltare. Pentru autoritățile locale din *zonele rurale*, prioritatea cea mai relevantă a Planului Național de Dezvoltare 2007 – 2013 este *prioritatea numărul 5 – Dezvoltarea economiei rurale și creșterea productivității în sectorul agricol*.

Planul Național de Dezvoltare are în vedere aplicarea unui *model multifuncțional de dezvoltare agricolă și rurală*. În acest sens, s-au identificat următoarele sub-priorități:

1. Creșterea competitivității economiei agro-alimentare și silvice prin adaptarea ofertei la cerințele pieței.
2. Creșterea standardelor de viață în zonele rurale prin diversificarea activităților rurale.
3. Dezvoltarea economică durabilă a fermelor și a exploatațiilor forestiere.
4. Promovarea inițiativelor locale de tip „LEADER”.
5. Asigurarea pescuitului durabil și dezvoltarea acvaculturii.

Dezvoltarea pe termen mediu și lung a mediului social al comunei poate fi stimulată prin stabilirea și atingerea unor obiective sectoriale, care includ:

b. Alimentare cu apă și canalizare

- Continuarea și finalizarea execuției alimentării cu apă în vederea sporirii debitului de la surse;
- Îmbunătățirea tehnologiilor de tratare, majorarea capacității de înmagazinare a rezervoarelor, extinderea și modernizarea rețelelor de distribuție;
- Realizarea etapizată a alimentării cu apă în sistem centralizat, bransarea construcțiilor urmând să se facă într-o etapă ulterioară sau prin forțe proprii de către consumatori;
- Introducerea treptată a rețelelor de canalizare;
- Realizarea unei colectări și depozitări controlate a deșeurilor.

c. Electrificarea satelor

- Modernizarea rețelei electrice, prin înlocuirea stâlpilor de lemn cu stâlpi din beton;
- Modernizarea posturilor de transformare pentru asigurarea necesarului actual.

d. Promovarea și diversificarea activităților economice prin:

- Încurajarea investițiilor private;
- Valorificarea eficientă pe plan local a resurselor materiale și umane;
- Facilitarea accesului informațional privind piața.
- Formarea capitalului uman în spiritul economiei de piață.
- Elaborarea de metode eficiente de monitorizare și control.
- Stimularea extinderii activităților economice profitabile existente și care crează locuri de muncă în activități neagricole, prin facilități acordate la:
 - folosirea de terenuri și/sau clădiri din proprietatea publică sau a statului (concesionare, chirii reduse, vânzări preferențiale);
 - angajarea de personal ce are rezidență în apropierea locului de muncă sau bonificații pentru angajații tineri;
 - obținerea de credite avantajoase, pe termen scurt și/sau mediu cu continuitate;
 - desfășurarea de activități nepoluante;
 - obținerea de acte / avize / certificate etc;

- Popularizarea agenților cu rezultate economice și sociale deosebite prin:
 - organizarea de târguri și expoziții.
- Stimularea dezvoltării activităților tradiționale, prin acordarea de facilități în obținerea de materii prime, pentru păstrarea și transmiterea meseriilor tradiționale;

d.bis Exploatarea și valorificarea resurselor subsolului importante pentru economia locală și pentru activitatea de construcții

În subsol sunt rezerve mari de agregate naturale (nisipuri, pietrișuri și balast) exploatabile din carierele din lunca Mureșului (nisip, pietriș), din cariere situate în zona Alsoerdo (roci minerale pt construcții), din cariere de balast aflate în diferite locuri pe raza comunei, necesare construcțiilor, cât și pentru reabilitarea drumuri publice și străzi. Exploatarea acestor resurse vor fi executate cu respectarea legilor în vigoare din domeniu și cu evaluarea mediului pentru planuri și programe de amenajarea teritoriului și urbanism.

e. Lucrări hidrotehnice și hidroameliorative

- Lucrări de combatere și prevenire a inundațiilor în zonele de risc prin regularizări de râuri, îndiguiri de maluri, acumulări temporare ș.a.
- Lucrări de combatere și prevenire a alunecărilor de teren prin amenajarea versanților și refacerea stabilității acestora.
- Aplicarea măsurilor pedoagroameliorative de combatere a eroziunii.
- Lucrări de irigații și desecări în zonele expuse riscului de secetă.

f. Promovarea și diversificarea activităților economice prin:

- Încurajarea investițiilor private;
- Valorificarea eficientă pe plan local a resurselor materiale și umane;
- Facilitarea accesului informațional privind piața.
- Formarea capitalului uman în spiritul economiei de piață.
- Elaborarea de metode eficiente de monitorizare și control.
- Stimularea extinderii activităților economice profitabile existente și care crează locuri de muncă în activități neagricole, prin facilități acordate la:
 - folosirea de terenuri și/sau clădiri din proprietatea publică sau a statului (concesionare, chirii reduse, vânzări preferențiale);

- angajarea de personal ce are rezidență în apropierea locului de muncă sau bonificații pentru angajații tineri;
 - obținerea de credite avantajoase, pe termen scurt și/sau mediu cu continuitate;
 - desfășurarea de activități nepoluante;
 - obținerea de acte / avize / certificate etc;
- Popularizarea agenților cu rezultate economice și sociale deosebite prin:
 - organizarea de târguri și expoziții.
 - Stimularea dezvoltării activităților tradiționale, prin acordarea de facilități în obținerea de materii prime, pentru păstrarea și transmiterea meseriilor tradiționale;

g. Dezvoltarea unei agriculturi performante și diversificate

- Dezvoltarea proceselor de producție agroindustriale integrate: producție -colectare - prelucrare / procesare – distribuție;
- Încheierea procesului de punere în posesie a terenurilor și a eliberării titlurilor de proprietate;
- Promovarea sistemelor de asigurări contra factorilor de risc prin constituirea și utilizarea fondului de protejare a producătorilor agricoli;
- Stimularea lărgirii spectrului de servicii în agricultură oferite;
- Ridicarea gradului de pregătire a forței de muncă în vederea creșterii eficienței managementului agricol (cursuri specializate instruire periodice accesul la publicații de specialitate);
- Creșterea potențialului de producție a fondului funciar agricol, prin:
 - facilitarea circulației terenurilor în vederea obținerii mărimii optime a exploatațiilor;
 - utilizarea lucrărilor de îmbunătățiri funciare și agro-pedo-ameliorative;
 - extinderea utilizării de mijloace mecanizate în procesul de producție agricolă;
 - utilizarea eficientă a îngrășămintelor, pesticidelor, ierbicidelor etc;
 - extinderea și generalizarea în producție a rezultatelor cercetărilor tehnice de profil.
 - Promovarea metodelor de producție agricolă care vizează protecția mediului;
 - Încurajarea întreprinzătorilor ce realizează produse tip "bio" și "de marcă";
 - Încurajarea pluriactivității în agricultură, la nivel de fermă;

h. Realizarea unei silviculturi viabile bazată pe o gestiune durabilă a pădurilor;

- Conservarea fondului genetic și ecologic, implicit a biodiversității, punând și sub protecție locală rezervațiile, monumentele din fondul forestier;
- Obținerea de surse de finanțare pentru reconstrucția ecologică a pădurilor deteriorate de poluare, secetă, exploatări, etc;
- Reglementarea circulației juridice a terenurilor forestiere în vederea constituirii de proprietăți mari, posibil a fi gestionate durabil (formarea creditului forestier sau a unui fond special);
- Conservarea pădurilor private prin aplicarea codului silvic;
- Elaborarea normelor tehnice privind gospodărirea durabilă a pădurilor, în mod deosebit a celor private;
- Înființarea structurilor administrative pentru controlul aplicării codului silvic în pădurile statului și în cele private;
- Protejarea și conservarea actualului fond forestier, prin monitorizarea stării de sănătate a pădurilor;
- Utilizarea durabilă a resurselor forestiere, respectiv folosirea acestor resurse într-un mod și cu o rată care să evite declinul pădurilor și să nu afecteze interesul generațiilor viitoare;
- Crearea de arboret optim structurat, de mare vitalitate, productiv, și de înaltă calitate;
- Constituirea de asociații ale proprietarilor de păduri prin liberul consimțământ;
- Îmbunătățirea accesibilității la fondul forestier, prin extinderea rețelei de drumuri forestiere;
- Reducerea ponderii substanțelor chimice, în cazul combaterilor biologice ale dăunătorilor, acțiuni care pot diminua uneori biodiversitatea și stabilitatea pădurilor;
- Pregătirea cadrelor necesare prin învățământul liceal și universitar.
- Extinderea suprafeței pădurilor și a altor forme de vegetație forestieră, prin:
 - împădurirea terenurilor degradate, inapte folosințelor agricole;
 - crearea rețelei de perdele forestiere de protecție a câmpurilor, șoselelor și localităților;
 - împădurirea terenurilor care sunt scoase din circuitul agricol din considerente economice și sociale;
 - corectarea torenților prin lucrări complexe hidrotehnice și silvo-biologice;
 - stoparea defrișării pădurilor și a vegetației forestiere din afara fondului forestier;

- Organizarea educației silvice și a formării conștiinței forestiere a populației și a factorilor de decizie, prin:
 - acțiuni de atragere a populației rurale în plantarea de păduri și în protecția pădurilor;
 - organizarea de cursuri speciale de gospodărire a pădurilor pentru proprietarii de pădure;
 - folosirea în mai mare măsură a mass-media și a școlii pentru formarea conștiinței forestiere;
 - încurajarea unor ONG-uri în domeniu.

i. Crearea unor condiții proprii pentru dezvoltarea activităților de turism

- Sprijinirea persoanelor fizice, a asociațiilor familiale și a societăților comerciale în crearea de pensiuni turistice și agroturistice prin materiale de propagandă turistică;
- (prin asociații proprii sau cuprinderea ofertei în materiale de promovare editate de Ministerul Turismului);
- Diversificarea ofertei turistice;
- Educarea și dezvoltarea spiritului gospodăresc al populației din aceste localități pentru creșterea atractivității turistice;
- Protecția și reabilitarea obiectivelor turistice naturale, a monumentelor / siturilor istorice și a valorilor etnografice;
- Stimularea dezvoltării de activități conexe turismului (activități artisanale, servicii comerciale, prestări servicii, manifestări tradiționale ș.a.);
- Pregătirea cadrelor necesare pentru activitatea turistică și agroturistică;

j. Acțiuni privind populația activă pentru creșterea gradului de ocupare a populației rurale:

- Asigurarea condițiilor pentru calificare / recalificare în vederea desfășurării unor noi activități agricole și neagricole prin informarea populației privind noile perspective profesionale și ocupaționale ale zonei;
- Asigurarea accesului la forme de învățare permanentă și de dezvoltare a activităților profesionale - pentru persoane având loc de muncă în comună;
- Stabilizarea populației în comună prin creșterea atractivității sub aspectul pieței muncii (locuri de muncă în mica industrie și terțiar);
- Ameliorarea stării de sănătate a populației prin creșterea accesibilității la servicii medicale de calitate, mai ales având în vedere ponderea deja ridicată și în creștere a populației vârstnice;

- Creșterea accesului la dotările edilitare a locuitorilor comunei, care se reflectă în confortul sporit al populației.
- Protecția socială a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă;
- Informări asupra locurilor de muncă vacante din zonă și a condițiilor ce trebuie îndeplinite pentru ocuparea acestora;
- Pregătirea, prin cursuri de instruire, a șomerilor în vederea reintegrării socio-profesionale;
- Încurajarea practicării profesiilor tradiționale din zonă cu potențial de valorificare în turism.

h. Creșterea calității vieții prin preservarea mediului, îmbunătățirea locuirii și accesul la serviciile de bază:

- Preservarea și dezvoltarea zonelor cu valoare naturală și peisagistică;
- Utilizarea durabilă a resurselor naturale în agricultură, silvicultură;
- Evitarea alterării peisajelor valoroase prin echipamente și construcții;
- Diminuarea / eliminarea surselor de poluare (chimică, fizică, vizuală) și degradare, rezultate din activitățile antropice;
- Instituirea metodelor de control referitoare la respectarea măsurilor de protecție a cadrului natural în realizarea echipamentelor și a construcțiilor de orice fel.
- Inventarierea zonelor expuse factorilor de risc și crearea condițiilor de consolidare / apărare a acestor zone;
- Interdicția construirii în zonele de risc existente, cu excepția construcțiilor care au drept scop limitarea efectelor de risc, pentru a evita pagubele materiale și pierderile de vieți omenești;
- Interdicția construirii în albiile minore sau majore ale cursurilor de apă;
- Regularizarea paraielor și consolidarea versanților afectați de alunecări, stabilirea unor măsuri de consolidare și amenajare a albiei și malurilor râurilor prin efectuarea unor proiecte de specialitate;
- Plantarea de vegetație corespunzătoare pentru stabilizarea terenului;
- Realizarea de îndiguiri unde este cazul;
- desființarea și ecologizarea gropilor de deșeuri și instituirea unui sistem organizat, selectiv de colectare a deșeurilor, pe baza Planului Județean de Gestionare a Deșeurilor. Preluarea și gestionarea deșeurilor se va realiza prin *serviciul de specialitate*, cu un *regulament de salubritate* pus la punct cu legislația în vigoare. Primăria comunei Lazarea

va face demersuri pentru ca deșeurile menajere să fie preluate și transportate la depozitul ecologic ce se afla în municipiul Miercurea Ciuc.

- Întocmirea documentațiilor de urbanism P.U.Z. / P.U.D. și a regulamentelor aferente pentru zonele solicitate pentru introducerea în intravilan și zonele centrale;
- Controlul respectării prevederilor documentațiilor de urbanism și aplicarea măsurilor specifice;
- Realizarea lucrărilor de construcție numai cu agenți economici specializați și autorizați care să respecte legislația de mediu;

1. Evaluarea de mediu se efectuează pentru planurile și programele care pot avea efecte semnificative asupra mediului, conform prevederilor alin. (2)-(4).

2. Se supun evaluării de mediu toate planurile și programele care:

a) se pregătesc pentru următoarele domenii: agricultură, silvicultură, pescuit și acvacultura, energie, industrie, inclusiv activitatea de extracție a resurselor minerale, transport, gestionarea deșeurilor, gospodărirea apelor, telecomunicații, turism, dezvoltare regională, amenajarea teritoriului și urbanism sau utilizarea terenurilor, și care stabilesc cadrul pentru emiterea viitoarelor acorduri unice pentru proiectele care sunt prevăzute în anexele nr. 1 și 2 la Hotărârea Guvernului nr. **918/2002** privind stabilirea procedurii-cadru de evaluare a impactului asupra mediului și pentru aprobarea listei proiectelor publice private supuse acestei proceduri; ori care

b) datorită posibilelor efecte afectează ariile de protecție specială avifaunistică sau ariile speciale de conservare reglementate conform Ordonanței de urgență a Guvernului nr. **236/2000** privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. **462/2001**.

3. Se supun evaluării de mediu numai dacă pot avea efecte semnificative asupra mediului:

a) planurile și programele prevăzute la alin. (2), care determină utilizarea unor suprafețe mici la nivel local;

b) modificările minore la planurile și programele prevăzute la alin. (2);

c) planurile și programele, altele decât cele prevăzute la alin. (2), care stabilesc cadrul pentru emiterea viitoarelor acorduri unice pentru proiecte.

4. Decizia asupra existenței efectelor semnificative potențiale asupra mediului ale planurilor și programelor prevăzute la alin. (3) se ia printr-o examinare caz cu caz;

5. Evaluarea de mediu nu se aplică planurilor și programelor:

a) al căror unic scop este apărarea națională sau protecția civilă;

b) financiare sau bugetare;

c) privind sprijinul pentru dezvoltare rurală prin Fondul European de Orientare și Garantare a Agriculturii - Secțiunea Garantare, pe anul 2007.

6. Planurile și programele cofinanțate de Uniunea Europeană prin fonduri structurale sau fonduri pentru dezvoltare rurală, inclusiv prin Fondul European de Orientare și Garantare a Agriculturii -

Secțiunea Garantare, a căror primă versiune se realizează înainte de anul 2006, respectiv anul 2007, și care se supun procedurii de adoptare sau sunt înaintate procedurii legislative după această dată, fac obiectul procedurii prevăzute de prezenta hotărâre.

7. Procedura de evaluare de mediu se aplică de autoritățile titulare de plan sau program în colaborare cu autoritățile competente pentru protecția mediului, cu consultarea autorităților publice centrale sau locale de sănătate și cele interesate de efectele implementării planurilor și programelor, după caz, precum și a publicului și se finalizează cu emiterea avizului de mediu pentru planuri sau programe.

8. Competența de emitere a avizului de mediu revine agențiilor regionale de protecție a mediului, pentru planurile și programele locale și județene, și autorității publice centrale pentru protecția mediului, pentru planurile și programele naționale și regionale.

9. Participarea publicului la procedura de evaluare de mediu se face în mod efectiv încă de la inițierea planului sau programului.

- Informarea locuitorilor asupra riscurilor construirii în afara intravilanelor prevăzute de PUG (după caz: pericol de inundații, alunecări de teren, lipsa racordării la rețeaua tehnico-edilitară, disfuncționalități legate de circulație, alterarea peisajului);
- Educarea populației pentru sortarea deșeurilor din gospodăriile proprii, selectarea
- deșeurilor de hartie, carton, PET și de asemenea tratarea deșeurilor biodegradabile în propriile gospodării;

Gestionarea deșeurilor prin managementul integrat al deșeurilor menajere și anume:

- Amenajarea, ca puncte de colectare, a unor platforme betonate prevăzute cu bazine vidanjabile de colectare a apelor uzate, imprevizibile, acoperite și iluminate, dotate cu containere pentru depozitarea selectivă a deșeurilor – reciclabile (hartie și carton, PET-uri, metale), deșuri biodegradabile;
- Dotarea gospodăriilor cu saci menajeri pentru colectarea deșeurilor;
- Inchiderea până la data de 16 iulie 2009 și ecologizarea terenurilor pe care se afla gropile de gunoier;
- Serviciul de salubritate trebuie să urmărească fazele de pre-colectare, colectare, transport, eliminare a deșeurilor;

- Crearea de platforme pentru sterilizarea biotermică a dejecțiilor animaliere;
- Respectarea cu strictețe a măsurilor pe linie de PSI care să împiedice declanșarea accidentală a unor incendii;
- Stabilirea unor măsuri tehnico-sanitare care să vizeze îmbunătățirea calității apei pentru băut prin înființarea sistemului centralizat și controlat sanitar al rețelei de apă potabilă pentru satele comunei Lazarea. În paralel trebuie să se întreprindă măsuri de preluare a apelor uzate provenite din gospodăriile populației sau de la instituții și agenți economici prin înființarea rețelei de canalizare.
- Realizarea de plantatii de aliniament de-a lungul drumurilor, unde este posibil, pentru reducerea poluării provenite din circulația rutieră;
- Instituirea zonelor de protecție sanitară a apelor de suprafață, de-a lungul pâraielor care străbat zona din intravilan, cu interdicție de construire la 15 m;
- Instituirea zonelor de protecție sanitară în jurul surselor de apă, a construcțiilor și instalațiilor aferente sistemelor de alimentare cu apă potabilă, conform prevederilor din HG nr. 930/2005;
- Constituirea unor zone de protecție sanitară a cimitirelor (50 m);
- Constituirea unor zone de protecție sanitară a școlii, dispensarului (50 m);
- Amenajarea de terenuri pentru spații de joc aferente zonei de locuit în limitele cerute de normative;
- Reabilitarea tramei stradale existente prin modernizarea traseelor drumurilor de pe teritoriul administrativ al comunei și a drumurilor locale și eventual sistematizarea intersecțiilor pe baza de studii de specialitate;
- Curățarea și întreținerea rigolelor din lungul drumurilor pentru scurgerea apelor provenite din precipitații sau zăpezi;
- Realizarea de spații de parcare și extinderea numărului de stații auto;
- Amenajarea și întreținerea spațiilor verzi;
- Elaborarea unui studiu care să delimiteze cu precizie eventualele zone posibil a fi afectate în viitor de factori de risc natural.
- Promovarea reabilitării locuințelor și a renovării celor abandonate, respectând estetica tradițională;
- Asigurarea accesului populației din zonele rurale la servicii de sănătate de nivelul celor urbane;

- Asigurarea în mediul rural a infrastructurii necesare stabilizării personalului medical și didactic;
- Asigurarea accesului copiilor la infrastructura școlară, prin:
 - asigurarea unor mijloace speciale de transport (autobuze);
 - mijloace audio-vizuale (televiziune locală).
- Reabilitarea / modernizarea școlilor;

Consiliul Local al comunei Lazarea este obligat să acționeze în permanență pentru a se conforma la termenele stabilite în Angajamentele rezultate din procesul de negociere a Capitolului 22 – Mediu cu privire la implementarea Directivei 91/272/CEE, privind epurarea apelor uzate urbane precum și a celor cu privire la colectarea, valorificarea și eliminarea deșeurilor și protecția împotriva poluării cu nitrati din surse agricole.

i. Menținerea unor comunități viabile prin preservarea culturii și tradițiilor

- Promovarea patrimoniului cultural, istoric, etnografic al satului;
- Instituirea perimetrelor de protecție a zonelor construite protejate de importanță națională / locală și elaborarea regulamentelor de urbanism în interiorul și în afara lor (prin documentații de urbanism: PUZ, PUD);
- Instituirea măsurilor punitive pentru contravențiile rezultate din nerespectarea măsurilor specifice de conservare și protejare a valorilor patrimoniului cultural, etnografic și istoric;
- Sensibilizarea populației și a factorilor de decizie referitor la importanța conservării și promovării patrimoniului cultural și istoric;
- Sprijinirea prin facilități de ordin financiar și fiscal a persoanelor fizice și juridice care întreprind acțiuni de renovare și restaurare a monumentelor incluse în patrimoniul cultural și istoric din spațiul rural;
- Includerea în programele de dezvoltare a unor activități vizând identificarea și încurajarea continuării tradițiilor locale de meșteșuguri, datini, sărbători, târguri;
- Încurajarea locuitorilor în activitățile de păstrare a tradițiilor și de popularizare a lor prin înființarea unor centre / cluburi pentru deprinderea / practicarea meșteșugurilor zonei;
- conservarea valorilor / tradițiilor locale prin organizarea muzeelor și caselor memoriale;
- Stimularea spiritului competitiv în perpetuare și valorificarea tradițiilor locale prin organizarea de concursuri și expoziții;
- Întocmirea și editarea unei monografii a comunei.

OBJECTIVE

Principalele obiectivei urmarite in cadrul actualizarii Planului Urbanistic General sunt:

- optimizarea relatiilor localitatii cu teritoriul ei administrativ si judetean;
- valorificarea potentialului natural,economic si uman -organizarea si dezvoltarea cailor de comunicatii;
- stabilirea si delimitarea teritoriului intravilan -stabilirea si delimitarea zonelor construibile;
- stabilirea si delimitarea zonelor functionale -stabilirea si delimitarea zonelor cu interdictie temporara sau definitiva de construire;
- stabilirea si delimitarea zonelor protejate conform Legii 5/2000 si Legii 422/2001 si de protectie a acestora;
- modernizarea si dezvoltarea echiparii edilitare - evidentierea detinatorilor terenurilor din intravilan;
- stabilirea modului de utilizare a terenurilor si conditiile de conformare si realizarea constructiilor;
- corelarea PUG si RLU cu cadastru - delimitarea zonelor cu interdictie de construire pentru terenurile accidentate, expuse la inundatii si cu alunecari de teren;
- prevederea de masuri pentru regularizarea albiilor si consolidarea versantilor prin plantatii;
- delimitarea zonei de protectie a surselor de apa conform legislatiei in vigoare;
- prescriptii PSI pentru zonele construite aglomerate si zonele cu pericol de foc si delimitarea pe plan a acestor zone;

Comuna Lazarea va asigura în continuare funcția de locuire populației, intravilanul propus satisface pe termen scurt și mediu necesitățile pentru construcția de locuințe și funcțiuni complementare.

Localitățile comunei Lazarea se vor dezvolta pe seama funcției agricole.

Economia se va baza pe activitățile agricole și într-o măsură mai mică pe activitățile neagricole.

Realizarea obiectivelor propuse prin programul propriu al Consiliului Local va trebui susținută de fondurile bugetului local, dar și de către bugetul de stat, sau prin atragerea de finanțări nerambursabile prin programele: SAPARD, ISPA, fonduri de dezvoltare regională (FEDER, FNDR) și fonduri structurale.

Pentru continuarea și aprofundarea propunerilor reglementate prin PUG în perioada următoare sunt necesare de elaborat:

- Planuri urbanistice zonale (PUZ) pentru zonele prevăzute în PUG;
- Hotărâri ale Consiliului Local privind regimul terenurilor;

Prezenta reactualizare a PUG –ului urmează să fie supusă dezbaterilor publice în cadrul comunității.

După obținerea avizelor legale din partea forurilor interesate, Planul Urbanistic General și Regulamentul Local de Urbanism se supun aprobării Consiliului Local al comunei.

Odată cu aprobarea PUG și RLU, acestea capătă valoare juridică, constituindu-se în instrumentul de lucru al administrației publice locale, fiind utilizat pentru:

- Fundamentarea solicitărilor unor fonduri de la bugetul de stat, fonduri de dezvoltare regională și fonduri structurale, pentru realizarea obiectivelor de utilitate publică.
- Emiterea certificatelor de urbanism și autorizațiilor de construire
- Rezolvarea unor probleme curente ale serviciilor de specialitate (înstrăinări, vânzări, parcelări de terenuri)
- Clarificarea unor litigii care pot apărea între persoane fizice, între persoane fizice și juridice, precum și în alte situații.
- Respingerea unor solicitări de construire neconforme cu prevederile PUG.

Reglementările enunțate în cadrul Planului Urbanistic General se vor detalia prin Regulamentul Local de Urbanism.

Intocmit

arh. Cornelia Trocaru

ANEXE

LISTA LEGILOR ELABORATE ANTERIOR P.U.G

- Legea nr.350/2001 modificată și completată cu Legea nr.289 din 07.07.2006, privind amenajarea teritoriului și urbanismului;
- OG nr. 27/2008, ordonanta pentru modificarea si completarea Legii nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului si urbanismul
- Legea nr.50/1991 – republicată, privind autorizarea lucrărilor de construcții și unele măsuri pentru realizarea locuințelor;
- Ordinul Ministrului Transportului, construcțiilor și turismului nr.1430/2005 pentru aprobarea normelor de aplicare a Legii nr.50/1991, privind autorizarea executării lucrărilor de construcții;
- H.G.R. nr.525/1996 – republicată, de aprobare a Regulamentului General de Urbanism;
- Ghid privind metodologia de elaborare și conținutul – cadru al Planului Urbanistic General aprobat prin Ordinul MLPAT nr.13/N / 10.03.1999;
- Ghid privind metodologia de elaborare și conținutul cadru al Planului Urbanistic de Detaliu aprobat prin Ordinul MLPAT nr.37/N/08.06.2000;
- Ghid privind metodologia de elaborare și conținutul cadru al Planului Urbanistic de Zonă aprobat prin Ordinul MLPAT nr.176/N/16.08.2000;
- Ordonanta de Urgenta a Guvernului (OUG) nr.236/2000 privind regimul ariilor protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice;
- Legea nr.137/1995 – republicată privind Legea privind protecția mediului;
- Legea nr.107/1996 – Legea apelor;
- Legea nr.422/ 2001 – Legea privind protecția monumentelor istorice;
- Legea nr.188/1999 privind Statutul funcționarilor publici-republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr.36/1996 privind drumurile;
- Legea nr.71/12.07.1996, privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului national - Sectiunea I - Cai de comunicatie;
- Legea nr.11/04.11.1997, privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului national - Sectiunea II - Apa;
- Legea nr. 5/06.03.2000, privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului national - Sectiunea III – Zone protejate;
- Legea nr.351/06.07.2001, privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului national - Sectiunea IV – Reteau de localitati;
- Legea nr.351/06.07.2001, privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului national - Sectiunea V – Zone de risc national;
- Hotararea Guvernului (HG) nr. 1122/2002 pentru aprobarea conditiilor si a procedurii de atestare a statiunilor turistice, precum si pentru declararea unor localitati ca statiuni turistice de interes national respectiv local; republicata in M.O. nr. 770/23.10.2002;
- Conventia Europeana a peisajului, 20.10.2000, publicat in Monitorul Oficial, Parte I nr. 536/23.07.2002;

- HG 382/2003 pentru aprobarea Normelor metodologice privind exigentele minime de continut ale documentatiilor de amenajarea teritoriului si de urbanism pentru zonele cu riscuri naturale;
- HG 447/2003 pentru aprobarea Normelor metodologice privind modul de elaborare si continutul hartilor de risc natural la alunecari de teren si inundatii;
- HG 1286/2004 privind aprobarea Planului general de masuri preventive pentru evitarea si reducerea efectelor inundatiilor;
- Ordin 1587/1997 pentru aprobarea listei categoriilor de constructii si instalatii industriale generatoare de riscuri tehnologice;
- Ordin 44/1998 al ministrului transporturilor pentru aprobarea Normelor privind protectia mediului ca urmare a impactului drum-mediului inconjurator;
- Legea apelor (actualizata 02.03.2007)cu modificarile si completarile aduse de: HG nr. 948/15.11.1998, Legea nr. 192/19.04.2001,OU nr. 107/05.09.2002, Legea nr. 404/07.10.2003, Legea nr. 310/28.06.2004, Legea nr. 112/04.05.2006, OU nr. 12/28.02.2007;
- Legea 204/2008 privind protejarea exploatatiilor agricole;
- Legea nr. 451/2002 pentru ratificarea Conventiei europene a peisajului, adoptata la Florenta la 20.10.2000;
- Legea 157/1997 privind ratificarea Conventiei pentru protectia patrimoniului arhitectural al Europei, adoptata la Granada la 03.10.1985;
- Legea nr. 426/2001 pentru aprobarea OUG nr. 78/2000 privind regimul deseurilor;
- Ordin 757/2004 al ministrului mediului si Gospodarii Apelor privind aprobarea Normativului tehnic privind depozitarea deseurilor;
- HG 856/2002 privind evidenta gestiunii deseurilor si pentru aprobarea listei cuprinzand deseurile, inclusiv deseurile periculoase;
- HG 930/2005 pentru aprobarea Normelor speciale privind caracterul si marimea zonelor de protectie sanitara si hidrologica;
- Legea 289/2002 privind perdelele forestiere de protectie;
- Legea 755/2001 pentru aprobarea OUG nr. 58/1998 privind organizarea si desfasurarea activitatii de turism in Romania;
- HG 33/2000 privind aprobarea metodologiei de inscriere, atestare si a criteriilor de evidentiare a patrimoniului turistic;
- Legea 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice;
- OG 43/2000 privind protectia patrimoniului arheologic si declararea unor situri arheologice ca zone de interes national cu modificari si completari prin legea nr. 378/2001, OG nr.13/31.01.2007;
- Legea 462/2003 pentru modificarea si completarea OUG 43/2000 privind protectia patrimoniului arheologic si declararea unor situri arheologice ca zone de interes national;
- Ordin 2237/2004 privind aprobarea Normelor metodologice de semnalizare a monumentelor istorice;
- HG 1430/2003 pentru aprobarea Normelor metodologice privind situatiile in care ministerul Culturii si Cultelor, respectiv autoritatile administratiei publice locale, contribuie la acoperirea costurilor lucrarilor de protejare si de interventie asupra monumentelor istorice,

proportia contributiei, procedurile, precum si conditiile pe care trebuie sa le indeplineasca proprietarul, altul decat statul, municipiul, orasul sau comuna;

- Ordin 2013/2003 al Ministrului Culturii si Cultelor privind aprobarea criteriilor generale pentru clasarea bunurilor imobile in Lista monumentelor istorice;
- Ordin 2807/2003 al Ministrului Culturii si Cultelor pentru modificarea Ordinului Ministrului Culturii si Cultelor nr. 2682/2003 privind aprobarea Normelor metodologice de clasare si evidenta a monumentelor istorice, a Listei monumentelor istorice, a Fisei analitice de evidenta a monumentelor istorice si a Fisei minimale de evidenta a monumentelor istorice;
- Ordin 589/D/1992-130/1991 privind unele masuri ce se impun in vederea impiedicarii degradarii, distrugerii, precum si protejarii bunurilor cu valoare de patrimoniu;
- Ordin 2314/2004 privind aprobarea Listei monumentelor istorice, actualizata si a Listei monumentelor istorice disparute;
- Regulamentul General de Urbanism (RGU) aprobat prin H.G.R. nr. 525 / 27.06.1996;
- Ordinul M.L.P.A.T. nr. 13 N/ 10.03.1999, Ghid privind metodologia de elaborare si continutul cadru al Planului Urbanistic General;
- „Ghidul privind elaborarea si aprobarea Regulamentelor Locale de Urbanism”- cu indicativul G.M.- 007- 2000, aprobat prin Ordinul M.L.P.A.T. nr. 21/N/2000;
- Legea nr.215/2001 privind administrația publică locală, cu modificările și completările ulterioare;

BILANT TERITORIAL COMUNA LAZAREA (GYERGYÓSZÁRHEGY)

ZONE FUNCȚIONALE	EXISTENT		PROPUS	
	Ha	%	Ha	%
Locuințe și funcțiuni complementare	412,88	74,46	583,00	75,58
Institutii si servicii de interes public	7,07	1,28	7,53	0,97
Unități industriale și depozite	16,10	2,90	47,50	6,17
Unități agro-zootehnice	26,50	4,78	38,44	4,98
Spatii verzi, sport, turism, agrement, protectie	13,71	2,47	41,45	0,60
Padurea Lazarea (M. Szarmany)	24,60	4,44	-----	-----
Padurea Lazarea (M. Szarmany)	24,60	4,44	----	----
Gospodărie comunală, cimitire	6,83	1,23	4,65	0,60
Constructii aferente lucrarilor tehnico – edilitare	13,60	2,45	0,70	0,09
Căi de comunicație, din care: - rutier - feroviar	24,79 0,84	4,47 0,15	37,70 1,30	4,89 0,17
Ape	5,98	1,08	7,87	1,02
Terenuri neproductive	1,60	0,29	1,20	0,16
TOTAL INTRAVILAN	554,50	100,0	771,34	100,0

**BILANT TERITORIAL – RESEDINTA DE COMUNA LAZAREA
(GYERGYÓSZÁRHEGY)**

ZONE FUNCȚIONALE	EXISTENT		PROPUS	
	Ha	%	Ha	%
Locuințe și funcțiuni complementare	312,09	70,07	315,40	65,65
Institutii si servicii de interes public	5,76	1,30	6,00	1,25
Unități industriale și depozite	16,10	3,61	47,50	9,88
Unități agro-zootehnice	26,50	5,95	38,44	8,00
Spatii verzi, sport, agrement, protectie, paduri	13,61	8,58	30,00	6,24
Padurea Lazarea (M. Szarmany)	24,60	5,52	-----	-----
Gospodărie comunală, cimitire	4,70	1,06	3,80	0,80
Constructii aferente lucrarilor tehnico – edilitare	13,60	3,05	0,30	0,06
Căi de comunicație, din care: - rutier - feroviar	20,20 0,84	4,53 0,19	30,50 1,30	6,35 0,27
Ape	5,80	1,30	6,00	1,25
Terenuri neproductive	1,60	0,36	1,20	0,25
TOTAL INTRAVILAN	445,40	100,00	480,44	100,00

BILANT TERITORIAL - SAT GHIDUT (GÜDÜC)

ZONE FUNCȚIONALE	EXISTENT		PROPUS	
	Ha	%	Ha	%
Locuințe și funcțiuni complementare	100,79	92,38	267,60	92,00
Institutii si servicii de interes public	1,31	1,20	1,53	0,53
Unități industriale și depozite	-	-	-	-
Unități agro-zootehnice	-	-	-	-
Spatii verzi, sport, agrement, protectie, paduri	0,10	0,10	11,45	3,93
Gospodărie comunală, cimitire	2,13	1,95	0,85	0,29
Constructii aferente lucrarilor tehnico – edilitare	-	-	0,40	0,14
Căi de comunicație, din care: - rutier - feroviar	4,59 -	4,21 -	7,20 -	2,47 -
Ape	0,18	0,16	1,87	0,64
Terenuri neproductive	-	-	-	-
TOTAL INTRAVILAN	109,10	100,0	290,90	100,0

DISFUNCTIONALITATI LA NIVELUL TERITORIULUI SI LOCALITATILOR**COMUNA LAZAREA**

DOMENII	DISFUNȚIONALITĂȚI	PRIORITĂȚI
CADRU NATURAL	Cadrul geografic-hidrografic-climatic aspru limiteaza posibilitatile de dezvoltare a teritoriului; Degradarea terenului in sectoarele superioare ale vailor Lazarea si Ghidut; Defrisările prin exploatarea forestiera necontrolata; Pasunatul abuziv si modul defectuos de gospodărire a fondului funciar arabil;	Măsuri si lucrări de prevenire si combatere a proceselor torentiale si erozionale: – Lucrări de amenajare, plantări adecvate; – Aratul in lungul curbelor de nivel, mentinerea unor fasii vegetale; – Amplasarea adecvata a constructiilor, drumurilor in zone stabile si sigure; – Canalizarea apelor de suprafață; – Amplasarea unor formațiuni vegetale care sa diminueze eroziunea vântului si păstrarea umidității solurilor; – Intretinerea albiilor paraurilor si realizarea in unele locuri de taluze; – Evitarea constuirii in zonele cu riscuri previzibile sau probabile;
FOND CONSTRUIT ȘI UTILIZAREA TERENURILOR	Zone de construit cu caracter eterogen neconturate urbanistic, aspect; arhitectural- urbanistic nespecific; Zonele centrale ale localitatilor nu sunt puse in valoare, lipsa mobilierului urban, a aleilor pietonale si carosabile;	Reabilitarea fondului construit degradat; Coerenta fronturilor stradale in functie de situatia vecinatatilor si caracterul general al strazii; Protejarea amplasamentelor pentru obiectivele de utilitate publica; Elaborarea unui P.U.D.- Zona Centrala
SPATII PLANTATE, AGREMENT, SPORT	Asezarea necontrolata a constructiilor cu destinatie agricola pe versanti;	Amenajarea spatiilor de recreere trebuie studiata in context cu protectia si conservarea mediului; Necesitatea marcarii unor poteci turistice in zona montana;
PROBLEME DE MEDIU	Poluarea fizică, chimică și organică a solului	Plantarea de fâșii de protecție și interzicerea legumiculturii pe o distanță de 50 m de la artera rutieră; Efectuarea de lucrări agropedameliorative; Se interzice depozitarea de deșeuri menajere / dejecții animale / rumeguș;
	Poluarea organică, chimică a apei și depozitarea neautorizată de deșeuri	Se interzice deversarea / depozitarea de deșeuri menajere / dejecții animale / rumeguș de-a lungul apelor curgătoare; Efectuarea de analize periodice ale apelor;
	Degradarea biodiversității prin suprapășunat și defrișări	Interzicerea pășunatului timpuriu / de toamnă târziu și tăierile de pădure; Replantarea zonelor defrișate; refacerea ecologică a pășunilor; utilizarea de tehnologii agricole moderne și de tehnici ecologice de exploatare a pădurii;
	Risc biotic, epizootic	Efectuarea de analize chimice periodice a apei și solului; Acordarea de asistență medicală populației;

COMUNA LAZAREA - CONTINUARE

DOMENII	DISFUNȚIONALITĂȚI	PRIORITĂȚI
PROTEJAREA ZONELOR CU VALOARE DE PATRIMONIU	Degradarea unor monumente istorice si de arhitectura;	Protejarea si punerea in valoare a monumentelor de arhitectura si a constructiilor cu valoare locala, demne de a fi mentinute;
PROTEJAREA ZONELOR PE BAZA NORMELOR SANITARE IN VIGOARE SI CULOARE TEHNICE	Lipsa zonei de protecție sanitară din jurul rezervorului de înmagazinare a apei; Lipsa zonei de protecție sanitară din jurul surselor de captare Distanță neadecvată între fosele septice și fântâni; Lipsa zonei de protecție - LEA	Instituire zonă de protecție la o dist. de 20 m față de rezervor; Instituire zonă de protecție la o dist. de 100 m în amonte de priză, 25 m în aval și lateral de priză; Distanța minimă admisă este de 30 m; Instituire zonă de protecție la o distanță de: - 8 m pentru LEA 20 KV, - 1,5 m pentru LEA 0,4 KV; față de ax ;
CIRCULATIE	Lipsa amenajării traseului dirijat; Lipsa de parcuri ; Străzi neamenajate, de pământ, cu treceri prin vad, fără trotuare, fără sistemul de colectare al apelor pluviale;	Amenajarea de indicatoare, zebre; Amenajarea de parcuri; împietruirea străzilor, amenajarea de trotuare și a sistemului de colectare al apelor pluviale, construirea de podețe;

ZONE FUNCȚIONALE – ANUL 2009

ZONE FUNCȚIONALE – ANUL 2009	LAZAREA		GHIDUT	
	Ha	%	Ha	%
Locuințe și funcțiuni complementare	315,40	65,65	267,60	92,00
Institutii si servicii de interes public	6,00	1,25	1,53	0,53
Unități industriale și depozite	47,50	9,88	----	----
Unități agro-zootehnice	38,44	8,00	----	----
Spatii verzi, sport, turism, agrement, protectie	30,40	6,24	11,45	3,93
Padurea Lazarea (M. Szarmany)	----	----	----	----
Gospodărie comunală, cimitire	3,80	0,80	0,85	0,29
Constructii aferente lucrarilor tehnico – edilitare	0,30	0,06	0,40	0,14
Căi de comunicație, din care: - rutier - feroviar	30,50 1,30	6,35 0,27	7,20 ---	2,47 ---
Ape	6,00	1,25	1,87	0,64
Terenuri neproductive	1,20	0,25	---	----
TOTAL INTRAVILAN	480,44	100,0	290,90	100,0

NOTA

- **1. Domeniul public al statului sau al unităților administrativ-teritoriale este supus regimului juridic de drept public.**
- **2. Domeniul privat al statului sau al unităților administrativ-teritoriale este alcătuit din bunuri care nu fac parte din domeniul public. Asupra acestor bunuri statul sau unitățile administrativ-teritoriale au drept de proprietate privată. Domeniul privat al statului sau al unităților administrativ-teritoriale este supus regimului juridic de drept comun.**
- **3. Fac parte din domeniul public sau privat al statului sau unităților administrativ-teritoriale bunurile dobândite în perioada 6 martie 1945 – 22 decembrie 1998, dacă au intrat în proprietatea statului în temeiul unui titlu valabil, cu respectarea Constituției, a tratatelor internaționale la care România era parte și a legilor în vigoare la data preluării lor de către stat.**

PROPRIETATEA PUBLICĂ ȘI REGIMUL JURIDIC AL ACESTEIA

conform Legii nr. 213 /17/11/1998 publicată în M.O.nr.448 /24/11/1998

DOMENIUL PUBLIC AL STATULUI	DOMENIUL PUBLIC JUDEȚEAN	DOMENIUL PUBLIC LOCAL
Zăcămintele naturale		Zăcămintele naturale, dacă nu au fost declarate de interes public național
Spațiul aerian		
Apele: de suprafață (cu albia minoră), subterane și maritime, marea teritorială, căile navigabile		Lacurile și plajele care nu sunt declarate de interes public național sau județean
Terenuri obținute prin lucrări de ameliorare și cele ale stațiunilor de cercetare științifică, unităților de învățământ agricol și silvic		
Fondul forestier național și terenurile destinate împăduririi		Terenurile cu destinație forestieră, dacă nu fac parte din domeniul privat al statului și dacă nu sunt proprietatea persoanelor fizice sau juridice de drept privat
Parcurile naționale		
Rezervațiile naturale și monumentele naturii		
Infrastructura căilor ferate		
Tunelele și casetele de metrou		
Drumurile naționale	Drumurile județene	Drumurile comunale, vicinale și străzile
Canalele navigabile și lucrările aferente		
Rețelele de transport al energiei electrice		
Spectrele de frecvență și rețelele de transport și distribuție de		

DOMENIUL PUBLIC AL STATULUI	DOMENIUL PUBLIC JUDEȚEAN	DOMENIUL PUBLIC LOCAL
telecomunicație		
Rețeaua de irigații, cu prizele aferente		
Conductele de transport al țițeiului, al produselor petroliere și al gazelor naturale	Rețelele de alimentare cu apă realizate în sistem zonal sau microzonal precum și amenajările aferente	Rețelele de alimentare cu apă, canalizare, termoficare, gaze, stațiile de tratare și epurare a apelor uzate, cu instalațiile construcțiile și amenajările aferente
Lacurile de acumulare și barajele acestora (doar sistemul energetic național) sau cele cu tranșee pentru atenuarea undelor de viitură		
Digurile de apărare împotriva inundațiilor		
Lucrările de regularizare a cursurilor de apă		
Cantoanele și stațiile hidrologice, meteorologice și de calitate a apei		
Porturile maritime și fluviale, civile și militare cu toate dotările aferente situate în incintele portuare sau în exteriorul acestora		
Terenuri destinate exclusiv instrucției militare		
Pichetele de grăniceri și fortificațiile de apărare a țării		
Pistele, căile de rulare și dotările situate pe acestea		
Statuile și monumentele declarate de interes public național		Statuile și monumentele, dacă nu au fost declarate de interes public național
Ansamblurile și siturile istorice și arheologice		
Muzeele, colecțiile de artă declarate de interes public național		
Terenurile și clădirile în care își desfășoară activitatea organisme de	Terenurile și clădirile în care își desfășoară activitatea consiliul	Terenurile și clădirile în care își desfășoară activitatea

DOMENIUL PUBLIC AL STATULUI	DOMENIUL PUBLIC JUDEȚEAN	DOMENIUL PUBLIC LOCAL
specialitate ale administrației publice centrale și instituțiile publice subordonate acestora (cu excepția celor dobândite din venituri extra bugetare care constituie proprietatea privată a acestora)	județean și aparatul propriu al acestuia, precum și instituțiile publice de interes județean, dacă nu au fost declarate de uz sau interes național sau local	consiliul local și primăria, precum și instituțiile publice de interes local
		Piețele publice, comerciale, târgurile, oboarele și parcurile publice, precum și zonele de agrement
		Locuințele sociale
		Cimitirele orășenești și comunale

Centralizator COMUNA LAZAREA - modificări operate în cadrul intravilanelor

Localitatea	Suprafața intravilan PUG 2002 (ha)	Suprafață inclusă / exclusă (ha)	Suprafața intravilan propusă 2009 (ha)	Numărul de trupuri 1999
Lazarea	445,40	+77,34/ -42,30	480,44	5
Ghidut	109,10	+193,35/ -53,85	290,90	1
Total	554,50	194.46	771,34	6

SUPRAFATA TRUPURILOR DE INTRAVILAN		
NR. TRUP	SPECIFICARE	SUPRAFATA Ha
LOCALITATEA LAZAREA		
1	TRUP PRINCIPAL	449,26
2	TRUP CAPELA ROMANO - CATOLICA	0,30
3	TRUP AGROPRODCOM	24,56
4	TRUP INDUSTRIE PROPUSA	5,70
5	TRUP DAMBUL TATARILOR	0,62
TOTAL LAZAREA		480,44
LOCALITATEA GHIDUT		
1	TRUP PRINCIPAL	290,90
TOTAL GHIDUT		290,90
TOTAL INTRAVILAN COMUNA LAZAREA		771,34

Lista ariilor de protecție specială avifaunistică

Denumirea sitului, unitățile administrativ teritoriale în care este localizat situl și suprafața unității administrativ teritoriale cuprinsă în sit (în procente) – ANEXA 1

33. ROSPA0033 Depresiunea și Munții Giurgeului

Județul Mureș: Chiheru de Jos (21%), Ibănești (27%), Sovata (20%)

Județul Harghita: Cârța (12%), Ciumani (88%), Joseni (68%), Lăzarea (15%), Praid (4%), Remetea (52%), Suseni (47%), Voșlăbeni (36%)

1. IDENTIFICAREA SITULUI

1.1 Tip J

1.2 Codul sitului

ROSPA0033

1.3 Data completării 200612

1.4 Data actualizări

1.5 Legături cu alte situri Natura 2000:

J ROSCI0019 Călimani - Gurghiu

J ROSCI0090 Harghita Mădăraș

F ROSCI0113 Mlaștina după Luncă

F ROSCI0243 Tinovul de la Dealul Albinelor

1.6 Responsabili Grupul de lucru Natura2000

1.7 NUMELE SITULUI : Depresiunea și Munții Giurgeului

Data propunerii ca sit SCI

Data confirmării ca sit SCI

Data confirmării ca sit SPA:

Data desemnării ca sit SAC

2. LOCALIZAREA SITULUI

2.1. Coordonatele sitului

Latitudine N 46° 41' 28" Longitudine E 25° 24' 6"

2.2. Suprafața sitului (ha)

58 176.7

2.3. Lungimea sitului (km) Min.

2.4. Altitudine (m) Min. 714 Max .1783 Med. 1079

2.5 Regiunile administrative

NUTS	%	Numele județului
RO074	76.1	Harghita
RO075	23.9	Mureș

2.6. Regiunea biogeografică

Alpină	Continentală	Panonică	Stepică Pontică
x			

3.2.a. Specii de păsări enumerate în anexa I a Directivei Consiliului 79/409/CEE

<i>Cod Specie</i>	<i>Populație: Rezidentă</i>	<i>Cuibărit</i>	<i>Iernat</i>	<i>Pasaj</i>	<i>Sit Pop.</i>	<i>Conserv.</i>	<i>Izolare</i>	<i>Global</i>
A031 Ciconia ciconia		50-60 p				C	B	C B
A072 Pernis apivorus		40-55 p				B	B	C B
A122 Crex crex		180-250 p				C	B	C B
A089 Aquila pomarina		35-45 p				C	B	C B
A091 Aquila chrysaetos		1-2 p				C	B	C B
A223 Aegolius funereus		200-220 p				B	C	C C
A217 Glaucidium passerinum		30-40 p				C	C	C C
A241 Picoides tridactylus		140-170 p				C	C	C C
A338 Lanius collurio		6000-7000 p				C	B	C B
A246 Lullula arborea		500-700 p				C	B	C B
A081 Circus aeruginosus		0-1 p 60-100 i D						
A082 Circus cyaneus				40-50 i D				
A104 Bonasa bonasia		250-280 p				B	B	C B
A215 Bubo bubo		1 p				C	B	C B
A220 Strix uralensis	35-50 p C B C B							
A222 Asio flammeus				0-1 p D				
A224 Caprimulgus europaeus		120-130 p				C	B	C B
A239 Dendrocopos leucotos		60-80 p				C	B	C B
A236 Dryocopus martius		70-90 p				C	B	C B
A321 Ficedula albicollis		4500-5500 p				C	B	C B
A320 Ficedula parva		500-600 p				C	B	C B
A103 Falco peregrinus		1-2 p				B	B	C B
A108 Tetrao urogallus		150-190 i				C	B	C B

4. DESCRIEREA SITULUI

4.1. Caracteristici generale ale sitului

<i>Cod</i>	<i>%</i>	<i>CLC</i>	<i>Clase de habitate</i>
N09	2	321	Pajiști naturale, stepe
N12	6	211 – 213	Culturi (teren arabil)

N14	20	231	Pășuni
N15	6	242, 243	Alte terenuri arabile
N16	6	311	Păduri de foioase
N17	40	312	Păduri de conifere
N19	8	313	Păduri de amestec
N26	12	324	Habitat de păduri (păduri în tranziție)

Alte caracteristici ale sitului:

Situl cuprinde depresiunea Giurgeului în întregime și o parte din pădurile de molid înconjurătoare piemontane. Depresiunea cuprinde mai multe tipuri de habitate caracteristice, pe lunca râului Mureș. Majoritatea terenurilor sunt utilizate ca pășuni, fânețe, dar și pentru culturi agricole.

4.2. Calitate și importanță:

Prioritate nr. 3 din cele 68 de situri propuse de Grupul Milvus.

C1 – specii de interes conservativ global – 1 specie: cristelul de câmp (Crex crex)

C6 – populații importante din specii amenințate la nivelul Uniunii Europene – 8 specii:

acvila țipătoare mică (Aquila pomarina), barză albă (Ciconia ciconia), ieruncă (Bonasa bonasia), cocoș de munte (Tetrao urogallus), cristelul de câmp (Crex crex), minuniță (Aegolius funereus), ciuică (Glaucidium passerinum) și ciocănitoare de munte (Picoides tridactylus).

Zona propusă constă din două părți: pajiștile semi-naturale și naturale din depresiune și pădurile de molid și în mică parte de fag, din partea adiacentă a Munților Gurghiului incluzând și vârful Saca.

În aceste păduri găsim efective importante din două specii de bufnițe, o ciocănitoare, cocoșul de munte și ierunca. Pe pajiștile din depresiune cuibărește o populație semnificativă pe plan global al

cristelului de câmp, atingând una din cele mai mari densități din țară. Acest tip de habitat este folosit ca loc de hrănire de către berze și multe specii de păsări răpitoare. Pe lângă speciile sus menționate, mai este important prezența șerparului (*Circaetus gallicus*), muscarului gulerat (*Ficedula albicollis*) și sfrânciocului roșiatic (*Lanius collurio*).

4.3. Vulnerabilitate:

1. intensificarea agriculturii – schimbarea metodelor de cultivare a terenurilor din cele tradiționale în agricultură intensivă, cu monoculturi mari, folosirea excesivă a chimicalelor, efectuarea lucrărilor numai cu utilaje și mașini
2. schimbarea habitatului semi-natural (fânețe, pășuni) datorită încetării activităților agricole ca cositul sau pășunatul
3. braconaj
4. desecarea zonelor umede prin canalizare de-a lungul râurilor, pe zone de șes
5. cositul în perioada de cuibărire
6. distrugerea cuiburilor, a pontei sau a puilor
7. deranjarea păsărilor în timpul cuibăritului (colonii de stârci și ciori)
8. cositul prea timpuriu (ex. poate distruge poantele de cristel de câmp)
9. arderea vegetației (a miriștii și a pârloagelor)
10. scoaterea puilor pentru comerț ilegal
11. folosirea pesticidelor
12. reglarea cursurilor râurilor
13. electrocutare și coliziune în linii electrice
14. practicarea sporturilor extreme: enduro, motor de cross, mașini de teren
15. înmulțirea necontrolată a speciilor invazive
16. defrișările, tăierile ras și lucrările silvice care au ca rezultat tăierea arborilor pe suprafețe mari
17. tăierile selective a arborilor în vârstă sau a unor specii
18. adunarea lemnului pentru foc, culegerea de ciuperci
19. amenajări forestiere și tăieri în timpul cuibăritului speciilor periclitare
20. vânătoarea în timpul cuibăritului prin deranjul și zgomotul cauzat de către gonaci
21. vânătoarea în zona locurilor de cuibărire a speciilor periclitare
22. împăduririle zonelor naturale sau seminaturale (pășuni, fânețe etc.)
23. industrializare și creșterea zonelor urbane
24. lucrări îndelungate în vecinătatea cuibului în perioada de reproducere

4.4. Desemnarea sitului (vezi observațiile privind datele cantitative mai jos):

Situl include ariile naturale protejate Piemontul Nyires de la Borzont, Mlaștina Cea Mare Remetea, Mlaștina După Luncă din Voșlobeni, și Peștera Șugo, protejate prin Hotărârea Consiliului Județean Harghita nr. 162/2005. și Legea nr. 5./2000.

4.5. Tip de proprietate:

Terenurile incluse în sit sunt în proprietate privată aproape 100%.

5. STATUTUL DE PROTECȚIE AL SITULUI ȘI LEGĂTURA CU SITURILE CORINE BIOTOP

5.1. Clasificare la nivel național și regional

5.3. Relațiile sitului descris cu siturile Corine biotop

Cod Suprapunere % Nume

J044MS * 6.67 LAPUSNA J045HR + 7.04 REMETEA

J045HR * 3.06 BORZONT J045HR * 0.41 MLASTINA DUPA LUNCA

6. ACTIVITĂȚILE ANTROPICE ȘI EFECTELE LOR ÎN SIT ȘI ÎN VECINĂTATE

6.1. Activități antropice, consecințele lor generale și suprafața din sit afectată

- Activități și consecințe în interiorul sitului

Cod Activitate Intensitate % Infl.

100 Cultivare C 5 - 102 Cosire/Taiere B 60 +

180 Incendiere A 5 - 167 Exploatare fara replantare A 20 -

- Activități și consecințe în jurul sitului

Cod Activitate Intensitate % Infl.

100 Cultivare C 0 - 167 Exploatare fara replantare A 0 -

301 Cariere B 0 - 400 Zone urbanizate, habitare umana C 0 -

Organismul responsabil pentru managementul sitului:

Pentru terenurile incluse in sit sunt responsabili Consiliile Locale ale comunelor Voșlobeni, Suseni, Ciumani, Joseni, Remetea, Lăzarea și a

municipiului Gheorgheni. Dintre ariile protejate incluse în sit numai Peștera Șugău are custod dese

6.2. Managementul sitului**Planuri de management ale sitului:**

Nu există plan de management pentru sit.